

1. INSTITUCIONS DE L'ESTAT

1.1. ACTIVITAT LEGISLATIVA ESTATAL

A cura de Francesc de Carreras i Juan Carlos Gavara

Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació (BOE núm. 73, de 26 de març).

Aquesta Llei orgànica té per objecte el desenvolupament del dret d'associació reconegut a l'article 22 de la Constitució espanyola. Fins a la data de la seva aprovació, el marc jurídic de les associacions sense ànim de lucre estava regulat per una llei preconstitucional (la Llei 191/1964, de 24 de desembre, d'associacions), obsoleta i, en certs aspectes, derogada per la Constitució. La necessitat de l'aprovació de la nova llei era, doncs, evident.

En qualsevol cas, la necessitat de desenvolupar l'article 22 CE mitjançant llei orgànica implica que el règim general del dret d'associació hagi de ser compatible amb les modalitats específiques existents, regulades en lleis especials i en les normes que les despleguen, per als partits polítics, els sindicats, les associacions empresarials, les associacions de consumidors i usuaris, les confessions religioses, les associacions esportives, i les associacions professionals de jutges, magistrats i fiscals. Amb aquest objectiu, el legislador estatal estableix una regulació general, mínima i comuna, que constitueix el règim al qual s'hauran d'ajustar totes les associacions no tingudes en compte en les respectives legislacions especials. D'acord amb l'article 4 de la Llei, queden excloses de l'àmbit de la seva aplicació les

comunitats de béns i propietaris i les entitats que es regeixin per les disposicions relatives al contracte de societat, cooperatives i mutualitats, així com les unions temporals d'empreses i les agrupacions d'interès econòmic.

En definitiva, aquesta Llei pretén superar la normativa preconstitucional vigent fins ara, i adoptar, com a criteris fonamentals, l'estructura democràtica de les associacions i l'absència de finalitats lucratives, així com garantir la participació lliure, plural i efectiva de les persones i la de les associacions en la vida social i política.

L'aprovació d'aquesta Llei es fonamenta, en primer lloc, en l'atribució competencial que fa la Constitució espanyola, a l'article 149.1.1, pel fet que habilita l'Estat per regular i garantir el contingut primari, les facultats elementals i els límits essencials de tot allò que sigui necessari per garantir la igualtat de tots els espanyols. En aquest sentit, la Llei orgànica d'associacions concreta aquesta habilitació, ara expressament referida a l'exercici del dret d'associació, tant en el tractament uniforme de tots els aspectes relatius a la definició legal d'associació, com en el del règim jurídic extern de les associacions.

Un altre títol competencial que es manifesta en la Llei és el previst a l'arti-

cle 149.1.6, que, en referir-se a la legislació processal, respon a la necessitat de salvaguardar la uniformitat dels instruments jurisdiccionals.

D'altra banda, la definició i el règim de les associacions declarades d'utilitat pública estatal tenen com a finalitat estimular la participació de les associacions en la realització d'activitats d'interès general, fet pel qual es dicten a l'empara de l'article 149.1.14.

La mateixa Llei atribueix, a més, en l'apartat primer de la disposició final primera, el rang de llei orgànica a aquells preceptes de la Llei que considera elements essencials del contingut del dret d'associació, els quals es manifesten en quatre dimensions: 1) en la llibertat de creació d'associacions i d'adscripció a les ja creades; 2) en la llibertat de no associar-s'hi i de deixar-hi de pertànyer; 3) en la llibertat d'organització i funcionament interns sense ingerències exteriors, i 4) en un conjunt de facultats dels associats considerats individualment enfront de les associacions a les quals pertanyen.

La resta de les normes de la Llei només són d'aplicació a les associacions de competència estatal, competència

que engloba totes aquelles associacions per a les quals les comunitats autònomes no detinguin competències exclusives i, si escau, a les associacions estrangeres. En aquest àmbit, el Parlament de Catalunya va aprovar la Llei 7/1997, de 18 de juny, d'associacions (DOGC núm. 2423/1997, d'1 de juliol). L'objecte d'aquesta Llei és la regulació jurídica i el foment de les associacions que són competència exclusiva de la Generalitat, és a dir, aquelles associacions que tinguin el domicili a Catalunya i que hi desenvolupin, principalment, les seves activitats, i que no estiguin sotmeses a cap normativa específica que prevegi que la inscripció de la seva constitució s'hagi d'efectuar en un registre especial. La llei estatal fa referència precisament als registres autonòmics d'associacions, que, en tot cas, hauran de comunicar al Registre nacional les inscripcions i/o dissolucions de les associacions que es puguin efectuar en l'àmbit autonòmic, i establir, també, mecanismes de cooperació i col·laboració entre ells.

Francesc Vallès

Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de les qualificacions i de la formació professional (BOE núm.147, de 20 de juny).

La finalitat de la Llei és la creació d'un Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional, i es dicta a l'empara de la competència exclusiva de l'Estat *ex art.* 149.1.1 i 30 CE, sens perjudici de la cooperació de les comunitats autònomes. La Llei pretén dotar d'unitat, coherència i eficàcia la planificació, ordenació i administració de la matèria, per tal de facilitar la integra-

ció de les distintes maneres de certificació i acreditació de les competències i de les qualificacions professionals. Així mateix, la Llei preveu que, mitjançant centres especialitzats per sectors productius, es desenvoluparan accions d'innovació i experimentació en matèria de formació professional que es programaran i executaran mitjançant convenis de col·laboració en-

tre l'Administració de l'Estat i les comunitats autònomes, en l'àmbit de les competències respectives.

Aquesta Llei ha estat objecte de recurs d'inconstitucionalitat pel Parlament de Catalunya, que ha impugnat els articles 5.1, 8.4, 11.7 i la disposició addicional primera, apartat 2, paràgrafs primer i segon (BOE de 31 d'octubre de 2002), i pel Govern de la Generalitat de Catalunya, que ha impugnat els articles 5.1, 7, 8.4, 11.7 i la disposició final 1 i 2, paràgrafs primer i segon (BOE de 3 d'octubre de 2002).

La Llei, a l'article 5.1, atribueix a l'Administració general de l'Estat la regulació i la coordinació del Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional, sens perjudici de les competències que corresponguin a les comunitats autònomes i de la participació dels agents socials. Així mateix, l'article 10 disposa que l'Administració general de l'Estat, d'acord amb el que preveu l'article 149.1.30 i 7 de la Constitució, i amb la consulta al Consell General de la Formació Professional, ha de determinar els títols i certificats de professionalitat que constitueixen les ofertes de formació professional referides al Catàleg nacional de qualificacions. No obstant això, les administracions educatives, en l'àmbit de les seves competències, poden ampliar els continguts dels títols de formació professional.

L'article 7 preveu la creació d'un Catàleg nacional de qualificacions professionals, aplicable a tot el territori nacional, sense preveure-hi cap participació per part de les comunitats autònomes, i l'article 11.7 estableix que la innovació i experimentació en matèria de formació professional s'ha de desenvolupar a través d'una xarxa de centres de referència nacional, amb implanta-

ció a totes les comunitats autònomes, especialitzats en els diferents sectors productius.

Pel que fa a les competències del Govern, es disposa que a aquest, amb la consulta prèvia al Consell General de la Formació Professional, li correspon la fixació dels requisits i procediments per a l'avaluació i acreditació de les competències, així com els seus efectes (article 8.4). Se li atribueix, també, l'establiment dels requisits bàsics que han de reunir els centres que imparteixen ofertes de formació professional i certificats de professionalitat (article 11), sens perjudici que les administracions, en l'àmbit de les seves competències, puguin establir els requisits específics que han de reunir aquells centres; crear, autoritzar, homologar i gestionar els centres esmentats, i crear i autoritzar centres integrats de formació professional. A més, li correspon l'establiment i la coordinació dels processos d'avaluació del Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional, amb la consulta prèvia al Consell General de la Formació Professional, sens perjudici de les competències de les comunitats autònomes (article 17).

En relació amb els centres integrats de formació professional, es preveu, a l'apartat 6 de l'article 11, que, reglamentàriament, el Govern i els consells de govern de les comunitats autònomes, dins l'àmbit de les seves competències, adaptaran la composició i les funcions dels centres integrats de formació professional a les seves característiques específiques; i que la programació i execució de les actuacions de caràcter innovador, experimental i formatiu es portaran a terme, en el marc de la Llei, mitjançant convenis de col·laboració entre l'Administració de l'Estat

i les comunitats autònomes, en l'àmbit de les seves competències.

Finalment, la disposició final primera estableix que la Llei es dicta a l'empara de l'article 149.1.1, 7 i 30 de la Constitució. A més, es declara que:

a) A l'empara de l'article 149.1.1 i 7 CE pel que fa referència a la regulació de la formació professional en l'àmbit del sistema educatiu, és competència exclusiva de l'Estat el desplegament de l'apartat 1 de l'article 1 (l'ordenació d'un sistema integral de formació professional); els articles 2 al 5 (relatius als principis, els fins, els instruments i les accions, i la regulació i la coordinació del Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional); els apartats 3 i 4 de l'article 6 (procediments de col·laboració i consulta amb els sectors productius i els interlocutors socials, i la realització de pràctiques dels alumnes en empreses i altres entitats); els articles 7 al 9 (relatius al Catàleg nacional de qualificacions professionals; al reconeixement, l'avaluació, l'acreditació i el registre de les qualificacions professionals, i a la formació professional); l'apartat 1 de l'article 10 (determinació dels títols i certificats de professionalitat); l'apartat 6 de l'article 11 (adaptació reglamentària de la composició i les funcions dels centres integrats de formació professional a les seves característiques específiques), i la disposició addicional tercera (àrees prioritàries en les ofertes formatives).

b) A l'empara de l'article 149.1.1 i 30 CE pel que fa referència a la regulació de la formació professional en l'àmbit del sistema educatiu, són normes bàsi-

ques els apartats 2 i 3 de l'article 1 (oferta de formació i accions formatives); els apartats 1 i 2 de l'article 6 (col·laboració de les empreses amb les administracions públiques, universitats, cambres de comerç i entitats de formació); els apartats 2 al 7 de l'article 10 (continguts dels títols de formació, utilització de tecnologies de la informació i comunicació, ofertes formatives); els apartats 1 al 5 i 7 de l'article 11 (requisits dels centres de formació professional, centres integrats de formació professional, xarxa de centres de referència nacional); els articles 12 al 17 (oferta formativa a grups amb especials dificultats d'integració laboral; ofertes formatives no vinculades al Catàleg modular de formació professional, informació i orientació professional, i qualitat i avaluació del Sistema Nacional de Qualificacions i Formació Professional), i les disposicions addicionals primera i segona (habilitació del professorat de formació professional i habilitació de professionals qualificats).

c) A l'empara de l'article 149.1.7 CE, és competència exclusiva de l'Estat el desplegament de la Llei en tot allò que no faci referència a la regulació de la formació professional en l'àmbit del sistema educatiu, sens perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats autònomes.

d) A l'empara de l'article 149.1.1, 7 i 30 CE, és competència exclusiva de l'Estat el desplegament de la disposició addicional quarta (equivalències, convalidacions i correspondències).

Marta Fernández

Llei orgànica 10/2002, de 23 de desembre, de qualitat de l'educació (BOE núm. 307, de 24 de desembre).

La Llei pretén establir el marc general dels diferents aspectes del sistema educatiu que incideixen de manera directa en la qualitat de l'educació, tenint present que correspon al poder públic estatal la funció d'alta inspecció de tots els aspectes del sistema educatiu que constitueixen l'àmbit de competències que té atribuïdes constitucionalment, i, en aquest sentit, la Llei es dicta a l'empara de la competència que correspon a l'Estat d'acord amb els art. 149.1.1, 18 i 30 de la Constitució.

D'entre els aspectes objecte de la Llei, aquí ens centrarem només en els d'incidència autonòmica.

Així, en primer lloc, pel que fa als drets i els deures dels alumnes, es preveu, a l'art. 2.1. *b*, que tots els alumnes tenen el dret i el deure de conèixer la Constitució i el respectiu estatut d'autonomia. I a l'art. 3 es disposa que els pares tenen dret que els seus fills rebin una educació amb les màximes garanties de qualitat, d'acord amb els fins establerts a la Constitució, a l'estatut d'autonomia corresponent i a les lleis educatives.

Respecte al coneixement de la llengua pròpia de les comunitats autònomes, s'estableix, en els art. 15, 2 i 34.2. *g*, que aquell s'ha de permetre, amb diferents graus d'exigència, en l'àmbit de l'educació primària, de l'educació secundària i en el del batxillerat. I, en aquest sentit, els art. 16, 23 i 35.5. *f* preveuen, com a assignatures d'aquests nivells, la llengua oficial pròpia de la comunitat autònoma en l'àmbit de l'educació primària, la llengua oficial pròpia i la literatura de la comunitat autònoma en l'àmbit de l'educació secundària, i la llengua oficial pròpia i la literatura de la comunitat autònoma, en el del batxillerat.

Pel que fa a les atribucions del Govern, es preveuen determinades funcions que haurà de portar a terme en col·laboració amb les comunitats autònomes, com ara promoure programes de cooperació territorial dirigits a objectius educatius d'interès general (art. 6) i establir les condicions per permetre l'ingrés en el cos de catedràtics de música i arts escèniques (disposició addicional onzena). També s'estableix que l'Estat pot impulsar, mitjançant convenis amb les comunitats autònomes, actuacions preferents orientades a assolir de manera efectiva les seves fites i els seus objectius en matèria d'igualtat d'oportunitats i de compensació en educació (art. 40.2), i que l'Administració de l'Estat i les comunitats autònomes, en el marc de la Conferència d'Educació, han d'impulsar l'estudi i la implantació, si escau, de mesures destinades al desenvolupament de la carrera professional dels funcionaris docents (disposició addicional onzena, apartat 6).

També s'estableixen funcions que corresponen al Govern, amb la consulta prèvia a les comunitats autònomes: l'establiment de nous ensenyaments de règim especial, si la demanda social i les necessitats educatives així ho exigeixen (art. 7.4); de nous itineraris i la modificació dels establerts a la Llei (art. 26.5); de noves modalitats de batxillerat o la modificació de les establertes a la Llei (art. 35.4); de les assignatures específiques de cada modalitat dins els ensenyaments comuns (art. 35.6); de les condicions bàsiques de la prova general de batxillerat per obtenir el corresponent títol (art. 37.1); de les normes per flexibilitzar la duració dels diversos nivells i les etapes del sistema educatiu establerts

a la Llei, independentment de l'edat de l'alumnat (art. 43.3); de les condicions i els requisits bàsics de les certificacions d'avaluació voluntària (art. 61.2); de les especialitats bàsiques d'inspecció educativa (art. 106.1); de les condicions i els requisits bàsics respecte a la formació dels inspectors d'educació (art. 107.3); dels requisits mínims per als centres d'educació preescolar (disposició transitòria segona). També són funcions del Govern, amb la consulta prèvia a les comunitats autònomes, la determinació de l'estructura i les funcions de l'Institut Nacional d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu (art. 96.2); l'aprovació de la normativa bàsica aplicable per al desenvolupament de l'avaluació general de diagnòstic (art. 97.3), i la del calendari d'aplicació de la Llei (disposició addicional primera).

Entre les altres competències atribuïdes al Govern es troben: la determinació amb caràcter bàsic de tots els requisits necessaris per garantir la igualtat en l'accés a les beques i ajudes, sens perjudici de les competències normatives i d'execució de les comunitats autònomes (art. 4), i la fixació dels ensenyaments comuns, que han de representar, en tot cas, el 55 % dels horaris escolars en les comunitats autònomes que tinguin, amb la castellana, una altra llengua pròpia cooficial, i el 65 % en les que no la tinguin. A més, es disposa que els títols acadèmics i professionals siguin homologats per l'Estat i expeditos per les administracions educatives segons les condicions establertes en la legislació estatal i les normes de desplegament (art. 8), i les condicions bàsiques en relació amb les proves perquè els majors d'edat puguin obtenir directament el títol de graduat en educació secundària obligatòria, i les proves per obtenir els títols de formació professional (art. 53.3 i 54.5). Igual-

ment, s'estableixen, sens perjudici de les competències de les comunitats autònomes, les condicions dels premis de caràcter nacional per reconèixer l'excel·lència i el rendiment de l'alumnat, el professorat i els centres docents (art. 5); així com les directrius bàsiques dels programes d'iniciació professional (art. 27); les assignatures que s'han d'impartir en cada un dels cursos dels ensenyaments comuns (art. 35.6), i la normativa bàsica que reguli l'establiment, per part de les universitats, dels procediments per a l'admissió de l'alumnat (art. 37.4). Així mateix, es determinen les característiques bàsiques de les proves i la relació entre els títols de tècnics i els seus corresponents de tècnic superior (art. 38.5), i el desplegament reglamentari de les bases del règim estatutari de la funció pública docent en allò que sigui necessari per garantir el marc comú bàsic de la funció pública docent (disposició addicional vuitena).

S'ha de destacar també que l'import del mòdul econòmic per unitat escolar es fixarà, d'acord amb l'art. 75, anualment als pressuposts generals de l'Estat, i, si escau, en els de les comunitats autònomes.

Pel que fa a les competències del Ministeri d'Educació, Cultura i Esport, es preveu, a l'art. 59, que, sens perjudici de les competències de les comunitats autònomes en matèria de formació del professorat, el Ministeri pot desenvolupar programes de formació permanent del professorat; a més, el Ministeri i les comunitats autònomes poden col·laborar en l'establiment, el desenvolupament i l'execució de programes de formació del professorat mitjançant convenis. L'art. 96 li atribueix l'avaluació general del sistema educatiu, a través de l'Institut Nacional d'Avaluació i Qualitat del Sistema Educatiu, sens per-

judici de l'avaluació que les administracions educatives de les comunitats autònomes pugin realitzar en els seus àmbits. L'art. 97 disposa que el Ministeri, en col·laboració amb les comunitats autònomes, elabori avaluacions generals de diagnòstic sobre àrees i assignatures. Finalment, d'acord amb l'art. 99, el Ministeri, amb la consulta prèvia a les comunitats autònomes, ha d'elaborar periòdicament un pla d'avaluació general del sistema.

Respecte a les competències directament atribuïdes a les comunitats autònomes, l'art. 4 disposa que el desenvolupament, l'execució i el control dels sistemes de beques i ajudes s'atribueixin a les comunitats autònomes, dins els seus àmbits competencials; no obstant això, per tal d'assegurar que els resultats de l'aplicació dels sistemes de beques i ajudes no vulnerin la garantia d'igualtat en la seva obtenció, s'han d'establir mecanismes de coordinació entre l'Estat i les comunitats autònomes. L'art. 10 preveu que correspon a les comunitats autònomes, d'acord amb la normativa bàsica del Govern sobre educació preescolar, l'organització de l'atenció als nens en aquesta etapa educativa i l'establiment de les condicions dels centres on s'imparteix. D'altra banda, la disposició addicional vuitena, apartat 2, disposa que les comunitats autònomes han d'ordenar la seva funció pública docent dins les seves competències i respectar les normes bàsiques estatals. Així mateix, la disposició transitòria setena estableix que, quan, com a conseqüència de les transferències a les comunitats autònomes de l'exercici de competències en matèria d'educació,

hagi estat necessària la integració de xarxes que incloguin centres dependents d'altres administracions, el personal laboral fix amb funcions docents podrà accedir als cossos docents previstos a la Llei mitjançant un torn especial convocat pels governs de les comunitats autònomes, en la forma que determinin els parlaments autonòmics, i respectant allò establert a la normativa bàsica de l'Estat. Finalment, la disposició final novena estableix que les normes de la Llei poden ser desplegades per les comunitats autònomes, amb l'excepció de les relatives a matèries que hagin de ser regulades pel Govern o que, per la seva naturalesa, corresponguin a l'Estat, d'acord amb el que estableix la disposició addicional primera, número 2, de la Llei orgànica 8/1985, de 3 de juliol, reguladora del dret a l'educació.

En darrer terme, cal dir que s'atribueix a l'Estat la possibilitat de controlar el compliment de la Llei a les comunitats autònomes, en establir, a l'art. 103, que l'Alta Inspecció Educativa ha de garantir, a les comunitats autònomes, el compliment de les facultats que són atribuïdes a l'Estat en matèria d'ensenyament, i que, en aquest sentit, correspon presentar a les autoritats de l'Estat una memòria anual sobre l'ensenyament a les comunitats autònomes. A més, s'estableix que en l'exercici de les funcions d'alta inspecció els funcionaris de l'Administració general de l'Estat gaudeixen de la consideració d'autoritat pública i puguin sol·licitar la col·laboració necessària de les autoritats de les comunitats autònomes.

Marta Fernández

Llei 1/2002, de 21 de febrer, de coordinació de les competències de l'Estat i les comunitats autònomes en matèria de defensa de la competència (BOE núm. 46, de 22 de febrer).

L'elaboració d'aquesta Llei obeeix a un pronunciament del Tribunal Constitucional que, en la Sentència 208/1999, d'11 de novembre, va declarar la inconstitucionalitat d'alguns preceptes de la Llei 16/1989, de 17 de juliol, de defensa de la competència. Concretament, va considerar inconstitucional la clàusula «*en todo o en parte del mercado nacional*», que contenien els articles 4, 7, 9, 10, 11 i 25.a de la Llei esmentada, en la mesura que, en referir-se també al mercat infraestatal, desconeixia les competències autonòmiques d'execució de la legislació estatal sobre defensa de la competència.¹ La particularitat de la decisió d'aquesta Sentència és que difereix la nul·litat dels preceptes esmentats al moment en què la llei estatal estableixi els criteris de connexió pertinents i les comunitats autònomes puguin exercir les competències executives corresponents, ja que, en cas de declarar la seva nul·litat immediata, es produiria un buit normatiu contrari a la Constitució, per generar inseguretat jurídica. Pel fet, doncs, que l'Estat, després de la sentència, continuava exercint unes com-

petències executives que no li corresponien constitucionalment, el Tribunal Constitucional va apel·lar al principi de lleialtat constitucional perquè elaborés l'esmentada llei amb promptesa i acabés, així, amb una situació de provisionalitat que perjudicava les competències autonòmiques en el sector. No obstant això, la Llei 1/2002 que es comenta no s'ha elaborat fins gairebé tres anys després del pronunciament del Tribunal Constitucional.²

Abans d'exposar el contingut de la Llei 1/2002, cal fer una referència a la distribució de competències en matèria de defensa de la competència. En primer lloc, s'entén per defensa de la competència «la defensa de la llibertat de competència, mitjançant la prevenció, i, si escau, la repressió, de les situacions que constitueixen obstacles creats per decisions empresarials per al desenvolupament de la competència en el mercat».³ Seguidament, s'ha d'indicar que, com a tal matèria competencial, la defensa de la competència no apareix recollida a la Constitució, si bé hi fan referència alguns estatuts d'autonomia, entre els quals es pot esmentar el de Ca-

1. La Llei 16/1989 va ser objecte de Dictamen del Consell Consultiu núm. 163, de 8 d'agost de 1989, que també declara inconstitucionals aquests preceptes.

2. Mentrestant, es va aprovar el Reial decret llei 6/1999, de 16 d'abril, de mesures urgents de liberalització i increment de la competència que, en matèria de concentració d'empreses, parlava també de competències estatals d'autorització respecte a mercats geogràfics dintre del mercat nacional. També en aquest cas, el Consell Consultiu ha elaborat el Dictamen núm. 213, de 18 de maig de 1999, on considera que el Reial decret llei mencionat vulnera les competències executives de la Generalitat en la matèria, atès que estableix un nou règim d'intervenció sobre les concentracions d'empreses que no es limita als casos en què tal concentració afecti el mercat espanyol, sinó que pot abastar també els casos en què l'operació de concentració tingui una incidència limitada a un mercat geogràfic autòmic.

3. STC 88/1986, d'1 de juliol (FJ 4); 264/1993, de 22 de juliol (FJ 4), i 208/1999, d'11 de novembre (FJ 5).

talunya.⁴ Així, l'article 12.1.5 EAC⁵ es refereix a la legislació estatal sobre la defensa de la competència en relació amb l'abast de les competències autonòmiques en matèria de comerç interior i defensa del consumidor i de l'usuari. Aquest precepte estatutari, que reconeix a l'Estat una sèrie de competències sobre les matèries econòmiques, posa de manifest l'evident lligam que hi ha entre la matèria defensa de la competència i la de comerç interior, de manera que aquesta última abasta també aspectes de la primera. En aquest sentit, l'atribució de competències a la Generalitat en matèria de comerç interior implica apoderar-la per intervenir en l'àmbit material de la protecció de la lliure competència. Així mateix, cal recordar que l'article 38 CE, en relació amb l'article 53.1 CE, estableix expressament que tots els poders públics han de garantir i protegir l'exercici de la llibertat d'empresa, la garantia de la qual inclou una sèrie d'actuacions administratives que, entre d'altres, estan destinades a evitar les pràctiques que puguin afectar o perjudicar seriosament la lliure concurrència entre les empreses del mercat.

Pel que fa a l'expressió «legislació estatal sobre defensa de la competència», com a criteri de delimitació competencial, i d'acord amb una jurisprudència constitucional consolidada,⁶ s'entén que

aquesta abasta la regulació material del sector (normes de rang legal i reglaments executius), de manera que la funció executiva que correspon a les comunitats autònomes comprèn els actes administratius, incloent-hi la potestat d'administrar i, si escau, de dictar reglaments interns d'organització (el concepte d'execució s'ha de considerar equivalent a tota actuació administrativa, al marge del contingut o de la forma que adopti). Finalment, per tancar aquesta breu anàlisi competencial, cal assenyalar que en aquesta matèria corresponen a la Generalitat les competències executives sobre defensa de la competència, si bé l'Estat es reserva les actuacions executives bàsiques que determinin la configuració real del mercat únic d'àmbit nacional i que es relacionin amb pràctiques que puguin alterar la lliure competència en un àmbit supracomunitari, independentment que aquestes actuacions s'hagin de fer en territori autonòmic.⁷

Quant al contingut de la Llei 1/2002, s'estructura en cinc articles, que, d'acord amb l'esmentada STC 208/1999, han d'establir-se per a l'exercici adequat de les competències en matèria de defensa de la competència, tres disposicions addicionals, una disposició transitòria i una disposició final. L'article 1 estableix els punts de connexió que delimiten genè-

4. Això no significa que la competència estatal derivi dels preceptes estatutaris, ja que el Tribunal Constitucional considera que té fonament constitucional en els articles 139.1, 149.1.1 i 13 CE i 38 CE, com també en la unitat del mercat nacional (STC 18/1982, FJ 1; 69/1982, FJ 1; 77/1985, FJ 4; 20/1988, FJ 3; 56/1990, FJ 5; 178/1994, FJ 4; 173/1998, FJ 6, i 208/1999, FJ 6).

5. L'article 12.1.5 EAC estableix: «D'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, correspon a la Generalitat, en els termes d'allò que disposen els articles 38, 131 i els números 11 i 13 de l'apartat 1 de l'article 149 de la Constitució, la competència exclusiva de les matèries següents: [...] 5) Comerç interior, defensa del consumidor i de l'usuari, sens perjudici de la política general de preus i de la legislació sobre la defensa de la competència».

6. STC 18/1982, de 4 de maig (FJ 6); 35/1982, de 14 de juny (FJ 2); 39/1982, de 30 de juny (FJ 7 i 8), i 208/1999, d'11 de novembre (FJ 6).

7. Aquesta reserva de competències executives bàsiques a favor de l'Estat està recollida en l'esmentada STC 208/1999 (FJ 6) i plasmada en la Llei 1/2002.

ricament l'exercici de les competències per part de l'Estat i de les comunitats autònomes. Com s'ha indicat,⁸ la competència objectiva que cal atribuir a les comunitats autònomes es troba limitada a les actuacions executives que hagin de realitzar-se en el territori de la comunitat autònoma i que no afectin el mercat supraautonòmic. Aquest precepte estableix també un conjunt de regles addicionals que pretenen aclarir quan una conducta és competència de l'Estat i quan de la Comunitat Autònoma. L'article 2 estableix un mecanisme de resolució dels conflictes que es puguin generar, entre les administracions públiques competents, per l'aplicació dels punts de connexió. Així, en cas que sorgeixin diferències sobre qui ha d'instruir i resoldre un determinat procediment, intervé, amb un dictamen no vinculant, la Junta Consultiva en matèria de conflictes, i, en darrera instància, pot intervenir-hi el Tribunal Constitucional, mitjançant el plantejament d'un conflicte, positiu o negatiu, entre l'Estat i les comunitats autònomes o entre elles mateixes. L'article 3 regula la Junta Consultiva en matèria de conflictes, que es configura com un òrgan paritari (amb igual representació de totes les administracions públiques, l'estatal i les autonòmiques), de naturalesa arbitral. L'article 4 regula alguns aspectes institucionals, relacionats amb l'execució, per part de les comunitats autònomes, de les seves competències i determina quines són les normes de procediment aplicables

a les actuacions dels òrgans autonòmics competents en matèria de defensa de la competència. En el cas que les comunitats autònomes no disposin d'aquests òrgans, es preveu la possibilitat que els òrgans estatals, per la via convencional, col·laborin amb aquelles.⁹ I, així mateix, preveu un règim supletori, mentre no es creïn els òrgans autonòmics, per evitar un buit normatiu i orgànic que pogués afavorir la proliferació de conductes contràries a la lliure competència (disposició transitòria única). L'article 5 regula tres tipus de mecanismes de coordinació: crea el Consell de Defensa de la Competència (que centralitza la informació i que reuneix representants de totes les administracions territorials); estableix mecanismes de simètrica i recíproca informació de conductes restrictives de la lliure competència, i habilita el Servei de Defensa de la Competència estatal per intervenir en procediments tramitats per òrgans autonòmics, amb la finalitat d'evitar divergències en la doctrina a l'hora d'aplicar l'ordenament de defensa de la competència. Finalment, entre les disposicions addicionals, destaca que la segona, d'acord amb l'article 36.3 de la LRJPAC, imposa la traducció al castellà de totes les comunicacions i notificacions que els òrgans de defensa de la competència de les comunitats autònomes, amb llengua oficial pròpia, dirigeixin al Servei de Defensa de la Competència.

M. Àngels Arróniz

8. Així es desprèn del que prescriu el fonament jurídic 7 de la STC 208/1999.

9. Aquest no és el cas de Catalunya, que, mitjançant el Decret 222/2002, de 27 d'agost, va crear els òrgans de defensa de la competència de la Generalitat de Catalunya (DOGC núm. 3711, de 2 de setembre). Concretament, es crea el Tribunal Català de Defensa de la Competència, com a organisme autònom de caràcter administratiu, que es relaciona amb l'Administració de la Generalitat de Catalunya a través del Departament d'Economia i Finances, i que actua amb personalitat jurídica pròpia, plena independència, autonomia de gestió i plena capacitat d'obrar en l'exercici de les seves funcions i per al compliment de les seves finalitats (art. 1).

Llei 3/2002, de 12 de març, de modificació de la Llei 3/2000, de 7 de gener, de règim jurídic de la protecció de les obtencions vegetals (BOE núm. 62, de 13 de març).

Es tracta d'una llei d'article únic, per mitjà del qual s'opera una reforma dels art. 32, 33, 38, 39, 46, 48, 50, 51 i 53 de la Llei 3/2000. La raó de ser de la reforma és acollir la doctrina del Tribunal Constitucional en la Sentència 103/1999, de 3 de juny, dictada en els recursos d'inconstitucionalitat plantejats pel Govern basc i pel Parlament de Catalunya contra diversos articles de la Llei 32/1988, de 10 de novembre, de marques, segons la qual correspon, a l'Estat, la legislació i el registre d'àmbit general, mentre que les comunitats autònomes tenen competències subordinades, com són la recepció de les sol·licituds o la verificació del compliment dels seus requisits formals. Aquest esquema és el que es trasllada a la matèria d'obtencions vegetals. La Comissió Bilateral de Cooperació Administració General de l'Estat-Comunitat Autònoma de les Canàries va acordar proposar la reforma de diversos articles de la Llei 3/2000, amb la finalitat de reconèixer, a les comunitats autònomes, competències de tipus executiu material, com ara la tramitació dels procediments per a la concessió dels títols d'obtenció vegetal. Aquestes obtencions vegetals són varietats comercials que tenen un règim jurídic semblant al de la propietat industrial, regida per l'art.

149.1.9 de la Constitució, que reserva en exclusiva a l'Estat la legislació, i deixa per a les comunitats autònomes l'execució. La protecció de la propietat industrial sobre les obtencions vegetals s'aconsegueix per mitjà de la inscripció en el Registre de varietats vegetals protegides, que depèn del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació.

A l'empara de la Llei 3/2002, s'opera una modificació que tendeix a reconèixer la col·laboració de les comunitats autònomes en la tramitació de les inscripcions en el registre esmentat, en la verificació del manteniment de la varietat i en els controls sobre el manteniment de la varietat, aspectes que no tenia en compte la redacció inicial de la Llei. Es tracta, per consegüent, del reconeixement de tècniques de cooperació interadministratives que no havien estat tingudes en compte, malauradament, en la primera redacció de la Llei, la qual deixava de banda la cooperació autonòmica. Malgrat tot, en termes de finançament de l'activitat registral, el nou art. 53.2 afirma que «constitueix un fet imposable d'aquesta taxa la tramitació del procediment en els aspectes que aquesta Llei reserva a l'Estat i la seva resolució».

Joan Lluís Pérez Francesch

Llei 5/2002, de 4 d'abril, reguladora dels butlletins oficials de les províncies (BOE núm. 90, de 5 d'abril).

Amb aquesta Llei es pretén adequar la gestió del servei de publicacions dels butlletins oficials de les províncies a la configuració territorial de l'Estat de les

autonomies. Els antecedents més immediats de la reforma de la publicació esmentada s'han de buscar a la Llei 25/1998, de modificació de la Llei regu-

ladora de les hisendes locals, de 1988, que permetia una via de finançament de les diputacions provincials per mitjà de l'exigència de taxes i preus per la inserció d'anuncis i edictes dels diferents ens territorials, així com per la subscripció i la venda d'exemplars. D'altra banda, s'ha de recordar que el Congrés dels Diputats va aprovar, el 13 de desembre de 2000, una proposició no de llei en la qual s'instava el Govern a dictar una normativa del servei de publicació del *Butlletí Oficial de la Província*, en la qual fos possible unificar, en una sola publicació, els butlletins oficials de la província amb el butlletí oficial autònom, si així es decidia.

Aquesta Llei dota els butlletins oficials de la província d'un marc jurídic coherent amb la configuració de la província dins l'estructura de l'Estat autònom, però també amb autonomia per a la gestió dels respectius interessos de cada un dels ens locals.

El *Butlletí Oficial de la Província* està concebut com un servei públic d'àmbit provincial, competència de la diputació respectiva, a la qual corresponen l'edició i la gestió (art. 2). Cada diputació podrà regular per ordenança, dins el marc previst en aquesta Llei, les condicions de gestió, edició, distribució i venda. La subscripció dels ens locals és obligatòria (art. 3). Quant als actes o les disposicions que han de ser publicats, l'art. 1 en defineix el contingut en els termes següents: «es publicaran les disposicions de caràcter general i les ordenances, així com els actes, els edictes, els acords, les notificacions, els anuncis i altres resolucions de les administracions públiques i de l'Administració de justícia d'àmbit territorial provincial, quan així estigui previst en disposició legal o reglamentària». L'art. 6, relatiu a l'obligació de publicar, estableix, en l'apartat segon, que els

anuncis particulars també podran ser inserits, d'acord amb el que estableixi la corresponent ordenança provincial. El capítol II de la Llei, relatiu al règim econòmic (art. 11-13), fixa el principi de pagament previ de la taxa per a qualsevol text que es publiqui, encara que també es preveuen excepcions, com són els casos de les publicacions obligatòries o d'una inserció ordenada d'ofici. Destaquen, en l'art. 12, els convenis de col·laboració interadministrativa per facilitar el pagament de les taxes per publicació i, en l'art. 13, la previsió de cooperació interadministrativa, segons la qual l'Administració general de l'Estat i la de les comunitats autònomes prestaran «la cooperació i l'assistència actives que l'Administració provincial pugui necessitar per al manteniment i la modernització del *Butlletí Oficial de la Província*».

La disposició addicional primera regula la integració dels butlletins oficials de les províncies en el *Butlletí Oficial de la Comunitat Autònoma*, quan així ho decideixi el parlament autònom, a proposta del govern autònom i prèvia acceptació de la diputació provincial, cas en el qual la publicació s'ha de regular per la normativa autònoma, especialment pel que fa al règim econòmic, sense perjudici de l'aplicació de les normes contingudes en aquesta Llei sobre contingut, periodicitat, règim lingüístic i obligatorietat de les publicacions. Des de la segona fins a la sisena disposicions addicionals es tracten casos concrets als quals s'aplica la condició de comunitats autònomes uniprovincials, per la qual cosa es remet a la seva legislació específica, especialment en la Comunitat Foral de Navarra, així com els butlletins oficials de les províncies de les Palmes i de Santa Cruz de Tenerife, entre altres aspectes.

La disposició final afirma que aquesta Llei es dicta en compliment del títol

competencial ubicat a l'art. 149.1.18 de la Constitució, per la qual cosa constitueix legislació bàsica relativa al règim jurídic administratiu que garanteix un tractament comú i uniforme a tots els ciutadans de l'Estat espa-

nyol, sense perjudici de les particularitat que puguin establir les legislacions de les diferents comunitats autònomes, si escau.

Joan Lluís Pérez Francesch

Llei 15/2002, d'1 de juliol, que declara el Parc Nacional maritimoterrestre de les Illes Atlàntiques de Galícia (BOE núm. 157, de 2 de juliol).

Nascuda al Parlament de Galícia com a proposició de llei que es va remetre a les Corts Generals, aquesta Llei no es limita a declarar un nou parc nacional que inclou els arxipèlags de les illes Cíes, Ons i Sálvora, sinó que torna a modificar alguns articles de la Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i fauna silvestre, ja modificada, al seu torn, per la Llei 41/1997, per adaptar-ne el contingut a la doctrina de la STC 102/1995. Aquesta Sentència declarava la nul·litat de la disposició addicional cinquena pel fet que considerava bàsics els seus articles 21.3 i 4, i 22.1, en la mesura que atribuïa a l'Estat la gestió dels parcs naturals (veg. comentari a *Autonomies*, núm. 24, 1999).

A partir de la Llei 41/1997, la declaració d'un nou parc nacional s'ha de realitzar mitjançant llei de les Corts Generals (art. 22.2), però requereix l'acord previ favorable de l'assemblea legislativa de la comunitat o comunitats autònomes en què es trobi situat aquest parc (art. 22.5), que serà gestionat i finançat conjuntament per l'Administració general de l'Estat i la respectiva comunitat autònoma del territori en el qual es trobi ubicat. Aquesta és la reserva més important que estableix la Llei a favor de l'Estat, perquè la declaració i la gestió dels altres tipus d'espais naturals protegits (parcs naturals, reserves naturals, monu-

ments naturals i paisatges protegits) corresponen a les comunitats autònomes.

Amb la Llei 15/2002 es fa una nova redacció d'alguns articles de la Llei 4/1989. Així, es dona una competència més (aprovar els plans sectorials) a la Comissió Mixta de Gestió dels Parcs Nacionals en detriment del Patronat, òrgan que, a més d'estar constituït, com la Comissió Mixta, per un nombre paritari de membres designats, respectivament, pel Govern de l'Estat i per les comunitats autònomes, integra també representants d'altres institucions, associacions i organismes relacionats amb els parcs. Així mateix, es faculta el Govern de l'Estat per aprovar el Pla rector d'ús i gestió dels parcs nacionals i resoldre el carreró sense sortida que suposaria que la comunitat autònoma no ho hagués fet en el termini d'un any des de l'acord de la Comissió Mixta de Gestió. Finalment, també s'incorpora un nou article a la Llei 4/1989 (el 23 *quater*), que estableix que serà pública l'acció per exigir, davant els òrgans administratius i els tribunals de justícia, l'estricta observança dels preceptes relatius als parcs nacionals existents en aquesta Llei, així com la d'allò establert en les lleis declaratives dels parcs nacionals i en les disposicions que es dictin per al seu desplegament i aplicació.

Marcel Mateu

Llei 16/2002, d'1 de juliol, de prevenció i control integrats de la contaminació (BOE núm. 157, de 2 de juliol).

Aquesta Llei incorpora, a l'ordenament intern espanyol, amb quasi tres anys de retard, la Directiva 96/61/CE, del Consell, de 24 de setembre, relativa a la prevenció i el control integrats de la contaminació, en la qual s'exigeix que les activitats industrials que produeixin emissions a l'atmosfera o al sòl, inclosos els residus, comptin amb una autorització, que s'ha d'atorgar de manera coordinada quan existeixin diverses autoritats competents sobre la matèria.

En compliment d'aquesta directiva, i en l'exercici de la seva competència bàsica en matèria de medi ambient (149.1.23a CE), l'Estat aprova aquesta Llei, que estableix la competència autonòmica per atorgar les «autoritzacions ambientals integrades», però també diversos mecanismes mitjançant els quals s'assegura la coordinació amb les institucions estatals i locals, perquè també puguin exercir les seves competències.

Aquesta autorització ambiental integrada l'han d'obtenir els titulars de les instal·lacions, públiques o privades, en les quals es dugui a terme alguna de les activitats industrials enumerades a l'annex 1 d'aquesta Llei, sempre que pretinguin la construcció, el muntatge, l'exploració, el trasllat o la modificació substancial d'aquestes instal·lacions o, en tot cas, abans del 30 d'octubre de 2007. En l'autorització s'estableixen les mesures que cal prendre per garantir que les emissions produïdes per aquesta instal·lació provoquin la mínima contaminació possible. Aquesta autorització integrada substitueix una varietat d'autoritzacions ambientals, també regulades per l'Estat i atorgades per les comunitats autònomes, enumerades en la disposició derogatòria única de la Llei.

El criteri que determina quina és la comunitat autònoma competent és el del lloc en el qual es trobi ubicada la instal·lació industrial, criteri que també s'utilitza per designar l'ajuntament que ha d'emetre un informe urbanístic (vinculant si és negatiu) i un altre informe en el qual ha de valorar l'adequació de la instal·lació analitzada a tots aquells aspectes que siguin de la seva competència. També és vinculant, si és negatiu, l'informe que ha d'emetre l'organisme de la conca competent, estatal, en el cas dels abocaments al domini públic hidràulic de conques intercomunitàries. A part del supòsit de les conques intercomunitàries, únicament es plantegen els efectes de les activitats regulades fora del territori de la comunitat autònoma en el cas que s'estenguin a un altre estat membre de la Unió Europea, al qual es remetrà, a través del Ministeri d'Afers Exteriors, una còpia de la sol·licitud presentada i de la resolució que s'adopti una vegada l'estat esmentat hagi pogut presentar al·legacions.

Així mateix, a la Llei s'estableix que les comunitats autònomes no poden atorgar les autoritzacions ambientals integrades sense que, prèviament, no s'hagi dictat la declaració d'impacte ambiental, en el cas que sigui l'Estat el competent per formular aquesta declaració, motiu pel qual s'han d'arbitrar fórmules de coordinació entre els dos procediments. Un altre mecanisme de coordinació que estableix la Llei és la integració del procediment d'autorització ambiental integrada amb el procediment d'atorgament de la llicència municipal d'activitats classificades, excepte el tràmit de la resolució definitiva d'aquesta llicència, que continuen fent-lo els ajuntaments.

A més, s'assegura expressament en diversos preceptes de la Llei la possibilitat que les comunitats autònomes legislin el desplegament d'aquesta Llei, es designen els organismes davant els quals han de presentar-se les sol·licituds per obtenir aquestes autoritzacions, s'estableix la necessitat d'acompanyar aquestes sol·licituds amb documentació addicional a l'exigida en aquesta Llei, s'estableixen normes sobre activitats

classificades o es dicten normes addicionals de protecció que estableixin més obligacions als titulars de determinades instal·lacions industrials, imposin la notificació i el registre d'altres activitats no tingudes en compte en aquesta Llei, creïn més infraccions, o redueixin els valors límit d'emissió de substàncies contaminants.

Jordi Freixes

Llei 41/2002, de 14 de novembre, bàsica reguladora de l'autonomia del pacient i de drets i obligacions en matèria d'informació i documentació clínica (BOE núm. 274, de 15 de novembre).

El Consell Consultiu de la Generalitat de Catalunya, en el Dictamen núm. 233, de 10 de gener de 2003, ha considerat la possible inconstitucionalitat de la disposició addicional primera que declara bàsics els articles 11.1, 11.3, 11.4, 14.2, 17.4 i 21.1 de la Llei 41/2002, coneguda popularment com a llei estatal del «testament vital». El Parlament de Catalunya, en la seva Resolució 1672/VI (publicada el 17 de febrer de 2003, BOPC núm. 392, pàg.17), ha acordat interposar recurs d'inconstitucionalitat contra els tres darrers preceptes i l'esmentada disposició addicional. L'argument central de la reclamació rau en la infracció de les competències autonòmiques en matèria de dret civil. En primer lloc, l'art. 11.1 concep el document que conté la voluntat anticipada de les persones, en previsió d'aplicar-se en situacions en les quals ja no s'estigui en disposició d'expressar la pròpia voluntat personalment. L'art. 11.3 conté els supòsits en els quals les indicacions incloses en el document no seran tingudes en compte: quan siguin contràries a l'ordenament, a la *lex artis*, i quan no es

corresponguin amb el supòsit de fet. L'art. 11.4, per la seva part, afirma la possibilitat de revocació, en qualsevol moment, de les indicacions adoptades anteriorment, amb el requisit de la constància per escrit. L'art. 14.2, d'altra banda, preveu l'organització dels arxius dels historials clínics, que comprenen el conjunt de documents relatius als processos assistencials de cada pacient, i identifiquen els metges i altres professionals que hi han intervingut. L'art. 17.4 completa la regulació sobre els historials amb els aspectes de gestió i custòdia: en aquest sentit, la unitat d'admissió i documentació clíniques serà l'encarregada d'integrar en un sol arxiu els historials clínics. La custòdia serà responsabilitat de la direcció del centre. Finalment, l'art. 21 preveu les altes mèdiques forçoses. Així, quan no s'accepti el tractament mèdic prescrit, es proposarà al pacient la signatura de l'alta voluntària. En cas de no signar-se, la direcció del centre, a proposta del metge responsable, podrà disposar l'alta forçosa, amb les condicions i les restriccions tingudes en compte en la Llei. Doncs bé, la dis-

posició addicional primera atribueix a tots els preceptes de la Llei la consideració de bàsics, fonamentant-se en l'art. 149.1.16 CE, cosa que sembla contrària

a la competència autonòmica en matèria de dret civil.

Antoni Roig

Llei 43/2002, de 20 de novembre, de sanitat vegetal (BOE núm. 279, de 21 de novembre).

La legislació espanyola sobre sanitat vegetal ja es basava principalment en la normativa comunitària en la matèria i, ara, amb aquesta Llei, se'n recullen els aspectes fonamentals, tot i que continuen vigents diferents disposicions legals que despleguen, en el dret intern, la normativa dictada per la Unió Europea. De fet, amb una pràctica infreqüent, en la disposició transitòria tercera s'especifiquen fins a 36 normes reglamentàries que continuen vigents fins que no es dictin noves disposicions d'acord amb el que preveu la Llei 43/2002.

Segons s'explicita a l'exposició de motius, aquesta Llei respon a la doble necessitat d'adaptar el marc jurídic de la sanitat vegetal als nombrosos canvis que n'han afectat l'àmbit d'aplicació, així com adequar-lo a la configuració de l'Estat espanyol com a estat autonòmic i com a estat membre de la Unió Europea. Així, no només es regulen aspectes concrets en relació amb les competències exclusives de l'Administració general de l'Estat en matèria de comerç exterior i de sanitat exterior, sinó que, a més, s'estableixen uns principis bàsics d'actuació molt detallats de les diferents administracions públiques competents en matèria de sanitat vegetal. D'aquesta manera, tota la Llei —excepte tres articles— té caràcter de normativa bàsica, i s'empara (segons la disposició final) en el que preveu l'art. 149.1.13, 16 i 23 de

la Constitució, que atribueix a l'Estat competència sobre bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, bases i coordinació general de la sanitat, i legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, respectivament. Només s'exceptua d'aquest caràcter de normativa bàsica la regulació continguda als art. 10, 11 i 12 de la Llei, que es dicten a l'empara del que disposa l'art. 149.1.10 i 16, incís primer, de la Constitució, que atribueix a l'Estat competència exclusiva en comerç i sanitat exteriors, respectivament.

Així doncs, des d'una concepció àmplia del que és la regulació bàsica, aquesta Llei articula els criteris i les actuacions aplicables en matèria de sanitat vegetal, en general, i de prevenció i lluita contra plagues, en particular, tant de l'Estat com de les comunitats autònomes. S'estableixen uns criteris homogenis per abordar els problemes de l'aparició de plagues en un determinat territori que possibiliten l'adopció ràpida de mesures de control. Així mateix, es clarifiquen els requisits per a l'adopció de les mesures oficials contra una plaga per a la seva eradicació, per evitar-ne l'extensió, reduir les poblacions afectades o els seus efectes. D'altra banda, es regula la possibilitat que l'Administració competent qualifiqui la seva lluita obligatòria com «d'utilitat pública» o la plaga «d'emergència fitosanitària», la qual cosa com-

porta un major grau de severitat i d'intervenció a través de mesures oficials; així com l'aplicació de diferents compensacions econòmiques, en forma d'ajudes o indemnitzacions, als afectats per l'aplicació d'aquestes mesures. En l'àmbit de les obligacions dels particulars, es responsabilitza els agricultors de la vigilància i el control de les plagues, els cultius i els materials objecte de la seva activitat, així com de l'execució per compte seu de les mesures oficials obligatòries que s'estableixin reglamentàriament. Respecte de les exportacions a països tercers, correspon al particular sol·licitar, als punts d'inspecció fronterers, les inspeccions necessàries per a l'expedició del certificat fitosanitari corresponent, i en ell recau la responsabilitat, en el cas d'exportar sense la documentació preceptiva. A més, es determinen les obligacions i responsabilitats dels productors, titulars d'autoritacions, distribuïdors, venedors i altres operadors de productes fitosanitaris, i també la responsabilitat dels usuaris d'aquests productes d'usar-los seguint les recomanacions d'ús. Recollint la demanda creixent dels consumidors de promoure sistemes de producció vegetal que tinguin en compte les pràctiques fi-

tosanitàries correctes i per lluitar en comú contra les plagues, es fomenten les agrupacions d'agricultors que incloguin, entre els seus objectius, aquestes pràctiques. Es preveu, així mateix, que les diferents administracions públiques, en l'àmbit de les seves competències respectives, duguin a terme les inspeccions necessàries per assegurar el compliment de la Llei i s'atorga el caràcter d'autoritat als inspectors fitosanitaris, i se'n determinen les competències. En col·laboració amb el Registre oficial de productes i material fitosanitari, també es crea un registre nacional de productors i comerciants de vegetals, la funció del qual, merament informativa, ha de consistir a recollir les dades que li han de remetre els registres oficials corresponents de les comunitats autònomes. Finalment, s'estableix un detallat règim d'infraccions, tipificades segons la gravetat, es determinen les responsabilitats dels infractors i es fixen les sancions corresponents. Així mateix, es crea un règim de taxes, se'n fixen els subjectes passius, la relació de fets imposables i les quantitats de les taxes respectives, que seran gestionades i recaptades per l'Estat.

Marcel Mateu

Llei 50/2002, de 26 de desembre, de fundacions (BOE núm. 310, de 27 de desembre).

Aquesta Llei té per objecte el desplegament del dret de fundació per a finalitats d'interès general, reconegut a l'article 34 de la Constitució espanyola, estableix les normes de règim jurídic de les fundacions que correspon dictar a l'Estat, així com la regulació de les fundacions de competència estatal. En aquesta línia, l'article 53.1 CE reserva a

la Llei la regulació de l'exercici dels drets i les llibertats reconeguts en el capítol segon del títol I, entre els quals es troba el de fundació. Aquesta previsió constitucional s'havia complert mitjançant l'aprovació de la Llei 30/1994, de 24 de novembre, de fundacions i d'incentius fiscals a la participació privada en activitats d'interès general, la majoria dels as-

pectes de la qual queden derogats a partir de l'aprovació de la nova Llei. El legislador estatal fonamenta la necessitat d'aquesta reforma legislativa perquè creu necessari adaptar al nostre sistema jurídic algunes experiències innovadores que s'han anat produint en el dret comparat i que poden ser útils per enfortir el fenomen fundacional. La reforma es justifica també pel fet que pretén respondre a les demandes de les mateixes fundacions, relatives a l'oportunitat de superar determinades rigideses de la regulació anterior, que, sense haver aportat clars avantatges per a l'interès públic, sí que dificultaven el desenvolupament de l'activitat fundacional.

En aquesta línia, la Resolució del Parlament Europeu sobre les fundacions a Europa (RA 304/93) assenyalava que «mereixen un suport especial aquelles fundacions que participin en la creació i el desenvolupament de respostes i iniciatives adaptades a les necessitats ideològiques de la societat contemporània. Particularment, les que lluiten per la defensa de la democràcia, el foment de la solidaritat, el benestar dels ciutadans, l'aprofundiment dels drets humans, la defensa del medi ambient, el finançament de la cultura, les ciències i pràctiques mèdiques i la investigació». En un to similar, el Tribunal Constitucional espanyol manté (STC 18/1994, de 7 de febrer, entre d'altres) que una de les notes característiques de l'estat social de dret és que els interessos generals es defineixen a través d'una interacció entre l'Estat i els agents socials, i que aquesta interpenetració entre el públic i el privat transcendeix també al camp de l'organitzatiu, on les fundacions desenvolupen un paper important.

En aquest sentit, la Llei pretén aconseguir tres grans objectius: 1) reduir la intervenció dels poders públics en el

funcionament de les fundacions; 2) flexibilitzar i simplificar els procediments, en especial els de caràcter econòmic i financer, i 3) dinamitzar i potenciar el fenomen fundacional com a mecanisme a través del qual la societat civil contribueix, conjuntament amb els poders públics, a la consecució de finalitats d'interès general.

La Llei 50/2002 es refereix exclusivament a la regulació substantiva i procedimental de les fundacions, i deixa, per a una norma legal autònoma, la regulació dels incentius fiscals a la participació privada en activitats d'interès general, en la mesura que entén que aquesta és una matèria que presenta uns perfils específics que demanen un tractament separat.

L'article 2 de la Llei defineix el concepte de fundacions com «aquelles organitzacions constituïdes sense ànim de lucre que, per voluntat dels seus creadors, tenen afectat de manera duradora el seu patrimoni a la realització de fins d'interès general». D'entre les que poden «perseguir fins d'interès general», la Llei enumera, d'una manera no exhaustiva, aquelles fundacions que pretenen aconseguir la defensa dels drets humans de les víctimes del terrorisme i dels actes violents, l'assistència i inclusió social, així com objectius cívics, educatius, culturals, científics, esportius, sanitaris, laborals, d'enfortiment institucional, de cooperació per al desenvolupament, de promoció del voluntariat i de l'acció social, de defensa del medi ambient, de foment de l'economia social, de promoció i atenció a les persones amb risc d'exclusió per raons físiques, socials o culturals, de promoció dels valors constitucionals i defensa dels principis democràtics, de foment de la tolerància, de desenvolupament de la societat de la informació, o d'investigació científica i desenvolupa-

ment tecnològic. Finalitats, totes, que han de beneficiar col·lectivitats genèriques de persones per tal que les fundacions puguin estar vàlidament constituïdes i puguin adquirir, així, personalitat jurídica des del mateix moment de la inscripció al Registre de fundacions.

La Llei conté dos tipus de preceptes: aquells que són aplicables únicament a les fundacions que siguin de competència estatal, i aquells altres que es dirigeixen a totes les fundacions existents amb independència de quina sigui la seva dimensió, autonòmica o estatal, per fet que: 1) regulen les condicions bàsiques que garanteixen la igualtat dels espanyols en l'exercici del dret de fundació (art. 149.1.1 CE), entre les quals cal destacar les relatives al concepte de fundació (art. 2), a la determinació de les finalitats i els beneficiaris (art. 3.1, 2 i 3), a la personalitat jurídica (art. 4), a l'existència i les funcions del patronat (art. 14), a la determinació de les causes d'extinció de la fundació (art. 31) i a l'existència d'un protectorat (art. 34); 2)

són de naturalesa processal (art. 149.1.6 CE), o 3) incorporen normes de dret civil, sense perjudici de l'aplicabilitat preferent del dret civil foral o especial allà on existeixi (art. 149.1.6 i 8 CE).

No obstant el que preveu la Llei 50/2002, el Parlament de Catalunya, amb anterioritat, va aprovar la Llei 5/2001, de 2 de maig (DOGC núm. 3388, de 15 de maig), en virtut d'allò que disposa l'article 9.24 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, que atribueix la competència exclusiva a la Generalitat per regular les fundacions de caràcter docent, cultural, artístic, benèfic-assistencial, esportiu i similar, sempre que exerceixin, principalment, les seves funcions a Catalunya. En qualsevol cas, la llei estatal preveu la creació d'un Registre de fundacions de competència estatal, al qual els diversos registres autonòmics que puguin existir hauran de comunicar les inscripcions o extincions que es produeixin (art. 36).

Francesc Vallès

Legislació estatal de caràcter fiscal i financer de 2002

Durant l'any 2002 s'han dictat nombroses lleis amb incidència en diversos camps de la fiscalitat. Per a la seva exposició i comentari sumari és necessari elaborar una classificació per temes.

1) *Finançament autonòmic i local*

Aquest grup està conformat, en primer lloc i per ordre d'aparició, per la Llei orgànica 4/2002, de 23 de maig, complementària de la llei que aprova el Concert Econòmic amb la Comunitat Autònoma del País Basc; la Llei 12/2002, de 23 de maig, que aprova el

Concert Econòmic amb la Comunitat Autònoma del País Basc, i la Llei 13/2002, de 23 de maig, que aprova la metodologia de senyalització de la quota del País Basc per al quinquenni 2002-2006 (totes en el BOE núm. 124, de 24 de maig). La primera Llei té com a únic objectiu canviar el redactat de la disposició addicional de la Llei orgànica 5/2001, de 13 de desembre, complementària de la Llei general d'estabilitat pressupostària, fent incís que l'aplicació d'aquesta darrera ha de fer-se sense perjudici del règim jurídic del concert econòmic amb el País Basc.

Són els altres dos textos legals els que estableixen el règim especial de finançament del qual gaudeix la Comunitat Autònoma del País Basc. La Llei de concert en fixa els extrems i el règim que disciplina els diferents tributs concertats, que s'identifiquen amb la majoria dels tributs estatals. Se segueixen el mateixos principis, les mateixes bases i les mateixes directrius que es van establir ja en el concert de 1981, però amb una diferència fonamental: es pretén la durada indefinida de la regulació establerta ara. De la mateixa manera que es va fer en relació amb el finançament de les comunitats autònomes de règim comú, el legislador persegueix, amb aquesta regulació, no estar sotmès a períodes, sinó a una regulació estable, encara que preveu mecanismes de modificació.

La regulació sobre el concert basc es complementa amb el darrer text, en el qual es fixa, d'una banda, la fórmula per a la determinació de la quota de la contribució del País Basc a les despeses de l'Estat, essent un sistema que té vigència compresa en el període entre 2002 i 2006. D'altra banda, s'hi determina la contribució líquida provisional per a l'any 2002.

En el mes de juliol es promulguen, amb les referències de la 17 a la 31 (BOE núm. 157, de 2 de juliol), les lleis de cessió de tributs de l'Estat per a cadascuna de les comunitats autònomes del règim de finançament comú. Amb aquests textos, els tributs susceptibles de cessió, compresos en la LOFCA i en la Llei 21/2001, de 27 de desembre, passen a ser cedits de manera efectiva. L'estructura dels diferents textos legals és similar, ja que es relacionen els tributs, la recaptació dels quals és cedida a cada comunitat autònoma en particular, i es fixen l'abast i les condicions de la cessió,

remetent-se al marc general establert per la LOFCA i la Llei 21/2001.

També les hisendes locals són objecte de regulació per la Llei 51/2002, de 27 de desembre, de reforma de la Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals (BOE núm. 311, de 28 de desembre). La reforma abasta tots els impostos locals i fa una adaptació de la regulació de les taxes, d'acord amb la STC 185/1995, de 14 de desembre. En general, l'objecte d'aquesta regulació és el desenvolupament de l'autonomia municipal en aquest camp i la simplificació dels deures de la gestió dels tributs per tal de disminuir la fiscalitat indirecta dels contribuents. Cal destacar que la major part dels negocis petits i mitjans estan exempts de pagar l'impost d'activitats econòmiques, el qual s'ha mantingut per als negocis que obtenen un determinat grau de renda (més d'1.000.000 d'euros). Es tanca la reforma amb la regulació de la cessió de la recaptació d'impostos de l'Estat als ens locals per tal de no qüestionar el principi de la suficiència financera.

2) *Regulació relativa al sistema tributari*

En aquest apartat, el text legal que té un pes específic és la Llei 46/2002, de 18 de desembre, de reforma parcial de l'impost sobre la renda de les persones físiques i per la qual es modifiquen les lleis dels impostos sobre societats i sobre la renda de no residents (BOE núm. 303, de 19 de desembre). Per tant, l'objecte de la llei és la modificació del conjunt de tributs del sistema que tenen la renda per objecte de gravamen. Concretament, en relació amb l'IRPF, simplifica el procés per a la determinació de la renda gravable i incrementa aquelles mesures dedicades a afavorir la família a

través d'incrementar l'import del mínim personal i familiar, incorporar noves reduccions en la base imposable per fills menors de tres anys, per ascendents o per despeses per a l'assistència a persones grans. Així mateix, inclou una deducció a favor de les mares amb fills menors de tres anys que treballen fora de la llar.

En relació amb les fonts de rendes, s'han fet modificacions de diferents tipus: s'han augmentat les reduccions que afavoreixen els rendiments del treball; s'han establert mesures que milloren la fiscalitat dels habitatges de lloguer; s'ha millorat també la tributació de l'estalvi a llarg termini; s'ha suprimit el règim de transparència fiscal i s'han fet modificacions relatives al règim d'atribució de les rendes, respecte de les activitats econòmiques; s'ha disminuït el tipus impositiu aplicable, quant als guanys i a les pèrdues patrimonials, que es veuen afavorits. Com a cloenda de totes les mesures dedicades a la simplificació del tribut i a la disminució del gravamen que implica, s'han reduït els tipus de tarifa i el nombre de trams.

L'IS també és objecte de canvis. No obstant això, es concentra en la desaparició del règim de transparència fiscal interna fent honor de la neutralitat impositiva. L'efecte d'aquesta modificació és que les societats d'artistes, d'esportistes o de professionals passen al règim general de l'impost i se'n crea un d'especial de societats patrimonials per a societats de cartera o de mera tinença de béns. En aquest darrer cas, les societats tributaran aplicant la normativa de l'IRPF per determinar la base imposable, la qual es dividirà en general i especial, i s'aplicaran uns tipus especials del 40 % i del 15 %, respectivament, sense imputar cap mena de quantitat als socis.

En la regulació de l'IRNR, la Llei introdueix millores de caràcter tècnic. Afegeix un supòsit de responsabilitat solidària en la persona dels representants dels no residents que operen a Espanya per mitjà d'establiment permanent. Estableix el concepte de cànons, retribucions dels membres d'òrgans d'administració de les entitats i de les pensions. En l'àmbit del gravamen de rendes de no residents sense establiment permanent, dóna la possibilitat a aquells que passin a ser residents a Espanya, per un canvi de domicili, d'avançar el règim fiscal aplicable en els seus rendiments del treball per compte d'altri. Es regulen les entitats en règim d'atribució de rendes que tindran el seu règim general en la Llei de l'IRPF, però amb especialitats en la Llei de l'IRNR, quan es tracti d'entitats constituïdes a l'estranger o hi hagi partícips no residents.

El règim jurídic de l'IS no només es modifica per la llei anterior, sinó que cal afegir-hi la Llei 49/2002, de 23 de desembre, sobre el règim fiscal de les entitats sense finalitat de lucre i dels incentius fiscals al mecenatge (BOE núm. 307, de 24 de desembre). Aquest text canvia el règim fiscal que establia la Llei 30/1994 i, a més, regula els incentius fiscals que són aplicables a l'activitat del mecenatge duta a terme per particulars. Es dicta a l'empara de l'art. 149.1.14.a de la CE i sense perjudici dels règims tributaris forals i dels tractats o convenis subscrits per Espanya. De manera sumària s'ha de dir que, d'una banda, fixa el concepte d'entitat sense finalitat de lucre, regula el règim fiscal especial aplicable dins el context de l'IS i també fixa el règim tributari en matèria de tributs locals. D'altra banda, estableix la regulació dels incentius fiscals al mecenatge, és a dir, aquells que són aplicables a liberalitats dels particulars a favor de

determinats tipus d'entitats recollides en la Llei.

Una peça clau en el sistema tributari és el valor cadastral dels béns immobles, ja que en depenen diverses figures tributàries, com són l'impost del patrimoni, l'impost sobre béns immobles o l'impost sobre el valor dels terrenys de naturalesa urbana. En aquest sentit, cal destacar la Llei 48/2002, de 23 de desembre, sobre el cadastre immobiliari (BOE núm. 307, de 24 de desembre), que estableix una definició objectiva del *cadastre* com a registre administratiu dependent del Ministeri d'Hisenda, en el qual es descriuen els béns immobles rústics, urbans i de característiques especials. Com és lògic, regula el procediment pel qual els béns immobles accedeixen a aquest registre; a tots els efectes, és una dada de gran importància el valor cadastral, que es constitueix amb el valor cadastral del sòl i amb el de les construccions i per a la determinació del qual s'estableixen els criteris a seguir tant de caràcter material com de procediment. Altres aspectes que són objecte d'atenció en la Llei són la valoració col·lectiva de béns homogenis, el deure de col·laboració i el règim sancionador.

3) *Llei de pressupostos i Llei d'acompanyament*

La Llei 52/2002, de 30 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2003, i la Llei 53/2002, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social (BOE núm. 313, de 31 de desembre), completen el conjunt de normes que, durant l'any 2002, s'han dictat relacionades amb el sistema tributari. Sobre la primera Llei s'ha de dir que estableix una previsió sobre els ingressos a percebre durant l'any

2003 i estableix els crèdits pressupostaris que cal cobrir durant aquest exercici. En aquest punt, no suposa cap novetat respecte a altres lleis, ja que n'és el contingut essencial. Malgrat tot, destaca que són els primers pressupostos aprovats d'acord amb la Llei 18/2001, general d'estabilitat pressupostària, la qual cosa implica la consecució d'un objectiu de dèficit i, a més, inclou un crèdit denominat Fons de Contingència, amb el qual s'han de finançar les modificacions pressupostàries que no impliquen baixa en altres crèdits per tal de no alterar l'objectiu de dèficit fixat per l'Executiu.

Al contingut propi de la Llei s'uneixen altres disposicions, la matèria de les quals manté una relació directa amb els ingressos i les despeses. S'inclouen normes tributàries a través de les quals s'actualitzen els índexs i coeficients d'impostos, com ara l'IRPF, l'IS, l'ITPAJD i, quant al gravamen sobre grandesa i títols nobiliaris o taxes, s'actualitzen els valors cadastrals. Es regulen les entregues a les comunitats autònomes i als ens locals en concepte de participació en els ingressos de l'Estat per diversos mecanismes (tributs cedits, fons, etc.). El text també conté una miscel·lània normativa relativa a bases i tipus de cotitzacions a la Seguretat Social, així com disposicions sobre diferents prestacions d'aquesta institució (per fill a càrrec, pensions, subsidis, etc.), la fixació de l'interès legal del diner i de l'interès de demora, la regulació d'assegurances de crèdits a l'exportació i a la dotació de fons de foment de la inversió espanyola a l'exterior, la realització de sorteigs especials de loteria a favor d'institucions com ara la Creu Roja, i diferents mesures de despesa.

La Llei d'acompanyament a aquests pressupostos clou, en primer lloc, la re-

forma portada a terme en l'àmbit de l'IRPF i les hisendes locals, i se centra a modificar aspectes d'impostos com ara l'IS, l'IP i l'ISD, pel que fa a tributs directes, i l'IVA, l'ITPAJD, els impostos especials, l'impost sobre les vendes minoristes de determinats hidrocarburs, l'impost general indirecte canari i l'impost sobre la producció, els serveis i la importació per a les ciutats de Ceuta i Melilla, pel que fa als indirectes. Es modifica el règim jurídic d'algunes taxes, i se'n creen de noves.

En resposta al caràcter de «lleï òmnibus», es regulen també aspectes del règim jurídic de la Seguretat Social, s'estableixen normes per al foment de l'ocupació en determinats col·lectius, es regulen ajuts per als afectats per delictes de terrorisme. En l'àmbit administratiu, es modifiquen normes del règim jurídic de la funció pública i es dicten normes sobre la gestió, l'organització, l'acció administrativa en diversos camps, que van des de l'energia fins al medi ambient, passant per infraestructures i transports.

4) *Regulació de la política financera*

La Llei d'acompanyament anterior posa de manifest la capacitat de l'Estat d'establir regulació en molt diversos temes. No es tracta de discutir aquesta possibilitat, però sí de posar de manifest

el que seria més adient amb una sistemàtica correcta en l'ordenament jurídic, incrementant el grau de seguretat jurídica, i no utilitzar aquest tipus de lleis, sinó textos legals singulars de cada tema. Un exemple d'aquesta idea seria la Llei 44/2002, de 22 de novembre, de mesures de reforma del sistema financer (BOE núm. 281, de 23 de novembre).

L'objectiu de la Llei és assegurar la neutralitat de l'ordenament jurídic, de manera que no imposi obstacles a les empreses espanyoles d'aquest sector que els impedeixi competir amb les comunitàries. No obstant això, flexibilitzar rigors legals no ha d'anar en detriment de la protecció necessària als clients d'aquests serveis. Marcada aquesta línia, la norma transposa al nostre ordenament les directives 2000/26/CE, 2000/64/CE i 2000/28/CE.

La Llei està estructurada en cinc capítols. El primer fixa mesures que incrementen l'eficàcia del sistema financer; el segon crea i regula instruments per millorar la competitivitat del sector; el tercer millora les condicions de finançament de les PIME; el quart regula els efectes jurídics de la contractació electrònica, i el cinquè estableix mesures protectores dels clients de serveis financers.

José Antonio Fernández Amor

1.2. ADMINISTRACIÓ DE L'ESTAT

A cura de Joan Manuel Trayter

Disposicions diverses 2002

Reial decret 1/2002, d'11 de gener. [Habitatge]. (BOE núm. 11, de 12 de gener).

La intervenció de l'Estat en el subsector de l'habitatge es fonamenta en competències pròpies relatives a les bases de la planificació econòmica.

A Espanya, la situació de l'habitatge es caracteritza per la disponibilitat d'un ampli parc d'habitatges —en comparació amb les necessitats de la població— ocupat la seva immensa major part pels propietaris.

D'altra banda, s'ha registrat un procés d'increment significatiu de preus dels habitatges lliures, acompanyat d'unes xifres històriques de promoció d'habitatges nous, també lliures, mentre que els habitatges protegits de nova construcció, amb preus lògicament limitats, han experimentat retrocessos quant als volums de producció.

En aquestes condicions, sembla convenient, i fins i tot necessari, posar en marxa un nou Pla d'habitatge per al període 2002-2005, que no solament pretengui assolir efectes de caràcter econòmic, sinó que contribueixi a la consecució dels objectius d'una sèrie de polítiques estatals de caràcter social: la política de cohesió social, facilitant l'accés a habitatges dignes, en lloguer o en propietat, als grups de població amb ingressos reduïts, en sintonia amb el Pla

nacional d'acció per a la inclusió social; polítiques de protecció a la família, en el marc del Pla integral de suport a la família 2001-2004, a la tercera edat i a les persones minusvàlides; política de foment de la natalitat, en relació amb la qual l'habitatge accessible té un paper instrumental important, si més no com a condició necessària, per bé que no suficient.

Això no obstant, atesa l'assignació de competències entre els diferents nivells d'administracions públiques, l'Estat no té la possibilitat de dur a terme el compliment dels seus plans d'habitatge d'una manera autònoma. En efecte, són les comunitats autònomes les que detenen, en principi, les competències en matèria d'habitatge i disposen dels instruments per dur a efecte, ja sigui actuant directament o bé mitjançant el contacte immediat amb els ciutadans, les polítiques d'habitatge. Això mateix es pot dir pel que fa a un dels elements essencials per al desenvolupament de qualsevol política d'habitatge, és a dir, la política de sòl. En aquest camp, les competències fonamentals corresponen a les comunitats autònomes i, en certs aspectes, a les corporacions locals, mentre que l'Estat es troba desproveït quasi completament de competències, és a dir, de capacitat jurídica per intervenir en aquest aspecte i, de fet, ja ha exercit mitjançant diverses iniciatives legals.

El present Reial decret inclou, d'altra banda, un sistema de finançament qualificat que potencia la promoció d'habitatges protegits en lloguer, intensifica i concentra els ajuts per a la compra d'habitatges en els qui accedeixen per primer cop a la propietat d'un habitatge i reforça el sistema d'ajuts i estímuls a la urbanització de sòl destinat preferentment a la promoció d'habitatges protegits.

Reial decret 14/2002, d'1 de febrer. [Jutges i magistrats. Ministeri Fiscal]. (BOE núm. 34, de 8 de febrer).

Modifica el Reial decret 391/1989, de 21 d'abril, per regular les retribucions complementàries de les carreres judicial i fiscal pel desenvolupament de llocs de treball en circumstàncies d'especial dificultat.

Reial decret 52/2002, de 18 de gener. [Dret tributari]. (BOE núm. 23, de 26 de gener).

La Llei 31/1990, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1991, va establir entre les seves atribucions el reconeixement d'obligacions, formulant propostes de pagament, de les devolucions d'ingressos indeguts i de les derivades de les normes específiques dels diferents tributs i altres recursos que ella mateixa gestiona.

El règim jurídic en matèria de competències per a l'expedició d'ordres o manaments de pagament i per a l'ordenació del pagament de les devolucions d'ingressos indeguts de naturalesa tributària està regulat en el del Reial decret 1163/1990, de 21 de setembre. Aquest règim és aplicable també a les devolucions de naturalesa tributària que preveuen la normativa específica dels diferents tributs o el règim jurídic comú del sistema tributari, i a les devolucions de quantitats que constitueixin

ingressos de dret públic diferents dels tributs, en aplicació del que estableix la disposició addicional cinquena del Reial decret esmentat. D'altra banda, aquest Reial decret regula el règim jurídic de l'execució de les devolucions d'ingressos indeguts.

Les normes anteriors determinen que correspon als delegats d'Hisenda, avui delegats de l'Agència Estatal d'Administració Tributària, l'ordenació del pagament de les devolucions d'ingressos indeguts i de les derivades de les normes específiques dels diferents tributs, com també les de la resta de recursos de dret públic gestionats per l'Agència Tributària, i que l'expedició de les ordres o els manaments de pagament cor-respon a les dependències i els serveis de recaptació.

En el marc dels processos de centralització informàtica i comptable en curs de realització a l'Agència Tributària, s'ha configurat un nou procediment d'ordenació i pagament de les devolucions d'ingressos de caràcter centralitzat, sobre un cens únic de devolucions d'àmbit nacional.

L'ordenació i el pagament centralitzat exigeixen conferir el caràcter d'ordenador de pagaments únic per a devolucions tributàries al director general de l'Agència Estatal d'Administració Tributària, i atribuir l'expedició de les ordres i els manaments de pagament als òrgans encarregats de la gestió de la tresoreria. D'aquesta manera, l'expedició del manament i l'ordenació del pagament es farien centralitzadament, d'acord amb els criteris que estableix el Pla de devolucions aprovat pel president de l'Agència Estatal d'Administració Tributària i amb el límit de l'import total que constitueix el saldo del compte corrent al Banc d'Espanya.

En conseqüència, escau modificar els articles 10 i 11 de l'esmentat Reial decret

1163/1990 per permetre les atribucions de competències que són necessàries.

Reial decret 53/2002, de 18 de gener. [Pensions]. (BOE núm. 19, de 22 de gener).

L'esmentat Reial decret desplega, en matèria de classes passives, les previsions legals que recull el títol IV de la Llei 23/2001, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2002, que fixa per a aquest exercici els criteris bàsics per determinar l'import de les pensions públiques.

D'acord amb aquesta Llei, les pensions de classes passives, independentment de la seva legislació reguladora, i tret de les excepcions previstes en aquella, experimentaran l'any 2002 un increment del 2 %, equivalent a l'augment de l'índex de preus al consum previst per a l'exercici econòmic esmentat.

En aquest Reial decret s'estableixen les regles i el procediment per efectuar la revaloració, per bé que, amb caràcter previ a l'aplicació amb la finalitat de garantir el manteniment del poder adquisitiu de les pensions de classes passives, les quanties corresponents al 31 de desembre de 2001 s'hauran de regularitzar de conformitat amb la desviació que hagi experimentat l'índex de preus al consum durant el període novembre 2000-novembre 2001.

Reial decret 60/2002, de 18 de gener. [Estadística]. (BOE núm. 32, de 6 de febrer).

Aprova el Programa anual 2002 del Pla estadístic nacional 2001-2004.

Reial decret 61/2002, de 18 de gener. [Deute públic]. (BOE núm. 25, de 29 de gener).

Disposa la creació de deute públic durant l'any 2002.

Reial decret 134/2002, d'1 de febrer. [Pensions]. (BOE núm. 29, de 2 de febrer).

Fins a l'entrada en vigor de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures per a la reforma de la funció pública, respecte al personal civil, i de la Llei 50/1984, de 30 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1985, amb caràcter general, la pensió de viduïtat en classes passives quedava en suspens quan el titular contraïa un nou matrimoni, i es podia recuperar quan es produïa la defunció del nou cònjuge, si bé, en aquests supòsits, la percepció d'ambdues pensions de viduïtat era incompatible. A partir de l'entrada en vigor d'aquestes lleis, les pensions esmentades s'extingeixen quan els titulars contraïen noves núpcies.

La Llei 24/2001, de 27 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, modifica els art. 38.2 i 59.1 del text refós de la Llei de classes passives de l'Estat, de 30 d'abril, a fi d'introduir la previsió que en un desenvolupament reglamentari posterior es regularan els supòsits en què la pensió de viduïtat no s'extingirà pel fet que el titular contraïa un nou matrimoni.

Igualment, modifica l'article 41.2 del text indicat, a l'efecte de fixar un límit d'edat nou per al dret a pensió d'orfenesa, en els casos en què el beneficiari no treballa o en què, tot i dur a terme una activitat lucrativa, no obtingui un nivell d'ingressos determinat, que queda establert en vint-i-dos anys, per a aquests supòsits, i en vint-i-quatre anys quan l'orfe ho és de pare i mare.

D'altra banda, l'ampliació del límit d'edat per ser beneficiari de la pensió d'orfenesa obliga a modificar el Reial decret 851/1992, de 10 de juliol, pel qual es regulen determinades pensions extraordinàries causades per actes de

terrorisme, amb la finalitat d'adaptar l'article esmentat a les noves condicions que regeixen per al dret a pensió d'orfe-nesa.

Reial decret 135/2002, d'1 de febrer [Educació secundària]. (BOE núm. 41, d'1 de febrer).

Estableix les condicions bàsiques que regeixen les proves previstes en l'article 52.3 de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, per a l'obtenció del títol de Graduat en Educació Secundària per a les persones majors de divuit anys d'edat.

Reial decret 142/2002, d'1 de febrer. [Alimentació]. (BOE núm. 44, de 20 de febrer).

Aprova la llista positiva d'additius diferents de colorants i edulcorants per emprar-los en l'elaboració de productes alimentaris, com també les condicions d'utilització.

Reial decret 162/2002, de 8 de febrer. [Patrimoni històric espanyol]. (BOE núm. 35, de 9 de febrer).

Modifica el Reial decret 111/1986, de 10 de gener, de desplegament parcial de la Llei 16/1985, de 25 de juny, del patrimoni històric espanyol.

Reial decret 163/2002, de 8 de febrer. [Autopistes de peatge]. (BOE núm. 41, de 16 de febrer).

Requisits i procediment per a l'obtenció, per les societats concessionàries, de les autoritzacions per a la realització d'activitats en matèria d'infraestructures de transport i de comunicacions.

Reial decret 201/2002, de 18 de febrer. [Pla hidrològic]. (BOE núm. 50, de 27 de febrer).

El text refós de la Llei d'aigües estableix que la planificació es durà a terme mitjançant els plans hidrològics de conca i el Pla hidrològic nacional.

D'altra banda, el Reial decret 1664/1998, de 24 de juliol, va aprovar els plans hidrològics de conca que havien estat elaborats per cada confederació hidrogràfica o Administració hidràulica competent. Els plans hidrològics de conca s'entenen com el conjunt interrelacionat de documents informats favorablement pels respectius consells de l'aigua de cada conca, i per la Comissió de govern de la Junta d'Aigües, en el cas de les conques intracomunitàries de Catalunya.

El Pla hidrològic únic de la conca de l'Ebre, informat favorablement pel Consell de l'Aigua de la conca el 15 de febrer de 1996, va ser aprovat en l'article 1.*h* del Reial decret 1664/1998.

En la sessió del Consell de l'Aigua de la conca de l'Ebre, celebrada el dia 12 de juliol de 2001, el segon punt de l'ordre del dia va ser «Acord d'adaptació del Pla hidrològic de conca al nou règim expropiatori de les obres incloses en el Pacte de l'aigua d'Aragó (assumpció de la tramitació i pagament dels expedients d'expropiació per part de l'Administració de l'Estat)».

El Consell de l'Aigua va aprovar la proposta de modificació. Aquesta proposta va ser informada favorablement pel Consell Nacional de l'Aigua el 25 de juliol de 2001 i per l'Institut Aragonès de l'Aigua el 28 de desembre del mateix any. Així mateix, i de conformitat amb la Llei de les Corts d'Aragó 11/1992, de 24 de novembre, d'ordenació del territori, en la redacció donada per la Llei 1/2001, de modificació d'aquella, de 8 de febrer, la proposta s'ha d'entendre informada favorablement pel Consell d'Ordenació del Territori d'Aragó per

tal com han transcorregut més de dos meses d'ençà que es va sol·licitar l'informe preceptiu, sense que el Consell esmentat s'hi hagi pronunciat de manera expressa.

D'acord amb el que preveuen el text refós de la Llei d'aigües i el Reial decret 927/1988, de 29 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament de l'administració pública de l'aigua i de la planificació hidrològica, el Reial decret examinat procedeix a la modificació dels plans hidrològics de conca.

Reial decret 206/2002, de 22 de febrer. [Impost sobre successions i donacions]. (BOE núm. 61, de 12 març).

La Llei 1/1998, de 26 de febrer, de drets i garanties dels contribuents, imposa a l'Administració tributària el deure de facilitar als contribuents el compliment de les seves obligacions fiscals, de manera que la intervenció d'aquests es dugui a terme de la forma menys costosa possible, sempre que això no suposi un perjudici per a la hisenda pública o l'interès general.

La redacció fins ara vigent del Reglament de l'impost sobre successions i donacions, aprovat pel Reial decret 1629/1991, de 8 de novembre, obligava el contribuent que optava per practicar autoliquidació a ingressar l'import del deute tributari a l'entitat de dipòsit que presta el servei de caixa a les oficines de gestió tributària de l'Administració tributària competent, sense que fos possible efectuar l'ingrés a través d'una entitat col·laboradora. Aquest sistema ha mostrat algunes ineficiències, de manera que resulta necessària una modificació normativa dirigida a permetre que l'Administració tributària competent pugui admetre l'ingrés dels deutes tributaris a través d'una entitat col·laboradora.

Així mateix, aquest Reial decret suposa el compliment del mandat contingut en la Llei 6/2000, de 13 de desembre, per la qual s'aproven mesures fiscals urgents d'estímul a l'estalvi familiar i a la petita i mitjana empresa, que afegeix un apartat 4 a l'article 39 de la Llei 29/1987, de 18 de desembre, de l'impost sobre successions i donacions, de manera que s'estableix el procediment de fraccionament del pagament de l'impost en aquells supòsits en què el dret-havent integra en la base imposable una renda, temporal o vitalícia, procedent d'un contracte d'assegurança de vida en què el drethavent era contractant de l'assegurança individual, o assegurat en l'assegurança col·lectiva. S'opta per exigir al beneficiari els pagaments fraccionats amb caràcter posterior a la percepció anual de la renda temporal o vitalícia.

El desenvolupament del dret al fraccionament del pagament de l'impost per als perceptors de rendes temporals o vitalícies derivades d'assegurances no obsta que aquests puguin optar per la liquidació parcial de l'impost que preveu l'article 35 de la Llei, cas en què les percepcions de les anualitats ja haurien satisfet totalment l'impost, sense que sigui necessari recórrer al fraccionament.

Reial decret 207/2002, de 22 de febrer. [Impost sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats]. (BOE núm. 61, de 12 de març).

Modifica el Reglament sobre transmissions patrimonials i actes jurídics documentats, aprovat mitjançant Reial decret 828/1995, de 29 de maig.

Reial decret 212/2002, de 22 de febrer. [Contaminació acústica]. (BOE núm. 51, d'1 de març).

Regula les emissions sonores en l'entorn degudes a determinades màquines que es troben a l'aire lliure.

Reial decret 231/2002, d'1 de març. [Registre central de rebels civils]. (BOE núm. 65, de 16 de març).

La nova Llei d'enjudiciament civil preveu que en el Ministeri de Justícia hi hagi un Registre central de rebels civils. Aquest Registre, que no es refereix a les persones que siguin objecte de declaració de rebel·lia, té com a finalitat evitar que els tribunals reiterin innecessàriament les diligències per esbrinar el domicili desconegut d'una persona demandada en el procés. La creació del Registre central de rebels civils agilita significativament els tràmits del procés, per tal com evita que un mateix tribunal, o altres òrgans judicials, repeteixi en un altre procés les mateixes investigacions en relació amb un mateix demandat el domicili del qual es desconeix. La constància en un Registre centralitzat de les perquisicions judicials indagatòries sense resultat positiu permet al jutge recórrer directament a la comunicació a través d'edictes, amb l'economia de temps i activitat processal que això representa.

Es permet la utilització per part del Ministeri de Justícia de les dades registrades a l'efecte estadístic, salvaguardant els drets de les persones interessades de conformitat amb el que disposa la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, per la qual cosa la present norma prohibeix qualsevol referència personal en la divulgació d'aquesta informació.

Reial decret 232/2002, d'1 de març. [Registre de sentències sobre responsabilitat penal dels menors]. (BOE núm. 65, de 16 de març).

La Llei orgànica 5/2000, de 12 de gener, reguladora de la responsabilitat penal dels menors, estableix, en la disposició addicional tercera, que dins el Ministeri de Justícia es portarà un Registre de sentències fermes, dictades en aplicació d'aquesta Llei, a les dades del qual podran accedir exclusivament els jutges de menors i el ministeri fiscal. En conseqüència, escau establir reglamentàriament aquest Registre, tot regulant-ne l'organització i el contingut i els procediments d'inscripció i accés.

Les previsions que conté l'esmentada Llei orgànica per fer front a les condutes il·lícites dels menors són de naturalesa sancionadora educativa, i encara que necessitin una actuació judicial davant fets que infringeixen les normes legals, s'adopten des d'una perspectiva correctiva i educativa amb la finalitat d'aconseguir la reinserció i la recuperació del menor infractor per a la societat. Així, l'article 51 permet que el jutge, per un procediment determinat, deixi sense efecte o substitueixi la mesura, amb la qual cosa la llista de possibles mesures imposades ultrapassa en nombre a la de penes aplicables als majors d'edat.

Es permet la utilització per part del Ministeri de Justícia de les dades registrades a l'efecte estadístic, tot salvaguardant els drets de les persones interessades de conformitat amb el que disposa la Llei orgànica 15/1999, de 13 de desembre, de protecció de dades de caràcter personal, per la qual cosa la present norma prohibeix qualsevol referència personal en la divulgació d'aquesta informació.

Reial decret 237/2002, d'1 de març. [Integració social] (BOE núm. 59, de 9 març).

Complint el compromís assumit per Espanya com a estat membre de la Unió Europea en la cimera de caps d'Estat i de

Govern celebrada a Niça el desembre de 2000, el Consell de Ministres va aprovar, mitjançant Acord de 25 de maig de 2001, el Pla nacional d'acció per a la inclusió social del Regne d'Espanya (2001-2003). Com a òrgan de coordinació dels diversos departaments amb competència en la matèria en l'àmbit de l'Administració de l'Estat, aquest Pla preveia la Comissió Interministerial que ara es crea. La Comissió es troba adscrita al Ministeri de la Presidència, al qual l'Acord del Consell de Ministres abans esmentat atribueix el seguiment i l'avaluació del Pla.

Reial decret 259/2002, de 8 de març. [Motos nàutiques]. (BOE núm. 61, de 12 de març).

Actualitza les mesures de seguretat en la utilització d'aquests vehicles.

Reial decret 285/2002, de 22 de març. [Dret laboral]. (BOE núm. 82, de 5 d'abril).

Modifica el Reial decret 1561/1995, de 21 de setembre, sobre jornades especials de treball, en allò que fa referència al treball al mar.

Reial decret 366/2002, de 19 d'abril. [Transports terrestres]. (BOE núm. 110, de 8 de maig).

Modifica parcialment el Reglament de la Llei d'ordenació dels transports terrestres.

Reial decret 410/2002, de 3 de maig. [Televisió]. (BOE núm. 123, de 23 de maig).

Desenvolupa l'apartat 3 de l'article 17 de la Llei 25/1994, de 12 de juliol, modificada per la Llei 22/1999, de 7 de juny, i estableix criteris uniformes de classificació i senyalització per als programes de televisió.

Reial decret 433/2002, de 10 de maig. [Atur]. (BOE núm. 119, de 18 de maig).

Prorroga la vigència de les disposicions transitòries del Reial decret 5/1997, de 10 de gener, que regula el subsidi per atur a favor dels treballadors eventuais inclosos en el règim especial agrari de la Seguretat Social.

Reial decret 459/2002, de 24 de maig. [Seguretat Social]. (BOE núm. 125, de 25 de maig).

La condició de treballador inclòs en el camp d'aplicació del règim especial agrari requereix com un dels seus requisits bàsics la realització de «tasques agràries, siguin pròpiament agrícoles, forestals o pecuàries», segons que estableix el text refós del règim especial agrari de la Seguretat Social.

D'altra banda, l'article 44 d'aquell text refós, en la redacció que hi dona l'article 25 de la Llei 55/1999, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, imposà i regulà l'obligació dels empresaris de cotitzar «per cada jornada que realitzin efectivament els treballadors ocupats per l'empresari en tasques agràries».

Per la seva banda, el Reglament general sobre inscripció d'empreses i afiliació, altes, baixes i variacions de dades de treballadors en la Seguretat Social regula els efectes de les altes i les baixes en aquest règim especial per mesos complets, com també les baixes per l'acompliment d'activitats no agràries o per inactivitat en tasques agràries, alhora que el Reglament general sobre cotització i liquidació d'altres drets de la Seguretat Social va imposar la liquidació i el pagament de les quotes per jornades reals conjuntament amb les quotes per contingències professionals.

Això no obstant, aquesta regulació reglamentària s'ha mostrat insuficient per excloure del cens agrari els qui no duguin a terme tasques agràries durant un temps determinat, per la qual cosa es considera necessari imposar a les empreses que contractin treballadors agraris l'obligació de comunicar abans de la prestació de serveis les altes i les dades sobre la realització de jornades reals, cosa que permetrà controlar efectivament les altes i les baixes i la cotització respecte als treballadors per compte aliè inclosos en aquest règim especial. Es possibilita, a més, cursar altes i baixes per períodes fraccionats, com també l'ingrés de les quotes fixes per períodes inferiors al mensual d'acord amb la data en què comenci o acabi l'activitat agrària.

Reial decret 462/2002, de 24 de maig. [Funcionaris públics. Indemnitzacions per raó del servei]. (BOE núm. 129, de 30 de maig).

D'ençà de l'aprovació de la normativa vigent sobre indemnitzacions per raó del servei, regulada en el Reial decret 236/1988, de 4 de març, s'han posat de manifest importants aspectes d'aquesta matèria que, pel fet de no estar prou definits o de no estar ni tan sols previstos en aquest, han donat lloc a interpretacions variades i dissemblants dels centres gestors en la seva aplicació o, en altres casos, a reiterades consultes als ministeris responsables de la seva elaboració en sol·licitud de criteris conformes a l'esperit de la norma per aplicar-la correctament.

Així mateix, cal elevar fins al rang de la norma que ara s'aprova aquells preceptes que fins aquest moment, malgrat la importància substancial del contingut, es trobaven recollits en normes de nivell inferior.

Reial decret 480/2002, de 31 de maig. [Sanitat animal]. (BOE núm. 131, d'1 de juny).

Modifica la disposició transitòria segona del Reial decret 2611/1996, de 20 de desembre, pel qual es regulen els programes nacionals d'eradicació de malalties dels animals.

Reial decret 525/2002, de 14 de juny. [Dret laboral]. (BOE núm. 12, de 26 de juny).

Control de compliment de l'Acord comunitari relatiu a l'ordenació del temps de treball de la gent de mar.

Reial decret 526/2002, de 14 de juny. [Cinematografia]. (BOE núm. 154, de 28 de juny).

Regula mesures de foment i promoció de la cinematografia i la realització de pel·lícules en coproducció.

Reial decret 594/2002, de 28 de juny. [Impost sobre la renda de les persones físiques]. (BOE núm. 167, de 13 de juliol).

La Llei de l'impost sobre la renda de les persones físiques i altres normes tributàries ha estat objecte de diverses modificacions.

Aquestes modificacions obliguen a adaptar el Reglament de l'impost sobre la renda de les persones físiques, a l'efecte del qual es promulga el Reial decret examinat, que, a més, conté mesures addicionals pròpies del desenvolupament reglamentari.

D'aquesta manera, s'incorpora al text reglamentari la possibilitat de sol·licitar, en determinats casos, la suspensió de l'ingrés del deute tributari i s'especifica l'import al qual es referirà la sol·licitud de suspensió de l'ingrés.

Així mateix, s'incorpora l'expressió en nombres enters del percentatge de re-

tenció sobre els rendiments del treball, com també una regla aclaridora de l'arrodoniment, i s'estableixen certs límits als nous tipus de retenció quan s'efectuïn determinades regularitzacions, per evitar situacions distorsionadores derivades, exclusivament, de l'arrodoniment del tipus de retenció.

Els canvis introduïts es refereixen, primer, a la definició de les causes que determinen l'exempció de les gratificacions extraordinàries satisfetes per l'Estat espanyol per la participació en missions internacionals de pau o humanitàries per fer referència a danys «personals» en comptes de «físics o psíquics»; segon, a la fixació del nou import del salari mitjà anual, a l'efecte d'aplicar la reducció del 30 % als rendiments del treball que tinguin un període de generació superior a dos anys o que s'obtinguin de manera notòriament irregular en el temps; tercer, a l'expressió en euros de l'escala de retenció; quart, a l'establiment d'un nou criteri delimitador de les obligacions de declaració i ingressos a compte que practiquen les administracions públiques més clar i específic, com és la quantia del pressupost, i cinquè, a una habilitació específica al ministre d'Hisenda per a la regulació de la presentació de les declaracions relatives als pagaments a compte de l'impost per via telemàtica i per a l'ampliació del termini de presentació d'aquestes declaracions, tenint en compte raons de caràcter tècnic.

El Reial decret examinat incorpora, al mateix temps, una disposició transitòria única que estableix la regularització de deduccions corresponents a períodes impositius iniciats abans de l'1 de gener de 2002, quan es perdi el dret a la deducció per incompliment d'algun dels requisits exigits per aplicar la deducció.

Reial decret 596/2002, de 28 de juny. [Telefèrics i funiculars]. (BOE núm. 163, de 9 de juliol).

Regula els requisits que cal complir per a la projecció, la construcció, la posada en servei i l'explotació de les instal·lacions de transport de persones per cable.

Reial decret 601/2002, de 28 de juny. [Subvencions i empreses]. (BOE núm. 169, de 16 de juliol).

La Llei 6/2000, de 13 de desembre, per la qual s'aproven mesures fiscals urgents d'estímul a l'estalvi familiar i a la petita i mitjana empresa, crea, en l'apartat 1, una línia de suport de capitalització d'empreses de base tecnològica l'objectiu de la qual és la concessió de préstecs especials a entitats de capital risc per tal que participin temporalment en el capital d'empreses tecnològiques.

El present Reial decret té com a objectiu desplegar els preceptes que recull la Llei 6/2000, de 13 de desembre, tot definint els agents que hi intervenen, regulant les condicions de contractació i liquidació, els criteris i els procediments de concessió dels préstecs que el Ministeri de Ciència i Tecnologia concedeix per a la capitalització d'empreses tecnològiques i realitzant una convocatòria destinada a les empreses financeres.

Aquest Reial decret fixa els requisits dels subjectes que hi intervenen, tant de les entitats de capital risc com de les empreses en què participen aquestes entitats. Igualment, determina els criteris que s'hauran d'aplicar als projectes de recerca científica o de desenvolupament tecnològic presentats per les empreses de base tecnològica, entre els quals figura en primer terme l'adequació d'aquests projectes al Pla nacional de recerca científica, desenvolupament i in-

novació tecnològica. En conseqüència, es dicta a l'empara de la competència estatal sobre foment i coordinació de la recerca científica i tècnica, d'acord amb l'article 149.1.15a de la Constitució.

Reial decret 648/2002, de 5 de juliol. [Inspecció tècnica de vehicles]. (BOE núm. 169, de 16 de juliol).

Modifica l'annex III del Reial decret 1987/1985, de 24 de setembre, sobre normes generals d'instal·lació i funcionament de les estacions d'ITV.

Reial decret 684/2002, de 12 de juliol. [Tabac]. (BOE núm. 169, de 16 de juliol).

Determina la regulació del sector del tabac cru, d'acord amb la normativa europea.

Reial decret 704/2002, de 19 de juliol. [Recaptació de tributs. Comunitat Europea]. (BOE núm. 183, d'1 d'agost).

Incorpora les modificacions de determinades directives comunitàries sobre assistència mútua en matèria de recaptació.

Reial decret 705/2002, de 19 de juliol. [Deute públic]. (BOE núm. 183, d'1 d'agost).

Regula l'autorització de les emissions de deute públic de les entitats locals.

Reial decret 707/2002, de 19 de juliol. [Salut laboral]. (BOE núm. 182, de 31 de juliol).

Aprova el Reglament sobre el procediment administratiu especial d'actuació de la Inspecció de Treball i Seguretat Social i per a la imposició de mesures correctores d'incompliments en matèria de prevenció de riscos laborals en l'àmbit de l'Administració general de l'Estat.

Reial decret 711/2002, de 19 de juliol. [Medicaments]. (BOE núm. 173, de 20 de juliol).

Regula la farmacovigilància de medicaments d'ús humà.

Reial decret 774/2002, de 26 de juliol. [Universitats]. (BOE núm. 182, de 31 de juliol).

La Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, defineix els cossos de funcionaris docents universitaris i configura, en els aspectes generals, el procediment d'accés als cossos esmentats, per a la qual cosa estableix el sistema d'habilitació nacional prèvia, que faculta per concórrer a concursos que hi faciliten l'accés. La mateixa Llei orgànica encomana al Govern, amb l'informe previ del Consell de Coordinació Universitària, la regulació del sistema d'habilitació, que ha d'estar definit per la categoria del cos i l'àrea de coneixement.

Per això, es fa necessari reglamentar aspectes bàsics del procediment per poder adquirir la condició de funcionari dels cossos docents universitaris, amb els drets i els deures que els són propis. D'aquesta manera es dona resposta, d'una banda, a les necessitats acadèmiques de les universitats públiques i, de l'altra, a les aspiracions legítimes dels qui pretenen accedir a la funció docent i investigadora universitària.

En una primera fase, són les mateixes universitats, en atenció a les seves necessitats docents i investigadores, i sempre que les places estiguin dotades en l'estat de despeses dels seus pressupostos, les que hauran d'acordar, de la manera que estableixin els estatuts corresponents, les places que seran proveïdes mitjançant concurs d'accés entre habilitats i comunicar-les a la Secretaria General del Consell de Coordinació Universitària, de la manera i d'acord amb els terminis

que estableix el Reial decret examinat. En una segona fase, són igualment les mateixes universitats les que, un cop efectuades les proves d'habilitació, convocaran el concurs d'accés corresponent.

Tant en les proves d'habilitació com en els concursos d'accés han de quedar garantits, en tot moment, la igualtat d'oportunitats dels candidats i el respecte als principis de publicitat, mèrit i capacitat.

Reial decret 894/2002, de 30 d'agost. [Transport escolar i de menors]. (BOE núm. 209, de 31 d'agost).

Modifica el Reial decret 443/2001, de 27 d'abril, sobre condicions de seguretat en el transport escolar i de menors.

Reial decret 958/2002, de 13 de setembre. [Ports i fars]. (BOE núm. 227, de 21 de setembre).

Instal·lacions d'avituellament de combustibles en els ports d'interès general.

Reial decret 1002/2002, de 27 de setembre. [Radiacions ultraviolades]. (BOE núm. 243, de 10 d'octubre).

Regula la venda i la utilització d'aparells de bronzejat mitjançant radiacions ultraviolades.

Reial decret 1025/2002, de 4 d'octubre. [Universitats. Accés]. (BOE núm. 253, de 22 d'octubre).

La disposició transitòria única del Reial decret 1178/1992, de 2 d'octubre, determina que l'aplicació del que estableix aquest Reial decret s'ha de dur a terme en l'any acadèmic 2002-2003, per al primer curs de batxillerat, i en l'any acadèmic 2003-2004, per al segon curs. En conseqüència, cal modificar la prova d'accés a estudis universitaris que s'efectuï a partir del curs 2003-2004,

per tal d'adaptar-la als nous continguts i distribució de les matèries al llarg dels dos cursos del batxillerat previstos en el Reial decret esmentat, com també establir la Història de l'Art com a matèria vinculada a la via d'accés d'Humanitats.

Reial decret 1052/2002, d'11 d'octubre. [Universitats]. (BOE núm. 245, de 15 d'octubre).

La Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats, preveu la constitució de l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació, amb funcions d'avaluació i les conduents a la certificació i l'acreditació, entre d'altres, de les activitats docents, investigadores i de gestió del professorat universitari. Així mateix, exigeix, per a la contractació per part de les universitats públiques de professors ajudants doctors i professors contractats doctors, l'avaluació positiva prèvia de la seva activitat per part de l'Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació o de l'òrgan d'avaluació externa que la Llei de la comunitat autònoma determini, i per a la contractació de professors col·laboradors, l'informe favorable previ d'un dels òrgans esmentats. La Llei orgànica també exigeix, en l'apartat 2 de l'article 72, que almenys el 25 % del professorat de les universitats privades tingui el títol de doctor i hagi obtingut l'avaluació positiva de la seva activitat docent i investigadora per part d'un dels òrgans esmentats més amunt.

Tenint en compte, al mateix temps, l'Acord del Consell de Ministres de 19 de juliol de 2002, pel qual s'autoritza el Ministeri d'Educació, Cultura i Esports a constituir la fundació estatal Agència Nacional d'Avaluació de la Qualitat i Acreditació, i l'autorització concedida al Govern per la disposició final tercera de

la Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, sembla procedent regular el procediment que cal seguir per obtenir les avaluacions i els informes que ha d'emetre l'Agència esmentada, en els supòsits previstos anteriorment, que tindran efecte en totes les universitats espanyoles.

Reial decret 1070/2002, de 18 d'octubre. [Dret fiscal. Fòrum de les Cultures]. (BOE núm. 261, de 31 d'octubre).

A causa de la rellevància de la celebració a Barcelona l'any 2004 del Fòrum Universal de les Cultures, s'ha dictat el present Reial decret.

S'hi estableixen les condicions que han de complir les inversions en elements de l'immobilitzat material i en obres de rehabilitació d'edificis i altres construccions per poder-se acollir als beneficis fiscals que estableix la Llei 14/2000, de 29 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social. També desenvolupa els requisits establerts en la Llei esmentada en relació amb les despeses de propaganda i publicitat de projecció plurianual, que hauran de promoure l'esdeveniment i obtenir l'aprovació del consorci organitzador del Fòrum Universal de les Cultures Barcelona 2004. Igualment, es defineixen les activitats de caràcter artístic, cultural, científic o esportiu la realització de les quals pot donar dret a la bonificació en la quota sobre l'IAE, i s'especifiquen els casos en què una empresa o entitat desenvolupa exclusivament els objectius del Fòrum per tenir dret a la bonificació que s'estableix en relació amb els impostos i les taxes locals.

Reial decret 1071/2002, de 18 d'octubre. [Sanitat animal]. (BOE núm. 265, de 5 de novembre).

S'estableixen les mesures mínimes de lluita contra la pesta porcina clàssica.

Reial decret 1079/2002, de 18 d'octubre. [Tabac]. (BOE núm. 251, de 19 d'octubre).

Regula els continguts màxims de nicotina, quitrà i monòxid de carboni dels cigarrets, l'etiquetatge dels productes del tabac, com també les mesures relatives a ingredients i denominacions dels productes del tabac.

Reial decret 1131/2002, de 31 d'octubre. [Seguretat Social i jubilació]. (BOE núm. 284, de 27 de novembre).

A causa de les modificacions legals sorgides en els últims anys, els preceptes reglamentaris que regulaven el contracte a temps parcial i la jubilació parcial s'han de modificasubstancialment.

La necessitat d'adaptar el Reial decret 1991/1984, de 31 d'octubre, pel qual es regulava el contracte a temps parcial, el contracte de relleu i la jubilació parcial, a les noves prescripcions legals, fa aconsellable derogar aquesta norma íntegrament, tot eliminant els escassos preceptes del Reial decret esmentat que encara continuaven formalment en vigor i, així, procedir a l'adaptació de la regulació reglamentària a les normes legals actualment vigents.

Reial decret 1132/2002, de 31 d'octubre. [Jubilació]. (BOE núm. 284, de 27 de novembre).

Desplega determinats preceptes de la Llei 35/2002, de 12 de juliol, de mesures per a l'establiment d'un sistema de jubilació gradual i flexible.

Reial decret 1203/2002, de 20 de novembre. [Consum]. (BOE núm. 287, de 30 de novembre).

La dinàmica observada pel Consell de Consumidors i Usuaris ha propiciat una nova concepció de la seva estructura i funcionament per tal que, sobre la base de preveure la presència de les diverses formes i característiques de les organitzacions nacionals que componen el panorama associatiu dels consumidors i els usuaris, es duguin a efecte de manera més àgil i eficaç, potenciant-ne el paper de fòrum de trobada. Aquesta norma intenta fomentar el diàleg i la cooperació amb altres òrgans d'igual naturalesa de les comunitats autònomes i corporacions locals, a través de la creació d'un Comitè d'Afers Territorials amb l'objectiu d'intercanviar experiències i unir esforços en la tasca comuna de representació dels consumidors i els usuaris.

Modifica el Reial decret 825/1990, de 22 de juny, sobre dret de representació, consulta i participació dels consumidors i els usuaris a través de les associacions corresponents.

Reial decret 1434/2002, de 27 de desembre. [Energia]. (BOE núm. 313, de 31 de desembre).

Regula les activitats de transport, distribució, comercialització, subministrament i procediments d'autorització d'instal·lacions de gas natural.

Traspassos

Reial decret 288/2002, de 22 de març. [Comunitat de Madrid]. (BOE núm. 85, de 9 d'abril). Traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat en matèria d'execució de la legislació sobre propietat intel·lectual.

La Constitució espanyola reserva a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació sobre propietat intel·lectual.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de la Comunitat de Madrid estableix que correspon a la Comunitat de Madrid l'execució de la legislació de l'Estat en matèria de propietat intel·lectual.

Mitjançant els reials decrets 680/1985, de 19 d'abril; 2768/1986, de 30 de desembre, i 457/1989, de 28 d'abril, pels quals es van efectuar els traspassos en matèria de cultura, es van traspassar ja a la Comunitat mitjans vinculats a l'exercici de funcions incloses en l'àmbit de la propietat intel·lectual.

El text refós de la Llei de propietat intel·lectual té establert un model registral descentralitzat que suposa una nova adequació d'aquest, la posada en funcionament del qual s'ha de dur a terme conjuntament entre les diferents administracions públiques competents. Per això, el Ministeri d'Educació, Cultura i Esports ha considerat necessari adequar els mitjans ja traspassats a les comunitats autònomes.

El Reial decret 1959/1983, de 29 de juny, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspassos de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat de Madrid.

Reial decret 289/2002, de 2 de març. [Catalunya]. (BOE núm. 86, de 10 d'abril).

La Constitució espanyola estableix que l'Estat té competència exclusiva en matèria d'Administració de justícia.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix que, en relació amb l'Administració de justícia, exceptuant-ne la militar, correspon a la Generalitat exercir totes les facultats que les lleis orgàniques del poder judicial i del Consell General del Poder Judicial reconguin o atribueixin al Govern de l'Estat, com també coadjuvar en l'organització dels tribunals consuetudinaris i

tradicionals i en la instal·lació de jutjats, amb subjecció en tots els casos al que disposa la Llei orgànica del poder judicial.

Mitjançant el Reial decret 966/1990, de 20 de juliol, es van fer efectius els traspessos en matèria de provisió de mitjans materials i econòmics al servei de l'Administració de justícia a la Generalitat de Catalunya. Aquests traspessos es van completar mitjançant els reials decrets 1553/1994, de 8 de juliol, i 1905/1994, de 23 de setembre.

El Reial decret examinat realitza sobre les mateixes previsions constitucionals i estatutàries una ampliació de mitjans en aquesta matèria, en concepte de finançament dels nous òrgans judicials posats en funcionament els dies 19 de juliol i 17 de desembre de 2001.

Reial decret 290/2002, de 22 de març. [Regió de Múrcia]. (BOE núm. 91, de 16 d'abril).

En l'Acord de traspàs a la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia en matèria de casinos, jocs i apostes es reconeixia un deute, fins ara no satisfet, de 262,67 m² a favor de la Comunitat Autònoma. Així mateix, en l'Acord de traspàs a l'esmentada Comunitat Autònoma en matèria de defensa contra frauds i qualitat agroalimentària es traspassava una superfície de 66,00 m², i en l'Acord de traspàs en matèria d'agricultura, Fons Espanyol de Garantia Agrària (FEGA), es traspassava un total de 791,12 m². Tot això significa un total de 1.119,79 m², en part efectivament traspassats i en part pendents de satisfer.

D'altra banda, el Reial decret 532/1987, de 3 d'abril, establia una redistribució d'immobles i locals entre l'Administració de l'Estat i la de la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia que cal actualitzar.

En l'actualitat, mitjançant la desadscripció de la superfície especificada en la relació adjunta, i, simultàniament, l'adscripció a la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia dels béns immobles que també s'especifiquen en la relació esmentada, és possible que l'Administració de l'Estat saldi el deute de superfície reconeguda i que totes dues administracions duguin a terme un compliment més adequat de les seves respectives finalitats mitjançant la redistribució de les superfícies que es proposa en aquest Acord.

Per la seva banda, el Reial decret 2628/1982, de 24 de setembre, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspessos de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia.

Reial decret 528/2002, de 14 de juny. [Catalunya]. (BOE núm. 154, de 28 de juny).

L'Estatut d'autonomia de Catalunya estableix la competència plena de la Generalitat de Catalunya en matèria d'ensenyament.

Mitjançant el Reial decret 2809/1980, de 3 d'octubre, es van traspassar a la Generalitat de Catalunya les funcions i els serveis en matèria d'ensenyament.

Per la seva banda, el Reial decret 615/2001, de 8 de juny, va ampliar els mitjans adscrits als serveis de l'Administració de l'Estat traspassats a la Generalitat de Catalunya, en matèria d'ensenyament, mitjançant Acord adoptat pel Ple de la Comissió Mixta de Transferències en la reunió de 22 de maig de 2001, pel qual es van traspassar els professors de religió.

En el Ple esmentat s'acordà també que el cost efectiu del traspàs no s'integraria en el sistema de finançament fins

a l'equiparació al 100 % de les retribucions del personal interí a què es refereix la Llei 50/1998, si bé en quedava pendent l'aprovació, que es faria per Acord del president i la vicepresidenta de la Comissió Mixta, en virtut de l'apoderament que aquesta els atorgava.

Reial decret 600/2002, d'1 de juliol. [Comunitat de Madrid]. (BOE núm. 158, de 3 de juliol).

La Constitució espanyola estableix que l'Estat té competència exclusiva en matèria d'Administració de justícia.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de la Comunitat de Madrid estableix que en relació amb l'Administració de justícia, exceptuant-ne la militar, correspon al Govern de la Comunitat exercir totes les facultats que la Llei orgànica del poder judicial reconegui o atribueixi al Govern de la Nació, i, així mateix, segons l'article 47.3, correspon a l'Estat, de conformitat amb les lleis generals, l'organització i el funcionament del ministeri fiscal.

El Reial decret 1959/1983, de 29 de juny, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspassos de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat de Madrid.

En conseqüència, es traspassen a la Comunitat de Madrid les funcions i els serveis de l'Estat relatius a la provisió, dins el territori de la Comunitat, dels mitjans materials i econòmics necessaris per al funcionament de l'Administració de justícia.

Reial decret 646/2002, de 5 de juliol. [Aragó]. (BOE núm. 164, de 10 de juliol).

La Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, tot establint

que l'Estat té competència exclusiva en matèria de legislació laboral, sens perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats autònomes.

La Constitució estableix, al mateix temps, la competència exclusiva de l'Estat sobre regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució. Aquest article reconeix, per la seva banda, el paper dels poders públics quant a programació general de l'ensenyament, inspecció i homologació del sistema educatiu, per garantir el compliment de les lleis. D'altra banda, l'article 30 de la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, remet l'ordenació de la formació professional ocupacional a la seva normativa específica de caràcter laboral.

Per la seva banda, l'Estatut d'autonomia d'Aragó disposa que correspon a la Comunitat Autònoma d'Aragó l'execució de la legislació general de l'Estat en matèria laboral i estableix que correspon a la Comunitat Autònoma la competència de desplegament legislatiu i execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposen la Constitució i les lleis orgàniques que la despleguin, i sens perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat l'article 149.1.30a i de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia esmentat disposa que correspon a la Comunitat Autònoma d'Aragó la competència exclusiva en matèria de planificació de l'activitat econòmica, com també el foment del desenvolupament econòmic de la Comunitat Autònoma, dins els objectius marcats per la política econòmica nacional.

Finalment, el Reial decret 3991/1982, de 29 de desembre, estableix la forma i el procediment a què s'han d'ajustar els traspassos de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma d'Aragó.

Reial decret 917/2002, de 6 de setembre. [Comunitat de Madrid]. (BOE núm. 225, de 19 de setembre).

La Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació dels títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de la Comunitat de Madrid estableix que correspon a la Comunitat Autònoma la competència de desplegament legislatiu i execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb la Constitució i les lleis orgàniques que la despleguin, i sens perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat l'article 149.1.30a i de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

Mitjançant el Reial decret 926/1999, de 28 de maig, van ser traspassats a la Comunitat de Madrid les funcions i els serveis de l'Administració de l'Estat en matèria d'ensenyament no universitari.

Finalment, el Reial decret 1959/1983, de 29 de juny, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspassos de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat de Madrid.

Reial decret 918/2002, de 6 de setembre. [Comunitat de Madrid]. (BOE núm. 225, de 19 de setembre).

La Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre les bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, tot establint que l'Estat té competència exclusiva en matèria de legislació laboral, sens perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats autònomes.

La Constitució, al mateix temps, estableix la competència exclusiva de l'Estat sobre regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució. Aquest article reconeix, per la seva banda, el paper dels poders públics quant a programació general de l'ensenyament, inspecció i homologació del sistema educatiu, per garantir el compliment de les lleis. D'altra banda, la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, remet l'ordenació de la formació professional ocupacional a la seva normativa específica de caràcter laboral.

L'Estatut d'autonomia de la Comunitat de Madrid disposa que correspon a la Comunitat de Madrid l'execució de la legislació de l'Estat en matèria laboral i que correspon a la Comunitat Autònoma la competència de desplegament legislatiu i l'execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposen la Constitució i les lleis orgàniques que la despleguin, i sens perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat l'article 149.1.30a i de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia disposa que, d'acord amb les bases i l'ordenació de l'activitat econòmica general i la política monetària de l'Estat, correspon a la Comunitat de Madrid la com-

petència exclusiva en matèria d'ordenació i planificació de l'activitat econòmica regional.

Així mateix, pel Reial decret 2534/1998, de 27 de novembre, es va aprovar el traspàs a la Comunitat de Madrid en matèria de gestió de la formació professional ocupacional, i pel Reial decret 30/2000, de 14 de gener, es va aprovar el de la gestió realitzada per l'Institut Nacional d'Ocupació, en l'àmbit del treball, l'ocupació i la formació.

Finalment, el Reial decret 1959/983, de 29 de juny, estableix la forma i el procediment a què s'han d'ajustar els traspàs de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat de Madrid.

Reial decret 1027/2002, de 4 d'octubre. [Castella i Lleó]. (BOE núm. 252, de 21 d'octubre).

La Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de Castella i Lleó estableix que correspon a la Comunitat Autònoma la competència de desplegament legislatiu i execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb la Constitució i les lleis orgàniques que la despleguin, i sens perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

Pel Reial decret 1340/1999, de 31 de juliol, van ser traspasats a la Comunitat de Castella i Lleó les funcions i els serveis de l'Administració de l'Estat en

matèria d'ensenyament no universitari, i va quedar pendent la fixació del cost efectiu a integrar en el sistema de finançament, corresponent al professorat de religió, que conclogués el període d'equiparació retributiva a què es refereix la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Finalment, el Reial decret 1956/1983, de 29 de juny, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspàs de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat de Castella i Lleó.

Reial decret 1028/2002, de 4 d'octubre. [Castella i Lleó]. (BOE núm. 252, de 21 d'octubre).

La Constitució espanyola reserva a l'Estat la competència exclusiva en matèria de legislació bàsica i règim econòmic de la Seguretat Social, sens perjudici de l'execució dels seus serveis per les comunitats autònomes.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de Castella i Lleó atribueix a la Comunitat de Castella i Lleó, en els termes que estableixin les lleis i les normes reglamentàries que dicti l'Estat en desenvolupament de la seva legislació, la funció executiva en matèria de gestió de les prestacions i els serveis socials del sistema de Seguretat Social: INSERSO.

El Reial decret 905/1995, de 2 de juny, va traspasar a la Comunitat de Castella i Lleó les funcions i els serveis de la Seguretat Social, en les matèries encomanades a l'aleshores Institut Nacional de Serveis Socials (INSERSO), incloent-hi el personal objecte de traspàs.

En virtut d'execució de sentències que afecten les retribucions del personal, prèvies a l'efectivitat del traspàs, escau ampliar els mitjans econòmics traspasats per adequar les valoracions del

cost efectiu del traspàs a les retribucions derivades de les sentències dictades.

Finalment, el Reial decret 1956/1983, de 29 de juny, determina les normes a què s'han d'ajustar els traspassos de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat de Castella i Lleó.

Reial decret 1056/2002, d'11 d'octubre. [La Rioja]. (BOE núm. 257, de 26 d'octubre).

La Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desplegament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de La Rioja estableix que correspon a la comunitat autònoma la competència de desplegament legislatiu i execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposen l'article 27 de la Constitució i lleis orgàniques que el despleguin, i sens perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

Mitjançant el Reial decret 1826/1998, de 28 d'agost, van ser traspassats a la Comunitat Autònoma de La Rioja les funcions i els serveis de l'Administració de l'Estat en matèria d'ensenyament no universitari.

Així mateix, el Reial decret 1843/2000, de 10 de novembre, va ampliar els mitjans adscrits als serveis de l'Administració de l'Estat traspassats a la Comunitat Autònoma de La Rioja, en matèria de professorat de religió, i va quedar pendent la fixació del cost efectiu, a integrar en el sistema de finançament, que

concloués el període d'equiparació retributiva a què es refereix la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Finalment, el Reial decret 1225/1983, de 16 de març, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspassos de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat Autònoma de La Rioja.

Reial decret 1075/2002, de 21 d'octubre. [Castella-la Manxa]. (BOE núm. 266, de 6 de novembre).

La Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de Castella-la Manxa estableix que correspon a la Comunitat Autònoma la competència de desplegament legislatiu i execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposen l'article 27 de la Constitució espanyola i les lleis orgàniques que, de conformitat amb l'article 81.1 de la Constitució, el despleguin, i sens perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

Mitjançant el Reial decret 1844/1999, de 3 de desembre, es van traspasar a la Comunitat Autònoma de Castella-la Manxa les funcions i els serveis en matèria d'ensenyament no universitari, en el qual no es recollia la fixació del cost efectiu del traspàs del professorat de religió en centres públics d'educació in-

fantil i primària per integrar en el sistema de finançament, sinó que aquesta fixació va quedar pendent de l'equiparació retributiva a què es refereix la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Finalment, el Reial decret 1064/1983, de 13 d'abril, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspessos de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Castella-la Manxa.

Reial decret 1076/2002, de 21 d'octubre. [Regió de Múrcia]. (BOE núm. 268, de 8 de novembre).

La Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de la Regió de Múrcia estableix que correspon a la Comunitat Autònoma la competència de desplegament legislatiu i execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposen l'article 27 de la Constitució i les lleis orgàniques que el despleguin, i sens perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

Mitjançant el Reial decret 938/1999, de 4 de juny, van ser traspassats a la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia les funcions i els serveis de l'Administració de l'Estat en matèria d'ensenyament no universitari, i va quedar pendent la fixació del cost efectiu corresponent al professorat de religió, per

integrar en el sistema de finançament, que conclogués el període d'equiparació retributiva a què es refereix la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Finalment, el Reial decret 2628/1982, de 24 de setembre, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspessos de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat Autònoma de la Regió de Múrcia.

Reial decret 1077/2002, de 21 d'octubre. [Comunitat Valenciana. Ensenyament en general]. (BOE núm. 261, de 31 d'octubre).

La Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desenvolupament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de la Comunitat Valenciana estableix que és de la competència plena de la Comunitat Valenciana la regulació i l'administració de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, en l'àmbit de les seves competències, sens perjudici del que disposen la Constitució i les lleis orgàniques que la despleguin, i sens perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

Mitjançant el Reial decret 2093/1983, de 28 de juliol, van ser traspassats a la Comunitat Valenciana funcions i serveis de l'Administració de l'Estat en matèria d'educació.

Així mateix, mitjançant el Reial decret 282/2000, de 25 de febrer, es van

ampliar els mitjans adscrits als serveis de l'Administració de l'Estat traspassats a la Comunitat Valenciana, en matèria de professorat de religió, i va quedar pendent la fixació del cost efectiu, per integrar en el sistema de finançament, que conclogués el període d'equiparació retributiva a què es refereix la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Finalment, el Reial decret 4015/1982, de 29 de desembre, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspassos de funcions i serveis de l'Estat a la Comunitat Valenciana.

Reial decret 1327/2002, de 13 de desembre. [Galícia]. (BOE núm. 312, de 30 de desembre).

La Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desplegament de l'article 27 de la Constitució, a fi de garantir el compliment de les obligacions dels poders públics en aquesta matèria.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia per a Galícia estableix que correspon a la Comunitat Autònoma de Galícia la competència plena per a la regulació i l'administració de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, en l'àmbit de les seves competències, sens perjudici del que disposen la Constitució i les lleis orgàniques que la despleguin, i sens perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

Mitjançant el Reial decret 1838/1999, de 3 de desembre, van ser ampliat les funcions i els serveis traspassats a la Comunitat Autònoma de Galícia en

matèria de professorat de religió, i va quedar pendent la fixació del cost efectiu corresponent a aquest professorat, per integrar en el sistema de finançament, que conclogués el període d'equiparació retributiva a què es refereix la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social. Aquesta circumstància s'ha produït l'any 2002.

Finalment, el Reial decret 581/1982, de 26 de febrer, regula la forma i les condicions a què s'han d'ajustar els traspassos de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Galícia

Reial decret 1385/2002, de 20 de desembre. [Castella-la Manxa]. (BOE núm. 306, de 23 de desembre).

La Constitució reserva a l'Estat la competència exclusiva sobre les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica, tot establint que l'Estat té competència exclusiva en matèria de legislació laboral, sens perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats autònomes.

Així mateix, en la Constitució s'estableix la competència exclusiva de l'Estat sobre regulació de les condicions d'obtenció, expedició i homologació de títols acadèmics i professionals i normes bàsiques per al desplegament de l'article 27 de la Constitució. Aquest article reconeix, per la seva banda, el paper dels poders públics quant a programació general de l'ensenyament, inspecció i homologació del sistema educatiu, per garantir el compliment de les lleis. D'altra banda, la Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu, remet l'ordenació de la formació professional ocupacional a la seva normativa específica de caràcter laboral.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de Castella-la Manxa disposa que correspon a la Junta de Comunitats, en els termes que estableixin les lleis i les normes reglamentàries que dicti l'Estat en desplegament de la seva legislació, la funció executiva en matèria laboral i s'estableix que correspon a la Comunitat Autònoma la competència de desplegament legislatiu i execució de l'ensenyament en tota la seva extensió, nivells i graus, modalitats i especialitats, d'acord amb el que disposen la Constitució i les lleis orgàniques que la despleguin, i sens perjudici de les facultats que atribueix a l'Estat de l'alta inspecció per al seu compliment i garantia.

A més, l'Estatut d'autonomia esmentat disposa que la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa té competència exclusiva en matèria de planificació de l'activitat econòmica i foment del desenvolupament econòmic de la regió, dins els objectius marcats per la política econòmica nacional i del sector públic econòmic de Castella-la Manxa.

Finalment, el Reial decret 1064/1983, de 13 d'abril, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspassos de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat Autònoma de Castella-la Manxa.

Reial decret 1429/2002, de 27 de desembre. [Comunitat de Madrid]. (BOE núm. 311, de 28 de desembre).

La Constitució espanyola estableix que l'Estat té competència exclusiva en matèria d'Administració de justícia.

D'altra banda, l'Estatut d'autonomia de la Comunitat de Madrid estableix que, en relació amb l'Administració de justícia, exceptuant-ne la militar, correspon al Govern de la Comunitat exercir totes les facultats que la Llei orgànica del poder judicial reconeixi o atribueixi

al Govern de la Nació, i, així mateix, correspon a l'Estat, de conformitat amb les lleis generals, l'organització i el funcionament del ministeri fiscal.

A més, la Llei orgànica 6/1985, del poder judicial, estableix les funcions que poden ser assumides per les comunitats autònomes.

El Reial decret 1959/1983, de 29 de juny, determina les normes i el procediment a què s'han d'ajustar els traspassos de funcions i serveis de l'Administració de l'Estat a la Comunitat de Madrid.

En conseqüència, pel present Reial decret escau traspassar a la Comunitat de Madrid les funcions i els serveis de l'Estat relatius a la provisió, dins el territori de la Comunitat, dels mitjans personals i materials necessaris per al funcionament de l'Administració de justícia.

Convenis

Resolució de 28 de febrer de 2002. Secretaria d'Estat d'Organització Territorial de l'Estat. [Navarra. Activitat audiovisual]. (BOE núm. 56, de 6 de març).

Publica l'Acord de la Comissió Bilateral de Cooperació Administració general de l'Estat-Comunitat Foral de Navarra, en relació amb la Llei foral 18/2001, de 5 de juliol de 2001, que regula l'activitat audiovisual i crea el Consell Audiovisual de Navarra.

Resolució de 12 de març de 2002. Secretaria d'Estat d'Organització Territorial de l'Estat. [Andalusia. Polícies locals]. (BOE núm. 63, de 14 de març).

Ordena la publicació de l'Acord de la Comissió Bilateral de Cooperació Administració general de l'Estat-Comunitat Autònoma d'Andalusia, en relació amb la Llei d'Andalusia 13/2001, d'11 de desembre, de coordinació de les polícies locals.

1.3. TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

1.3.1. SENTÈNCIES DEL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL

A cura de Manuel Gerpe Landín

Sentència 24/2002, de 31 de gener (BOE núm. 52, d'1 de març). Recurs d'inconstitucionalitat núm. 3079/1996, promogut pel president del Govern contra l'art. 2.1.a incís final i l'art. 1 (per connexió amb l'anterior) de la Llei del Principat d'Astúries 1/1996, de 26 d'abril, de concessió de crèdits extraordinaris i suplementes de crèdit destinats a atendre l'actualització de les retribucions, modificació de plantilles i altres obligacions del personal al servei de l'Administració, els organismes autònoms i el Servei de Salut del Principat d'Astúries.

Ponent:

Pablo Cachón Villar.

La controvèrsia de fons se centra en aquest cas en la constitucionalitat d'una llei del Principat d'Astúries —la Llei 1/1996, de 26 d'abril—, que autoritza un increment consolidable de salaris superior en un 0,8 % al límit establert per la normativa estatal —en aquest cas, l'art. 4.1 del Reial decret llei 12/1995, de 28 de desembre, de mesures urgents en matèria pressupostària, tributària i financera—. És a dir, si les comunitats autònomes, en l'exercici de les seves competències en matèria de funció pública i de gestió pressupostària, poden anar més enllà dels límits establerts per la normativa de l'Estat derivada dels art. 149.1.13 («bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica») i 149.1.18 («bases del règim estatutari dels funcionaris públics») de la Constitució.

Paral·lelament apareixen també controvèrsies sobre la necessitat o no que les bases tinguin una expressió formal (el Reial decret llei no diu expressament que l'esmentat art. 4 tingui el caràcter de bà-

sic) i sobre si una aprovació posterior per part del Parlament asturià d'una llei (la Llei 2/1996, de 25 de juny, de pressupostos generals del Principat d'Astúries) —que sí que se cenyia expressament al límit del 3,5 % d'increment establert pel Reial decret llei estatal— extingia o no l'objecte del procés.

El Tribunal comença estudiant la possible extinció de l'objecte del recurs. Després de recordar la seva reiterada jurisprudència, d'acord amb la qual «[...] *para poder apreciar una eventual pérdida de su objeto no basta con la extinción de la norma concretamente impugnada, siendo necesario ponderar hasta qué punto dicha extinción conlleva la desaparición de la controversia competencial traída al proceso* [...]» (FJ 4), el Tribunal considera que l'objecte del procés no s'ha extingit perquè la Llei 2/1996, de pressupostos per a l'any 1996, aplica l'increment del 3,5 % a les retribucions consolidades després de l'aplicació de l'increment del 0,8 % autoritzada per l'art. 2.1.a de la Llei 1/1996, objecte del recurs (FJ 4).

Tot seguit, i confirmant la seva jurisprudència anterior, el Tribunal rebutja

que el límit dels increments anuals dels salaris dels funcionaris públics es pugui enquadrar en el marc de la competència estatal per a l'establiment de les bases del règim jurídic dels funcionaris públics. Aquest títol competencial atribuiria a l'Estat competència per a la definició dels conceptes retributius dels funcionaris públics, de «[...] *las previsiones relativas a las retribuciones de los funcionarios, comunes a todas las Administraciones Públicas, lo que, a su vez, hallaría fundamento en los principios constitucionales de igualdad y solidaridad [...]. Ahora bien, como hemos advertido en la STC 62/2001, F. 2, este título no respalda las competencias del Estado para fijar límites o toques máximos de carácter global a los incrementos retributivos del personal al servicio de las Administraciones Públicas. [...] No puede incluirse en él (art. 149.1.18 CE) una simple medida coyuntural y de eficacia limitada en el tiempo que, aunque produzca un efecto directo sobre la cuantificación de los derechos económicos de los funcionarios, tiene un fundamento y una finalidad extraños a la relación de servicio [...]*» (FJ 5). Ara bé, aquesta mesura sí que tindria cabuda en la competència estatal per establir les bases i la coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica (art. 149.1.13 CE), que, conjuntament amb la previsió de l'art. 156.1 CE (necessitat que les comunitats autònomes exerceixin la seva autonomia financera en coordinació amb la hisenda estatal), limitaria la capacitat de lliure determinació de la despesa de les comunitats autònomes (tal com ja preveu l'art. 2.1.b de la LOFCA). És raonable, als ulls del Tribunal, emmarcar la determinació dels límits de l'increment anual de les retribucions dels funcionaris públics en una política econòmica general de contenció de la inflació a través de la reducció del dèficit públic (FJ 5).

En relació amb el fet que l'art. 4.1 del Reial decret llei, considerat bàsic per l'advocat de l'Estat, no estigui qualificat formalment com a tal, a diferència del que s'esdevenia amb l'article equivalent de la Llei 41/1994, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 1995, el Tribunal fa la consideració següent: tot i que la jurisprudència constitucional ha pres posició a favor d'una formalització expressa d'allò que l'Estat estableix com a bàsic (preferentment en forma de Llei), també ha establert que aquesta «[...] *exigencia puede entenderse satisfecha cuando la norma presente "una estructura que permita inferir, directa o indirectamente, pero sin especial dificultad, su vocación o pretensión básica"*» (FJ 6). En aquest cas, el caràcter bàsic de l'art. 4.1 del Reial decret llei «[...] *puede inferirse sin mayor esfuerzo de su estructura*». Així, aquest Reial decret llei tindria vocació de substituir la Llei 41/1994, de pressupostos generals de l'Estat per al 1995, per tal com té la seva causa en la no-aprovació dels pressupostos generals de l'Estat per a l'any 1996 per part de les Corts. Aquesta connexió és evident en tant que l'esmentat art. 4.1 es refereix al límit d'increment retributiu dels funcionaris que estableix l'art. 18.2 de la Llei 41/1994 per procedir a la seva actualització, cosa que li contagiaria el caràcter bàsic de l'article de la Llei de pressupostos anterior a què fa referència (FJ 6).

D'acord amb tots aquests arguments, el Tribunal estima el recurs d'inconstitucionalitat pel que fa a l'art. 2.1.a de la Llei asturiana, però no hi veu connexió amb l'art. 1, que es limita a autoritzar les despeses necessàries per fer front a les obligacions derivades del contingut de l'art. 2, i desestima, doncs, la possible inconstitucionalitat de l'art. 1.

Francesc Guillén

Sentència 37/2002, de 14 de febrer (Ple) (BOE núm. 63, de 14 de març). Qüestions d'inconstitucionalitat acumulades núm. 71/1994 i 243/1995, promogudes per la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en relació amb l'art. 92.2 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local, i els art. 74.4, 93.n, 97.1.d i 99 de la Llei del Parlament de Catalunya 17/1985, de 23 de juliol, de la funció pública de l'Administració de la Generalitat.

Ponent:

Tomás S. Vives Antón.

Les qüestions d'inconstitucionalitat tenen el seu origen en processos en què es va qüestionar la validesa d'alguns preceptes del Decret 214/1990, de 30 de juliol, pel qual s'aprova el Reglament del personal al servei de les entitats locals (RPSEL). Com que el Decret reproduïa, de manera pràcticament literal, un precepte de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, reguladora de les bases de règim local (LBRL), i diversos preceptes de la Llei 17/1985, de 23 de juliol, de funció pública de l'Administració de la Generalitat de Catalunya (LFPGC), la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya no podia decidir sobre els preceptes impugnats sense qüestionar la constitucionalitat dels preceptes legals de contingut idèntic.

En aquesta Sentència es tracten bàsicament tres controvèrsies de naturalesa diversa, tot i que s'estableixen alguns vincles entre dues d'elles. D'una banda, es discuteix l'abast de la reserva de llei que estableix l'art. 103.3 CE. Aquest article reserva a la llei l'Estatut dels funcionaris públics i, entre altres coses, les garanties per a la imparcialitat en l'exercici de les seves funcions. La qüestió debatuda és si l'art. 92.2 de la LBRL, repetit gairebé literalment en l'article 33.1 del RPSEL, respecta aquesta reserva de llei. Aquest article diu: «Són funcions públiques, el compliment de les quals

queda reservat exclusivament a personal subjecte a l'Estatut funcionarial, les que impliquin exercici d'autoritat, les de fe pública i assessorament legal preceptiu [...] i, en general, aquelles que, en desenvolupament d'aquesta Llei, es reservin als funcionaris per a la millor garantia de l'objectivitat, la imparcialitat i la independència en l'exercici de la funció.» El problema se centra en aquest darrer incís, que, a parer de la Sala que interposa la qüestió, podria infringir la reserva de llei establerta constitucionalment, sobre la base de la doctrina establerta pel mateix Tribunal Constitucional, en declarar inconstitucional l'antic article 15.1 de la Llei 30/1984, de mesures urgents de la funció pública, que remetia a la determinació dels llocs de la funció pública que havien de ser ocupats per funcionaris i els que ho podien ser per personal laboral en els reglaments que despleguin la Llei (STC 99/1987, d'11 de juny).

El segon punt de conflicte se centra en la vulneració o no per part de la Generalitat de Catalunya de la competència estatal per establir les bases de la funció pública *ex art.* 149.1.18 CE, en tipificar faltes («Causar per negligència o mala fe danys molt greus en el patrimoni o béns de la Generalitat» —art. 93 de la Llei 17/1985, de 23 de juliol—), introduir sancions (la pèrdua d'un a tres graus personals —art. 97.1.d de la Llei 17/1985, de 23 de juliol—) i mesures cautelars (trasllat del lloc de treball quan l'expedient tingui a veure amb les fun-

cions que el funcionari duu a terme en el seu lloc de treball —art. 74.4 de la Llei esmentada—) no previstes en la normativa estatal, així com establir un termini de prescripció de les faltes lleus i de les sancions corresponents diferent de l'establert en l'àmbit de l'Estat (art. 99 de la mateixa Llei). En aquest punt, la controvèrsia té tres variables: *a)* l'abast de la matèria qualificable com a bàsica i, en conseqüència, el marge que ha de romandre en mans de les comunitats autònomes després de l'exercici de la competència per part de l'Estat; *b)* la possibilitat o no de considerar com a norma estatal bàsica la legislació estatal preconstitucional (Llei de funcionaris civils de l'Estat) quan l'Estat ja ha exercit la competència atribuïda per la Constitució amb posterioritat a l'aprovació d'aquesta amb vocació de completesa (Llei 30/1984, de 2 d'agost, de mesures urgents de funció pública i les reformes corresponents), i *c)* la consideració o no com a bàsics dels art. 146.2, 148 i 150.2 del Reial decret legislatiu 781/1986, de 18 d'abril, que aprova el Text refós de règim local (TRRL), en funció del contingut de la disposició transitòria 1 de la LBRL i de la disposició final 7a.1.b del mateix TRRL. En aquests articles es parla del règim de prescripció de les faltes disciplinàries (146.2), s'estableix un catàleg de sancions i la seva aplicació a les faltes segons la seva gravetat (148), i es preveu la possibilitat que l'òrgan competent per acordar la incoació de l'expedient disciplinari decreti o aixequi la suspensió provisional a l'interessat. Si aquests articles es declaressin bàsics, pràcticament impediria qualsevol innovació de les comunitats autònomes en aquest camp.

Finalment, i lligat d'alguna manera amb el punt anterior, es planteja si l'establiment de noves sancions, mesures cau-

telars i terminis de prescripció diferents dels establerts en l'àmbit estatal vulneren la competència estatal *ex art.* 149.1.1 (regulació de les condicions bàsiques que garanteixin la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals) i fins i tot l'art. 14 CE, que estableix la igualtat de tots els espanyols i la prescripció de tot tipus de discriminació.

Davant aquestes qüestions, el Tribunal fa les consideracions següents:

Tal com va manifestar en la Sentència 99/1987, d'11 de juny, la regulació via Llei de l'Estatut dels funcionaris públics complint el mandat de l'art. 103.3 de la Constitució «*habrá de ser dispuesta por el legislador en términos tales que [...] sea reconocible en la Ley misma una determinación material suficiente de los ámbitos incluidos en el Estatuto funcional, descartándose, de este modo, todo apoderamiento explícito o implícito a la potestad reglamentaria para sustituir a la norma de Ley en la labor que la Constitución le encomienda*» (FJ 5). Ara bé, en el cas de l'art. 92.2 de la LBRL no es pot considerar que es produeix una remissió genèrica o indeterminada al Reglament, «*[...] pues en el propio precepto se disponen los criterios o parámetros que han de inspirar en su desarrollo la determinación de las funciones que han de ser desempeñadas por funcionarios públicos, cuales son la garantía de la objetividad, imparcialidad e independencia en el ejercicio de la función pública. Criterios que, aunque genéricos en su formulación, poseen un contenido que es susceptible de ser delimitado en cada caso concreto [...]*» (FJ 6). És a dir, el Tribunal considera que en aquest cas no es produeix la remissió total, genèrica i indeterminada que es produïa en l'anterior art. 15.1 de la Llei bàsica estatal.

«[...] *Habiendo procedido el legislador postconstitucional a establecer de manera aparentemente completa e innovadora las bases del régimen estatutario de los funcionarios de las Administraciones Públicas, definiendo en cuanto al régimen disciplinario como norma básica común a todos ellos el art. 31 de la Ley 30/1984, de 2 de agosto, no cabe atribuir, de conformidad con la doctrina antes expuesta, naturaleza básica a los preceptos de la Ley de funcionarios civiles del Estado de 1964 referidos al mencionado régimen disciplinario, al no haber sido declarados expresamente como básicos por el legislador estatal postconstitucional [...]*» (FJ 9).

Ja va declarar inconstitucional parcialment l'apartat 1.b de la disposició final 7a del TRRL (STC 385/1993, de 23 de desembre), i va manifestar que, tal com va quedar l'article, el caràcter bàsic dels títols VI i VII del mateix TRRL depèn del que digui la normativa bàsica estatal. És a dir, a la pràctica, serà la normativa bàsica estatal de funció pública la que serà determinant a l'hora de parlar de bases de la funció pública local. Doncs bé, com que el legislador estatal només ha identificat com a bàsic, en matèria disciplinària, l'art. 31 de la Llei 30/1984, de 2 d'agost, que no fa cap referència al TRRL, no podem qualificar com a bàsics els art. 146.2, 148 i 150.2 d'aquest text (FJ 10). A més, si estem parlant de la normativa estatal que cal considerar bàsica en matèria de règim local, aquest no és un paràmetre aplicable a la LFPGC, objecte d'aquest procés, ja que aquesta és una Llei que regula la funció pública autonòmica i no la local (al marge del fet que després el RPSEL, que sí que és una norma que regula la funció pública en l'àmbit local, hagi copiat literalment el contingut dels seus preceptes) (FJ 10).

La competència estatal exart. 149.1.1 CE pot condicionar efectivament l'exercici de les competències de les comunitats autònomes i establir unes condicions bàsiques i uniformes en aquells àmbits en què els drets i els deures constitucionals es poden veure afectats. Ara bé, el principi constitucional d'igualtat no significa que les comunitats autònomes tinguin les mateixes competències ni que les hagin d'exercir de la mateixa manera, ja que l'autonomia significa precisament «[...] *la capacidad de cada nacionalidad o región para decidir cuándo y cómo ejercer sus propias competencias en el marco de la Constitución y del Estatuto*» (FJ 12). En conseqüència, malgrat que el dret administratiu sancionador creat per les comunitats autònomes pot afectar els drets fonamentals, «[...] *tal afectación no implica (Sentencia de 16 de noviembre de 1981, F. 2) que toda regulación en este extremo sea de exclusiva competencia del Estado. Sin duda que la norma sancionadora autonómica habrá de atenerse a lo dispuesto en el art. 149.1.1 CE, de modo que no podrá introducir tipos ni prever sanciones que difieran, sin fundamento razonable, de los ya recogidos en la normación válida para todo el territorio. Y también es cierto que el procedimiento sancionador habrá de atenerse al "administrativo común" [...]. Pero, dentro de estos límites y condiciones, las normas autonómicas podrán desarrollar los principios básicos del ordenamiento sancionador estatal, llegando a modular tipos y sanciones [...], porque esta posibilidad es inseparable de las exigencias de prudencia o de oportunidad, que pueden variar en los distintos ámbitos territoriales*» (FJ 12).

La falta, el tipus de sanció, la mesura cautelar i el diferent termini de prescripció de les faltes lleus introduïts per la Llei

de funció pública de la Generalitat no infringeixen la legislació bàsica estatal (que cal considerar completa i, per tant, que no ha volgut regular els aspectes en què el legislador autonòmic ha entrat) ni introdueixen diferències injustificades entre els ciutadans (funcionaris) de l'Estat, atès que, entre altres coses, es-

tan justificades i es mouen dins dels mateixos paràmetres dels ja establerts per la normativa estatal (FJ 13, 14 i 15).

En conseqüència, el Tribunal desestima les qüestions d'inconstitucionalitat en la seva totalitat.

Francesc Guillén

Sentència 38/2002, de 14 de febrer (Ple) (BOE núm. 34, de 8 de febrer, suplement). Conflictes positius de competència acumulats núm. 1492/1995 i 3744/1995, promoguts pel Govern de la Nació i pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia contra el Decret de la Junta d'Andalusia 418/1994, de 25 d'octubre, pel qual s'aprova el Pla d'ordenació dels recursos naturals i el Pla rector d'ús i gestió del Parc Natural del cap de Gata-Níjar, el primer; i el segon, contra l'Ordre del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació de 3 de juliol de 1995, per la qual s'estableix la reserva marina del cap de Gata-Níjar.

Ponent:

Manuel Jiménez de Parga.

El Decret de la Junta impugnat pel Govern central aprova el Pla d'ordenació dels recursos naturals del Parc Natural del cap de Gata-Níjar, que té per finalitat l'ordenació general dels recursos del parc natural a través d'una pluralitat d'objectius que pretén aconseguir, entre els quals s'inclouen actuacions específiques en els àmbits dels recursos edàfics i geològics, hídrics, atmosfèrics, de la fauna i la flora silvestre, i dels recursos forestals, ramaders, agrícoles, cinegètics, pesquers i paisatgístics. Entre les mesures que el Pla pretén adoptar relatives als recursos pesquers s'inclouen, entre d'altres, la limitació de l'activitat pesquera professional, així com la regulació de les arts i els aparells que es puguin utilitzar en aquesta pràctica, i la possible exclusió de qualsevol tipus d'activitat pesquera.

Per la seva banda, l'Ordre del Ministeri estableix la reserva marítima del cap de Gata-Níjar, dins de la qual pre-

veu reserves integrals amb les limitacions d'ús corresponents, entre les quals s'inclouen els censos d'embarcacions autoritzades per exercir l'activitat pesquera. Així, l'element determinant dels dos conflictes de competències és la confluència espacial d'ambdues disposicions normatives, per tal com cadascuna de les dues parts atorga legitimitat constitucional a la seva pròpia norma d'acord amb els títols competencials que té atribuïts. Tots els preceptes que constitueixen l'objecte del conflicte es refereixen a la regulació dels diversos aspectes relatius a la protecció dels recursos pesquers en el parc natural, que inclouen tant els objectius que es pretenen aconseguir com les mesures concretes que cal posar en pràctica i que es refereixen a les espècies pesqueres que és necessari protegir, a determinades instal·lacions (com els esculls artificials) i a la regulació de diverses qüestions relatives al règim d'extracció de recursos.

En aquest punt cal recordar que l'atribució d'una competència sobre un

àmbit físic determinat no impedeix necessàriament que s'exerceixin altres competències en el mateix espai, sempre que ambdues tinguin un objecte jurídic diferent i que l'exercici de les competències autonòmiques no interfereixi ni pertorbi l'exercici de les estatals, fet que, sovint, comportarà l'establiment de mecanismes de col·laboració que permetin la coordinació i la cooperació necessàries entre les administracions públiques implicades.

En el primer dels conflictes, plantejat pel Govern de l'Estat, s'impugna el Decret autonòmic 418/1994, sobre la base de dos arguments: d'una banda, perquè entén que vulnera les competències estatals en matèria de «pesca marítima» (149.1.19 CE), i, de l'altra, perquè considera que la normativa esmentada projecta la regulació de l'espai protegit sobre el mar territorial, extralimitant-se així de l'àmbit físic que constitueix el territori autonòmic en què s'hauria d'haver centrat la Junta d'Andalusia, és a dir, les aigües interiors, sobre les quals pot exercir les seves competències en matèria pesquera i de medi ambient i d'espais naturals protegits, que inclou la zona maritimoterrestre.

Per la seva banda, el Consell de Govern de la Junta andalusa impugna l'Ordre del Ministeri d'Agricultura, Pesca i Alimentació de 3 de juliol de 1995 perquè entén que la reserva marina que s'hi estableix coincideix físicament amb una franja d'una milla d'extensió compresa en la delimitació del Parc Natural del cap de Gata-Níjar, concretament en el seu límit est-sud, i que, per tant, no hauria de tenir cobertura el títol competencial estatal de «pesca marítima», sinó que, per contra, són d'aplicació les competències autonòmiques de caràcter exclusiu en matèria d'espais naturals protegits i de marisqueig i aqüicultura,

i de desenvolupament i execució en matèria de medi ambient i d'ordenació del territori (art. 13.7 i 18 i 15.1.6 i 7 EAA).

D'acord amb el Tribunal, la col·lisió competencial es produeix entre les matèries «medi ambient» i «espais naturals protegits», i no pas amb les de «marisqueig» i «aqüicultura», que, en tot cas, serien col·laterals per tal com els preceptes impugnats no regulen substancialment aspectes relatius a aquestes matèries. En aquest sentit, el Tribunal recorda que a pesar de l'íntima relació que hi pugui haver entre ambdós títols competencials, les activitats públiques relatives a aquests dos objectius constitueixen àmbits materials diferents. Així, la matèria «espais naturals protegits» es refereix únicament a una part de la competència genèrica de medi ambient, que consisteix en la determinació del suport topogràfic del medi ambient i en aquelles actuacions basades en la conservació de la natura en determinats espais a través d'una llista de prohibicions i/o limitacions (STC 102/1995 i 64/1982).

Ara bé, d'acord amb la reiterada jurisprudència del Tribunal Constitucional, el territori es configura com un element definidor de les competències dels poders públics territorials, fet que no impedeix, això no obstant, que l'exercici de les competències d'una comunitat autònoma pugui tenir repercussions de fet fora de la comunitat de què es tracta. Tanmateix, aquesta circumstància no succeeix en el cas que ens ocupa, ja que no es tracta de repercussions indirectes sinó de l'exercici directe de competències (STC 49/1988, FJ 30). Per delimitar quin és el territori autonòmic, el Tribunal Constitucional utilitza la jurisprudència del Tribunal Suprem, que sosté —de manera inequívoca i respecte als

ports i les zones maritimoterrestres— que ambdós formen part del territori municipal en què es troben enclavats, basant-se en el fet que tot el territori nacional es divideix en termes municipals i que, en conseqüència, no poden quedar espais territorials exclosos. Així, doncs, entén que aquesta mateixa doctrina s'ha d'aplicar a la divisió del territori nacional en comunitats autònomes.

En canvi, la delimitació del mar territorial dificulta l'exercici de la competència autonòmica per a la protecció d'espais naturals protegits. El mar territorial, com a suport topogràfic del medi ambient, l'integra en primer lloc un element mòbil (les aigües), les quals, per raons físiques òbvies, no es pot adscriure de manera permanent a un lloc determinat; i, en segon lloc, en les aigües s'exerceix una competència exclusiva de l'Estat sobre pesca marítima que recau sobre un dels elements de l'espai natural que es troba més necessitat de protecció.

D'aquests arguments en deriven, en paraules del Tribunal Constitucional, dues conseqüències: la primera, que la competència autonòmica per a la protecció d'espais naturals només s'estendrà al mar territorial excepcionalment, quan així ho exigeixin les característiques de l'espai protegit; i, la segona, que aquesta

competència es troba limitada, en aquest cas, per la competència estatal sobre pesca marítima que, en recaure sobre només un dels elements que constitueixen l'objecte de protecció, resulta més específica i per tant ha de prevaler en cas de col·lisió. Per aquests motius el Tribunal estima parcialment el conflicte de competència presentat pel Govern de l'Estat i desestima el promogut per la Junta d'Andalusia, i declara que els preceptes impugnats del Decret andalús no són d'aplicació a la franja territorial objecte del conflicte.

El magistrat Pablo García Manzano formula un vot particular a la Sentència perquè entén que s'hauria d'haver desestimat el conflicte del Govern estatal en tant que el Decret de la Junta s'ajusta a l'ordre constitucional de competències. Segons el seu parer, el Tribunal hauria hagut de reconduir la mera qualificació formal del títol habilitant de l'Ordre del Govern central al seu veritable contingut material, que era la protecció i la tutela d'un espai marí a preservar pels seus recursos naturals, una competència que encaixaria amb la d'espais naturals protegits, de titularitat exclusiva de la Comunitat Autònoma d'Andalusia (art. 13.7 EAA).

Francesc Vallès

Sentència 95/2002, de 25 de abril (BOE núm. 122, de 22 de maig). Recurs d'inconstitucionalitat núm. 938/1993 i conflicte positiu de competència núm. 1176/1993, promoguts pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya, contra la disposició addicional vint-i-tresena de la Llei 39/1992, de 29 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1993, i l'Acord tripartit en matèria de formació contínua dels treballadors ocupats, subscrit a Madrid el 22 de desembre de 1992, entre l'Excm. Sr. ministre de Treball i Seguretat Social, el president de la Confederació Espanyola d'Organitzacions Empresariales, el president de la Confederació Espanyola de la Petita i Mitjana Empresa, el secretari general de la Confederació Social de Comissions Obreres i el secretari de la Unió General de Treballadors.

Ponent:

Pablo García Manzano.

En el recurs d'inconstitucionalitat i el conflicte de competències plantejats s'al·lega la possible vulneració de determinades competències de gestió de la Generalitat de Catalunya per la disposició addicional vint-i-tresena de la Llei 39/1992, de 29 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1993, i per l'Acord tripartit en matèria de formació contínua dels treballadors ocupats, subscrit a Madrid el 22 de desembre de 1992; a més, s'al·lega la infracció per la disposició addicional esmentada dels principis constitucionals d'igualtat, llibertat sindical, llibertat d'associació i pluralisme.

El Tribunal Constitucional examina en primer lloc el conflicte positiu de competència plantejat respecte a l'Acord tripartit en matèria de formació contínua dels treballadors ocupats. Aquest Acord és la culminació de l'Acord nacional de formació contínua que preveu mesures relatives a la formació contínua. L'Acord tripartit impugnat inclou obligacions de finançament; d'organització, gestió i impartició de la formació professional dels treballadors ocupats; el compromís del Govern d'adoptar mesures per afavorir el desenvolupament positiu de l'Acord nacional; i

obligacions relatives a la necessitat de reformar el marc normatiu del Pla nacional de formació i inserció professional.

Pel que fa a la impugnació concreta de l'Acord tripartit esmentat, la Generalitat de Catalunya considera que aquest no respecta la distribució de competències per dos motius: el primer, perquè atribueix la gestió i l'administració de les accions formatives compreses dins la formació contínua als interlocutors socials; i el segon, perquè el Govern assumeix el suport financer de la formació contínua i el trasllada per a la seva gestió i administració a aquells interlocutors socials; en ambdós supòsits s'exclou la intervenció de la Generalitat.

El Tribunal Constitucional, abans d'examinar la possible vulneració de la distribució de competències, delimita els títols competencials que han d'intervenir en aquest conflicte. En primer lloc, rebutja la inclusió de la matèria formació professional ocupacional dins l'àmbit de l'educació, com pretenia la Generalitat de Catalunya; també rebutja la seva inclusió dins la competència estatal d'ordenació i direcció general de l'economia *ex art.* 149.1.13 CE, com defensava el Govern de l'Estat. El Tribunal Constitucional considera que el títol competencial aplicable és el relatiu a

l'àmbit de la legislació laboral (la distribució competencial del qual resulta de l'art. 149.17 CE i l'art. 11.2 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya; aquest segon atribueix a la Generalitat de Catalunya la funció executiva de la legislació laboral), recordant diferents sentències en què havia determinat l'abast d'aquest títol; així, STC 33/1981, 18/1982, 35/1982, 195/1996, de les quals es desprèn que els incentius a la formació professional ocupacional s'inserien dins aquest títol.

A continuació, el Tribunal Constitucional afirma que l'Acord tripartit impugnat fa referència a matèries que s'inclouen dins els art. 35.1 i 40.2 CE, perquè es vol donar efectivitat al dret dels treballadors a la promoció mitjançant el treball i suposa l'adopció pels poders públics d'una política de foment. Això el porta a rebutjar l'al·legació que les accions previs-tes a l'Acord són mesures de política d'ocupació que es trobarien incloses a l'art. 40.1 CE.

També rebutja el Tribunal Constitucional la pretesa justificació de la competència estatal pel Govern de l'Estat amb suport en l'art. 11.2 *in fine* de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, que reconeix la competència de l'Estat en matèria de fons d'àmbit nacional i de feina, sens perjudici del que estableixin les normes de l'Estat sobre aquestes matèries. Les raons d'aquest rebuig es troben en el fet que la dotació de recursos pressupostaris per finançar les accions formatives de l'Acord nacional sobre formació contínua no es poden considerar fons d'àmbit nacional laboral.

Pel que fa a la impugnació concreta de l'Acord tripartit per vulnerar la competència executiva de la Generalitat en matèria de gestió de la formació professional ocupacional dins el seu àmbit ter-

ritorial, es recorda que aquesta competència va ser traspasada a la Generalitat per les comissions mixtes mitjançant reials decrets, i que l'Estat no pot alterar el seu contingut mitjançant una intervenció unilateral; en conseqüència, l'Acord tripartit, en tant que preveu un sistema de gestió centralitzat en el qual no participa l'Administració autonòmica, lesiona, en principi, la competència executiva de la Generalitat.

No obstant això, el Tribunal Constitucional entra a examinar els supòsits concrets en què s'hauria produït aquesta lesió. Pel que fa a la gestió de les accions formatives per part dels interlocutors socials, es dona l'exclusió total de la Generalitat de Catalunya en la gestió de les mesures de formació contínua que es desenvolupin al seu territori, sense tenir en compte que la Generalitat té transferides competències dins aquest àmbit; per tant, el primer paràgraf, en l'incís final, de l'apartat tercer de l'Acord tripartit vulnera les competències de la Generalitat sobre l'execució de la legislació laboral. El segon paràgraf de l'apartat tercer de l'Acord tripartit atribueix a l'ens paritari estatal determinades funcions. El Tribunal Constitucional examina aquestes funcions i declara que la funció d'establir un sistema de comptabilitat adequat de totes les despeses realitzades amb separació de les corresponents a gestió i avaluació de les accions formatives vulnera la competència de la Generalitat sobre accions formatives que li correspon gestionar, perquè el sistema de comptabilitat esmentat s'inclou en la gestió d'aquelles accions. En canvi, no vulnera l'ordre competencial la funció d'impulsar la inclusió dels criteris orientatius per a l'elaboració dels plans de formació, ni l'elevació a la Comissió tripartida nacional d'un infor-

me anual sobre els resultats d'aplicació de l'Acord nacional.

Pel que fa als aspectes de gestió vinculats al finançament d'actuacions de formació contínua, el Tribunal Constitucional recorda que el poder de despesa de l'Estat no es pot concretar i ser exercit al marge del sistema constitucional de distribució de competències (STC 39/1982 i 179/1985). Així, a la STC 13/1992 el Tribunal Constitucional va definir quatre supòsits de delimitació competencial als quals es poden reconduir els supòsits de regulació subvencional; d'aquests és d'aplicació al conflicte que s'examina el que actua quan «*el Estado tiene atribuida la competencia de legislación relativa a una materia, mientras que corresponde a la Comunidad Autónoma la competencia de ejecución*». Així, atès que l'Acord tripartit en l'apartat primer, 2, estableix l'atribució a l'ens paritari estatal de la distribució de tots els recursos, es produeix una vulneració de l'ordre constitucional de competències que envaeix la de la Generalitat en matèria d'execució de la legislació laboral; vulneració que també és extensiva al paràgraf segon de l'apartat tercer de l'Acord pels mateixos motius, ja que atribueix a l'ens paritari estatal el lliurament a la Intervenció General de l'Estat de la liquidació de les despeses efectuades a càrrec de la subvenció rebuda per a la realització del control financer corresponent, i la de rebre els recursos dels fons estructurals comunitaris destinats a formació d'ocupats.

Pel que fa al recurs d'inconstitucionalitat respecte a la disposició addicional vint-i-tresena de la Llei 39/1992, de pressuposts generals de l'Estat per a 1993, s'impugna el fet que el finançament d'accions formatives es posi a disposició de l'ens paritari d'àmbit estatal, en tant que exclou la gestió i adminis-

tració de la Generalitat encara que aquesta té la titularitat de la funció executiva sobre la matèria. El Tribunal Constitucional, mantenint el criteri defensat en la resolució del conflicte de competències, declara la inconstitucionalitat de l'esmentada disposició per excloure a la Generalitat de la percepció dels corresponents fons públics destinats a finançar la formació contínua al seu àmbit territorial.

Respecte a les impugnacions de la disposició addicional vint-i-tresena per vulnerar els art. 1, 7, 22 i 28 CE, atès que ja se n'ha declarat la inconstitucionalitat, el Tribunal Constitucional considera innecessari examinar aquests motius d'inconstitucionalitat.

Finalment, el Tribunal Constitucional declara que tenint en compte que tant l'Acord tripartit com la disposició addicional vint-i-tresena han esgotat els seus efectes, i atès que es podrien afectar situacions consolidades, s'ha d'entendre que la pretensió autonòmica resulta satisfeta mitjançant la declaració de titularitat de la competència controvertida, sense haver d'anul·lar els preceptes objecte d'impugnació.

- **Vot particular concurrent formulat pels magistrats Pablo García Manzano i Maria Emilia Casas Baamonde.**

Els motius que porten els magistrats a formular el seu vot particular són per considerar que el Tribunal hauria d'haver completat l'examen dels requisits d'ordre material que s'han d'exigir per a la constitució per l'Estat d'un fons d'àmbit nacional a l'efecte de determinar quan s'ha d'aplicar l'art. 11.2 de l'Estatut d'autonomia.

- **Vot particular formulat pel magistrat Vicente Conde Martín de Hijas.**

El magistrat discrepant considera que la sentència de la majoria contribueix a crear un obstacle gairebé insalvable per a les opcions ordenadores de la concertació social d'àmbit estatal, ja que es tanca la possibilitat que l'Estat pugui implementar alternatives ordenadores d'índole negocial mitjançant l'exercici de la seva competència sobre legislació laboral. El magistrat considera que les actuacions de finançament de la Llei objecte de controvèrsia s'han de situar en l'àmbit de la negociació i no en el de la legislació laboral, per la qual cosa no s'estaria envaint la competència de la Generalitat sobre execució de la legislació laboral. A més, defensa que encara que es tractés de legislació laboral, la competència de l'Estat es trobaria dins la reserva competencial a favor seu que estableix l'art. 11.2 de l'Estatut relativa als fons nacionals i de feina. També rebutja que la majoria consideri que l'Acord tripartit regula el contingut de la relació laboral, ja que el que fa és una opció normativa global abdicant de la regulació de la formació professional ocupacional i la cedeix a la negociació col·lectiva.

- **Vot particular formulat pel magistrat Guillermo Jiménez Sánchez.**

La discrepància fonamental del vot particular respecte a la decisió de la majoria se centra a no haver considerat que el finançament de l'Acord tripartit en matèria de formació contínua dels treballadors implica la creació d'un fons nacional. En conseqüència, resultaria d'aplicació l'art. 11.2 de l'Estatut d'autonomia ja esmentat, que reserva a l'Estat la matèria relativa als fons nacionals, i per tant l'Estat no hauria envaït competències de la Generalitat.

- **Vot particular formulat pel magistrat Roberto García-Calvo y Montiel.**

El magistrat considera que la majoria té una concepció anacrònica de la política d'ocupació. En aquest sentit, defensa que l'Acord tripartit impugnat s'hauria d'haver entès inclòs dins la política econòmica de l'Estat orientada a la plena ocupació (art. 40.1 CE) i que el dispositiu financer per a la formació contínua previst a l'Acord s'hauria de haver considerat com a fons nacional, i per tant haver-se inclòs dins l'art. 11.2 de l'Estatut d'autonomia.

Marta Fernández

Sentència 97/2002, de 25 d'abril (BOE núm. 122, de 22 de maig). Recursos d'inconstitucionalitat 3492/1995 i 3672/1995 acumulats, promoguts respectivament pel Govern i pel Parlament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, contra la Llei 26/1995, de 31 de juliol, per la qual es declaren reserva natural les Salines d'Eivissa («Ses Salines»), les Illes des Freus i les Salines de Formentera.

Ponent:

Javier Delgado Barrio.

El Govern i el Parlament de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears interposen el present recurs d'inconstitucio-

nalitat contra la Llei 26/1995, que declara reserva natural l'espai de les Salines d'Eivissa, les Illes des Freus i les Salines de Formentera, en tant que consideren que aquesta ha vulnerat el règim constitucional de competències en matè-

ria d'espais naturals protegits i medi ambient. Segons els recurrents, la Llei impugnada, a banda de declarar com a reserva natural l'espai esmentat, n'atribueix la gestió a l'Estat central, fet que vulnera el règim constitucional de competències. Ambdós argumenten que la redacció dels aleshores vigents art. 11.5 i 13 de l'Estatut de les Illes Balears determinava que correspon a la comunitat autònoma, en el marc de la legislació bàsica de l'Estat i, si escau, en els termes que aquesta estableixi, el desplegament legislatiu i l'execució en matèria d'espais naturals protegits, ecologia i normes addicionals de protecció del medi ambient. En qualsevol cas, correspon a l'Estat, d'acord amb l'art. 149.1.23 CE, l'adopció de la legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, sense perjudici de les facultats de les comunitats autònomes d'establir normes de protecció addicionals.

En altres paraules, al·leguen que tant la declaració d'espai protegit com la determinació de les condicions de protecció i la regulació del règim de gestió, com també la seva pròpia gestió, són actuacions que s'inscriuen en l'esfera de les competències autonòmiques reconegudes en l'EAIB, d'acord amb el que preveu l'STC 102/1995, per tal com va establir que «la localització d'un espai natural objecte de protecció en el domini públic maritimoterrestre no confereix a l'Estat potestats de protecció de l'esmentat espai en tant que aquestes han de ser exercides en el seu territori per l'Administració que les tingui atribuïdes, amb independència de la naturalesa demanial de l'entorn físic protegit». Aquest fet provoca que la sol·licitud de declaració d'inconstitucionalitat s'hagi d'estendre a tota la llei objecte de recurs, ja que tot el seu articulat es refereix a la declaració i la gestió de la reserva natural

en qüestió, i atribueix l'exercici d'aquestes activitats als òrgans estatals.

Per la seva banda, l'advocat de l'Estat justifica la constitucionalitat de la llei impugnada per tal com interpreta l'esmentada STC 102/1995 de manera diferent, entenent que aquesta justifica un intervencionisme estatal en la realització d'activitats de protecció d'un espai físic determinat (que poden ser concurrents amb les que duguin a terme les comunitats autònomes), sempre que existeixi un veritable interès general nacional en la seva protecció.

Plantejat el recurs en aquests termes, el Tribunal resol de manera sintètica utilitzant com a canó de constitucionalitat la seva pròpia jurisprudència, i reproduïx literalment diversos paràgrafs de l'STC 102/1995. D'acord amb aquesta última, la titularitat d'una determinada competència en matèria de medi ambient i de declaració d'espais naturals protegits no està determinada ni per la titularitat del domini públic ni per la importància d'aquests béns per a l'interès general, sinó que l'únic criteri vàlid per jutjar la idoneïtat constitucional del règim de distribució competencial és la naturalesa jurídica de l'activitat. En conseqüència, la qualificació d'un segment de la zona maritimoterrestre com a part integrant d'un espai natural correspon a la comunitat autònoma en el territori de la qual es trobi l'espai de què es tracti, raonament que cal estendre també a la determinació del titular de la gestió corresponent.

Així, la Llei objecte del present recurs, en tant que declara reserva natural un espai físic determinat i n'estableix el règim jurídic de protecció, s'ha de situar, des de la perspectiva de l'ordre constitucional de distribució de competències, en la matèria d'espais naturals protegits. Aquesta és una competència que, si bé

té una relació material íntima amb la de medi ambient, se'n pot diferenciar pel fet de ser més específica que aquesta última en la mesura en què «es refereix únicament a un element o objecte d'aquells (el suport topogràfic del medi ambient) i a una determinada forma d'actuació».

En la mesura en què la Comunitat Autònoma de les Illes Balears ha assumit aquesta competència en els art. 11.5 i 13 de l'EAIB, el Tribunal declara la inconstitucionalitat de la Llei impugnada per vulneració del règim constitucional de distribució de competències.

En el cas del recurs d'inconstitucionalitat plantejat pel Parlament balear, també s'al·legava amb caràcter previ un vici formal d'inconstitucionalitat en la tramitació parlamentària de la Llei, consistent en el fet que tot i l'oposició manifestada pel Senat davant el text enviat pel

Congrés, la mesa del Congrés dels Diputats va remetre el text per a la sanció reial, sense intervenció del Ple, com suposadament hauria d'haver succeït davant una disconformitat de la Cambra alta amb el text presentat pel Congrés. Davant aquesta demanda, el Tribunal estima que atès que en la tramitació al Senat de la Llei ara impugnada es va rebutjar el vet en la mesura en què no va obtenir la majoria absoluta requerida i no es van introduir esmenes en el text remès pel Congrés, no concorria el supòsit de fet exigít en l'article 90.2 CE per a una nova lectura del text de la Llei en el Congrés dels Diputats, circumstància que indica que no hi ha vicis formals d'inconstitucionalitat en la Llei ni en la decisió adoptada per la mesa del Congrés d'elevat el text per a la seva sanció reial.

Francesc Vallès

Sentència 126/2002, de 23 de maig (BOE núm. 146, de 19 de juny, suplement). Conflicte positiu de competències plantejat pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya contra l'Ordre del Ministeri d'Obres Públiques i Transports de 22 de maig de 1993, que regula la concessió d'ajudes previstes al Pla nacional de residus industrials per a 1993.

Ponent:

Eugeni Gay Montalvo.

El conflicte positiu de competències que presentem és promogut pel Consell Executiu de la Generalitat de Catalunya contra els articles 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12 i 14 de l'Ordre del Ministeri d'Obres Públiques i Transports de 22 de març de 1993, que regula la concessió de les ajudes previstes al Pla de residus industrials per a 1993, per considerar que vulnera les seves competències normatives i de gestió en matèria de medi ambient (art. 10.1.6 EAC).

Les al·legacions del lletrat de la Generalitat parteixen del fet que l'Ordre impugnada, que té com a finalitat finançar inversions i noves tecnologies en les empreses productores i gestores de residus industrials, s'emmarca dins l'àmbit competencial de medi ambient, àmbit en què l'Estat només té competència per dictar la normativa bàsica (art. 149.1.23 CE) i correspon a la Generalitat el desplegament legislatiu i l'execució, sense perjudici de la seva potestat per dictar normes addicionals de protecció (art. 10.1.6 EAC). La representació autonòmica al·lega, en pri-

mer lloc, que l'Ordre no pot ser considerada una norma bàsica ja que no compleix els requisits formals que exigeix la doctrina constitucional per a aquesta normativa. En segon lloc al·lega que, tot i considerar que compleix els requisits formals de les normes bàsiques, l'Ordre no compleix els requisits substantius que exigeix la doctrina constitucional en matèria de subvencions perquè l'Estat les pugui gestionar, ja que només és competent per dictar la normativa bàsica. D'aquesta manera reivindica que determinats preceptes de l'Ordre envaeixen les competències normatives de la Generalitat en matèria de medi ambient, i que l'Estat reté algunes funcions rellevants per a la gestió administrativa de les subvencions que formen part de les competències autonòmiques de gestió en la mateixa matèria.

En aquest sentit el lletrat autonòmic al·lega, d'una banda, l'aplicació de la jurisprudència recollida a la STC 13/1992, FJ 8. *b* i, d'una altra, que ni tan sols la possible incidència interterritorial d'algunes de les activitats subvencionables en pot condicionar l'aplicabilitat perquè els supòsits en què es produeix aquesta situació de transvasaments entre comunitats autònomes diferents són freqüents. Afegeix que, ja que les empreses productores i gestores de residus a les quals es dirigeixen aquestes subvencions són autoritzades per les comunitats autònomes, haurien de ser aquestes les que atorguessin les subvencions.

L'advocat de l'Estat, tot i coincidir amb el lletrat de la Generalitat en la ubicació de l'ordre controvertida al títol competencial de medi ambient, manté que l'ordre és una norma bàsica que respecta la distribució de competències en aquesta matèria i que compleix els requisits que exigeix la

doctrina constitucional per a la centralització de la gestió de les subvencions. Davant les al·legacions de la Generalitat, argumenta que la doctrina aplicable a aquest supòsit és l'establerta a la STC 13/1992, FJ 8. *d*. Quant a la centralització de la gestió de les subvencions, argumenta que no és completa ja que existeix una intervenció autonòmica de proposta, i que es deriva de la dimensió supraterritorial d'aquestes, ja que moltes de les activitats subvencionables han d'incloure diversos territoris autonòmics, i de la seva connexió amb el Pla nacional de residus. Segons aquesta part, l'ordre impugnada es justifica pel mandat dirigit a tots els poders públics per l'art. 45 CE i per la necessitat de garantir un mínim uniforme a tot el territori nacional quant a l'eliminació de residus (art. 149.1.1 CE).

El Tribunal Constitucional comença analitzant la normativa reguladora dels residus tòxics i perillosos i en destaca, entre d'altres aspectes, que correspon a les comunitats autònomes l'autorització de les activitats de producció i gestió de residus i del seu trasllat a l'interior de l'Estat (FJ 2). A continuació, el Tribunal es planteja els efectes sobre la controvèrsia competencial del fet que la Llei 10/1998 hagi derogat la llei de residus anterior (Llei 20/1986), en el marc de la qual es va dictar l'ordre controvertida, i del fet que les subvencions regulades per l'Ordre ja hagin complert els seus efectes. En aplicació de la seva doctrina, recollida a la STC 186/1999 en relació amb el canvi de normativa i a la STC 190/2000 en relació amb l'esgotament dels efectes econòmics de l'Ordre, el Tribunal estableix que no s'ha produït la desaparició de l'objecte del conflicte (FJ 3).

Vist això, el Tribunal analitza l'objecte de l'Ordre, que, d'acord amb els seus

articles 1 i 2.1, és la determinació de les bases reguladores per a la concessió d'ajudes del Pla nacional de residus industrials destinades a «inversions en infraestructura de serveis de gestió de residus», «foment i tractament *in situ* i d'activitats de recuperació», «foment de tecnologies netes», i «eliminació de policlorobifenils i policloroterfenils (PCB i PTC)», i comprova la seva ubicació en l'àmbit competencial de medi ambient (FJ 5).

Llavors, el Tribunal procedeix a la determinació del cànon d'enjudiciament corresponent, per a la qual cosa aplica la seva doctrina en relació amb les subvencions incorporades als pressupostos generals de l'Estat que estableix que «no existeix una competència subvencional diferenciada resultant de la potestat financera de l'Estat i que, per tant, la resolució de controvèrsies que se suscitin respecte a la regulació i aplicació d'ajudes o subvencions que es puguin establir als diferents segments de l'acció pública ha de tenir en compte la distribució de competències existents en la matèria en què procedeixi enquadrar les subvencions en qüestió» (STC 13/1992). El Tribunal recorda la ubicació de la controvèrsia competencial en la matèria de medi ambient realitzada en el fonament jurídic anterior i estableix que, des de la perspectiva material, correspon analitzar si els aspectes controvertits de l'Ordre són competència de la Generalitat o s'inclouen dins l'àmbit bàsic reservat a l'Estat d'acord amb la distribució de competències en aquesta matèria (FJ 6).

En primer lloc, i d'acord amb les seves decisions anteriors en relació amb el control de la normativa bàsica i l'exigència de valorar la seva doble esfera formal i material (STC 69/1988), el Tribunal analitza si l'Ordre ministerial en qüestió

compleix els requisits formals de dita normativa. En aplicació de la doctrina establerta a la STC 98/2001, declara que tot i no respectar el principi de llei formal existeixen la connexió legal i la intervenció del Govern necessàries per considerar-la norma bàsica en matèria de medi ambient (FJ 7 i 8).

En segon lloc, i abans d'entrar a analitzar si la regulació dels articles impugnats compleix els requisits substantius de la normativa bàsica, el Tribunal estudia el contingut i l'abast de les línies subvencionals recollides al PNRI per comprovar si per les seves característiques especials requereixen una regulació i una gestió centralitzada (FJ 9). En relació amb la primera línia d'ajudes, que té com a objecte finançar les «inversions en infraestructura de serveis de gestió de residus», el Tribunal estableix que la seva projecció supraautònoma no justifica la gestió centralitzada de les ajudes. El Tribunal es basa en les seves decisions anteriors on disposa que «aquest abast territorial no permet traslladar, sense més, la titularitat de la competència controvertida a l'Estat» (STC 329/1993), i en el fet que la normativa en matèria de residus atribueix a la comunitat autònoma l'autorització de l'empresa de gestió de residus que es localitzi al seu territori. El Tribunal conclou que a aquesta línia subvencional li és aplicable la doctrina establerta a la STC 13/1992, FJ 8.b i que, per tant, en la seva regulació bàsica l'Estat ha de deixar un marge normatiu a la comunitat autònoma, a la qual correspon també la seva gestió.

En analitzar les altres línies subvencionals, que tenen per objecte «el foment i el tractament *in situ* i de les activitats de recuperació», «el foment de tecnologies netes» i «l'eliminació dels PBC i PTC», el Tribunal estableix que

la centralització de la gestió d'aquestes línies tampoc no està justificada i que els és aplicable també la doctrina esmentada al paràgraf anterior (STC 13/1992, FJ 8. *b*). Segons el Tribunal, l'aplicació d'aquesta doctrina no queda enervada per l'al·legació de l'advocat de l'Estat que els art. 45.2 i 149.1.1 CE permeten a l'Estat un regulació exhaustiva i fins i tot l'execució administrativa d'aquestes subvencions per assegurar un mínim de protecció a tot el territori nacional.

Finalment, el Tribunal analitza els articles impugnats de l'Ordre ministerial i estima parcialment el conflicte, però abans manifesta que, com que la norma impugnada ja ha complert els seus efectes, la sentència es limitarà a la declaració de la titularitat de les competències controvertides (FJ 11).

El Tribunal estableix que vulneren les competències de gestió de la Generalitat els art. 5 i 6 (que regulen la realització d'un informe preceptiu pel Consell rector del Pla nacional de residus industrials) ja que correspon a aquesta la tramitació i la resolució dels expedients de sol·licitud corresponents (FJ 10. *b* i *c*), i l'art. 7.2 (que estableix la realització de transferències individuals de l'Administració de l'Estat a la de les comunitats autònomes) a causa que l'Estat ha de territorialitzar els fons corresponents i distribuir-los entre les comunitats autònomes, que podran satisfer les resolucions d'atorgament de subvencions que emetin a càrrec d'aquest fons. Per contra, no vulnera la distribució competencial en matèria de medi ambient l'art. 7.1 (que estableix la quantia màxima de les subvencions), ja que constitueix una norma bàsica a través de la qual l'Estat s'assegura que els fons públics inclosos en els seus pressupostos per a la consecució de de-

terminats objectius no superen el cost de l'activitat finançada (FJ 10. *d*).

Vulneren les competències de desplegament i gestió de la Generalitat l'art. 4.2 (que regula aspectes de la tramitació de les sol·licituds i fa una remissió a la LRJAP), l'art. 8 (que regula la possibilitat d'avançaments) i els articles 11 i 12 (que regulen les comprovacions i les inspeccions que hagi de realitzar i la constatació del fet que s'ha dut a terme efectivament l'actuació subvencionada), ja que no es poden considerar normes bàsiques (FJ 10. *a*, *e*, *h*, i *j*).

Segons la resolució del Tribunal, també vulneren les competències de la Generalitat l'art. 9 (que regula l'aportació de garanties i avals per a la concessió d'avançaments), perquè l'Estat ha de territorialitzar els fons i assignar-los a les comunitats autònomes segons criteris objectius, sense que escaigui realitzar altres controls sobre aquests fons que els que conté la Llei general pressupostària —LGP— a aquest efecte (FJ 10. *f*, i l'art. 14 (que estableix una remissió general, amb caràcter supletori, a la LGP), ja que els articles de la LGP als quals fa la remissió només són d'aplicació a les subvencions que correspongui gestionar a l'Estat, segons aquests articles estableixen (FJ 10. *j*).

Ara bé, en relació amb l'art. 4.1, el Tribunal declara que l'establiment d'un termini comú per presentar les sol·licituds a tot el territori nacional, concebut com un criteri coordinador, no vulnera cap competència autonòmica (STC 186/1999) i que la determinació dels documents que han d'acompanyar la sol·licitud també queda inclosa dins l'àmbit de competència de l'Estat per dictar les normes bàsiques, ja que garanteix una homogeneïtat necessària en la tramitació de les ajudes a tot el territori nacional, a la vegada que permet a la Comunitat

Autònoma atendre les especificitats de les seves pròpies polítiques en la mesura que es preveu que aquestes regulin certs aspectes dels estudis que han de ser aportats pels sol·licitants (FJ 10.a). Tampoc no vulnera les competències de la Generalitat l'art. 10, que regula la presentació de sol·licituds i la documentació per al cobrament de les subvencions reconegudes i la possibilitat que les inversions per les quals es concedeix la subvenció es

puguin realitzar mitjançant fórmules de pagament ajornat, ja que, segons el Tribunal, aquestes normes garanteixen una mínima homogeneïtat en la gestió de les subvencions, i és possible que les comunitats autònomes estableixin complements normatius específics per als seus àmbits territorials respectius (FJ 10.g).

Elisenda Casañas

Sentència 166/2002, de 18 de setembre (BOE núm. 242, de 9 d'octubre, suplement). Recurs d'inconstitucionalitat promogut pel president del Govern contra determinats preceptes de la Llei 7/1995, de 21 d'abril, de la fauna silvestre, caça i pesca fluvial, aprovada per l'Assemblea Regional de la Regió de Múrcia.

Ponent.

Pablo García Manzano.

L'objecte d'aquesta Sentència és l'anàlisi de la constitucionalitat d'alguns preceptes de la Llei 7/1995, de 21 d'abril, de la fauna silvestre, caça i pesca fluvial, aprovada per l'Assemblea Regional de Múrcia, amb la finalitat de conciliar les activitats regulades amb la protecció adequada de la fauna i els seus hàbitats naturals. Els articles impugnats de la llei autonòmica regulen les espècies que poden ser objecte de comercialització (art. 27) i les sancions (art. 113.c) i el termini de prescripció (art. 103.1) per a les infraccions administratives que es qualifiquen com a molt greus.

El recurs presentat pel president del Govern es fonamenta en la presumpta vulneració de la normativa estatal dictada d'acord amb la distribució de competències entre l'Estat i les comunitats autònomes en matèria de medi ambient (art. 149.1.23 CE), que atribueix a

l'Estat competència exclusiva per dictar la regulació bàsica, sens perjudici del fet que les comunitats autònomes puguin adoptar normes addicionals de protecció. Més concretament, l'advocat de l'Estat al·lega que els articles en qüestió contradiuen la Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i la fauna silvestres (LCEN), que configura les infraccions i les sancions administratives que amb caràcter bàsic s'han d'aplicar a tot el territori nacional, i el Reial decret 1118/1989, de 15 de setembre, pel qual es determinen les espècies objecte de caça i pesca que poden ser objecte de comerç.

D'acord amb la seva doctrina en relació amb els supòsits d'inconstitucionalitat mediata o indirecta per vulneració de la normativa bàsica dictada per l'Estat (STC 151/1992, 163/1995), abans d'entrar a analitzar la contradicció efectiva dels preceptes de la llei autonòmica amb la regulació estatal, el Tribunal comprova que la normativa

estatal que es considera infringida, els art. 38, 39 i 41 de la LCEN i el Reial decret 118/1989, té realment el caràcter de bàsic. En aquest supòsit l'operació resulta senzilla ja que la disposició addicional cinquena de la LCEN atribueix expressament el caràcter de bàsics als articles afectats i el mateix Tribunal Constitucional ja s'havia pronunciat prèviament en relació amb el reglament que desplega aquesta llei a la STC102/1995.

Realitzada aquesta comprovació, el Tribunal entra en l'anàlisi dels diferents articles de la Llei impugnada en relació amb la normativa bàsica dictada per l'Estat i determina, en primer lloc, que el catàleg d'espècies que poden ser objecte de comercialització recollit a la llei autonòmica inclou diverses espècies que no es troben a la norma estatal, i en segon lloc, que la regulació autonòmica estableix una quantia mínima per les multes i un termini de prescripció inferior per les infraccions administratives qualificades com a molt greus respecte als que estableix la normativa estatal per a les mateixes infraccions i que, amb una matisació, coincideixen amb les anteriors.

La matisació esmentada la fa el Tribunal en relació amb la tipificació per la llei autonòmica com a infraccions administratives molt greus de certes conductes realitzades en «àrees de protecció de la fauna silvestre», figura creada i regulada per la Comunitat, a l'empara de l'art. 21.2 LCEN. Aquestes conductes també es troben tipificades com a infraccions a la llei estatal, però

en relació amb els «espais naturals protegits». El Tribunal analitza la regulació de la figura autonòmica i conclou que les «àrees de protecció de la fauna silvestre» poden no coincidir sempre amb els «espais naturals protegits» regulats a la LCEN, solució que declara que respon a criteris lògics, ja que si aquesta mateixa llei permet a les comunitats autònomes establir figures diferents de les recollides a l'art. 12, on es regulen les seves mesures de protecció, podria resultar incoherent amb la intenció autonòmica que necessàriament haguesin de constituir «espais naturals protegits» a l'efecte de la LCEN, amb les conseqüències pertinents (FJ 7). D'aquesta manera, el Tribunal estableix que les infraccions administratives molt greus recollides a la llei autonòmica en relació amb les «àrees de protecció de la fauna silvestre» també poden no coincidir amb les que recull la LCEN.

Vist això, i recordant les seves decisions anteriors en relació amb l'àmbit de medi ambient, on estableix que la legislació bàsica estatal té la funció d'establir unes normes mínimes de protecció que poden ser ampliades però en cap cas restringides o disminuïdes per les comunitats autònomes amb competències en la matèria (STC 196/1996), el Tribunal estima parcialment el recurs i declara inconstitucionals els articles impugnats en allò que rebaixen el nivell de protecció establert a la legislació estatal.

Elisenda Casañas

**Sentència 190/2002, de 17 d'octubre (BOE núm. 271, de 12 de novembre).
Recurs d'inconstitucionalitat núm. 1026/1995, promogut per la Junta de
Galícia contra la disposició addicional segona de la Llei 41/1994, de 30 de
desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1995.**

Ponent:

Guillermo Jiménez Sánchez.

El recurs d'inconstitucionalitat es planteja per la Junta de Galícia per considerar que la disposició addicional segona de la Llei 41/1994, de 30 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a 1995, vulnera la seva competència en matèria d'ensenyament ja que li impedeix gestionar les accions de formació professional contínua i reté indegudament centralitzats els fons pressupostaris destinats a aquesta finalitat. Així, la gestió de la formació professional s'atribueix als agents socials, d'acord amb els acords nacionals i tripartits en matèria de formació contínua dels treballadors ocupats, i buida la competència de la Junta de Galícia sobre la gestió de la formació professional dels treballadors reconeguda pel Reial decret 146/1993, de 29 de gener, de traspasos en aquesta matèria.

El Tribunal Constitucional indica, en primer lloc, que per a la decisió del recurs s'ha de tenir present la doctrina establerta a la STC 95/2002, en què es va examinar una impugnació semblant. Així, declara que d'aquesta Sentència resulta que la matèria de formació professional ocupacional no pertany a l'àmbit de l'educació, ni, com pretén el Govern de l'Estat, a la matèria «bases i coordinació de la planificació general de l'activitat econòmica» (art. 149.1.13 CE), sinó que s'incardina en la matèria legislació laboral.

La matèria legislació laboral correspon a l'Estat sens perjudici de la seva execució pels òrgans de les comunitats

autònomes (art. 149.1.7 CE), el que comporta que siguin les Corts Generals les que detenen la potestat legislativa sobre aquesta matèria. Per la seva banda, l'art. 29.1 de l'Estatut d'autonomia de Galícia atribueix a aquesta Comunitat l'execució de la matèria laboral, encara que reserva a l'Estat totes les competències en matèria de fons d'àmbit nacional i de feina, sens perjudici del que estableixin les normes de l'Estat sobre aquestes matèries.

El Tribunal Constitucional rebutja que les mesures de política d'ocupació i finançament previstes a l'Acord tripartit, abans esmentat, es puguin considerar incloses dins l'art. 40.1 CE ja que no tenen com a finalitat l'exercici d'una política orientada cap a la plena ocupació i, en conseqüència, no considera que siguin fons d'àmbit nacional, cosa que significa que no queden reservades a l'Estat totes les competències sobre aquelles, sinó que atesa la seva configuració com a mesura «laboral» ha de ser la Comunitat Autònoma de Galícia la que adopti les mesures d'aplicació o d'execució que la legislació estatal disposi. D'acord amb aquest plantejament, el Tribunal Constitucional considera que la disposició addicional impugnada vulnera les competències de la Junta de Galícia en la part que preveu que els fons destinats a formació contínua s'han de posar a disposició de la Fundació per a la Formació Contínua.

Pel que fa a la previsió de la disposició addicional impugnada de l'exclusió de la posada a disposició de la Fundació per a la Formació Contínua d'una part dels fons pressupostats destinats a la

formació contínua de les administracions públiques que es finançaran a l'empara de la Llei 9/1987, de 12 de juny, el Tribunal Constitucional recorda que d'acord amb la seva jurisprudència l'Estat pot assignar, en l'ús de la seva sobirania financera, fons públics a determinades finalitats, sempre que en la programació i l'execució d'aquesta despesa l'Estat respecti l'ordre competencial (STC 13/1992, FJ 7). Això porta el Tribunal Constitucional a declarar que la previsió de la disposició adicional esmentada resulta conforme a la Constitució sempre que s'interpreti que els fons s'han de distribuir entre les comunitats autònomes segons criteris objectius de repartiment.

El Tribunal Constitucional també examina si és conforme a la Constitució que sigui la Comissió tripartida la que acordi l'import del finançament estatal que s'hagi de destinar a la formació contínua en les administracions públiques. Sobre aquesta qüestió considera que l'Estat no pot oblidar les competències de la Comunitat Autònoma de Galícia i, per tant, resulta inconstitucional que adopti les seves decisions de programació i de quantia total del finançament amb les representacions sindical i empresarial (que són les que integren la Comissió tripartida) i no amb la Comunitat Autònoma.

Finalment, el Tribunal Constitucional declara que el paràgraf tercer de la disposició adicional impugnada no vulnera les competències de la Junta de Galícia perquè només afecta l'àmbit estrictament normatiu, en què no hi ha competències autonòmiques, i estableix que es poden habilitar a càrrec dels pressupostos de l'INEM nous fons per a formació contínua com a conseqüència d'allò acordat en l'àmbit dels acords o convenis col·lectius.

El Tribunal Constitucional finalitza el seu pronunciament declarant que, atès que la disposició adicional recorreguda ja ha esgotat els seus efectes, la seva decisió s'ha de limitar a fixar l'abast de la competència i a establir que els efectes de la nul·litat declarada es produiran desde la data de la publicació de la Sentència al BOE.

- **Vot particular formulat pel magistrat Vicente Conde Martín de Hijas.**

El magistrat es remet al vot particular que va formular a la STC 95/2002.

- **Vot particular formulat pel magistrat Guillermo Jiménez Sánchez.**

El magistrat reproduïx principalment les argumentacions que va defensar en el vot particular que va formular a la STC 95/2002.

- **Vot particular concurrent formulat pels magistrats Pablo García Manzano i María Emilia Casas Baamonde.**

Els motius que porten els magistrats a formular el seu vot particular, com ja ho van fer a la STC 95/2002, són per considerar que el Tribunal hauria d'haver completat l'examen dels requisits d'ordre material que s'han d'exigir per a la constitució per l'Estat d'un fons d'àmbit nacional a l'efecte de determinar quan s'ha d'aplicar l'art. 29.1 de l'Estatut d'autonomia de Galícia.

- **Vot particular formulat pel magistrat Roberto García-Calvo y Montiel.**

El magistrat es remet al vot particular que va formular a la STC 95/2002.

Marta Fernández

**Sentència 239/2002, d'11 de desembre (BOE núm. 9, de 10 de gener de 2003).
Conflictes positius de competència núm. 1207/1999 i 1208/1999, promoguts pel Govern de la Nació contra el Decret de la Junta d'Andalusia 284/1998, de 29 de desembre, pel qual s'estableixen ajudes econòmiques complementàries, de caràcter extraordinari, a favor dels pensionistes per jubilació i invalidesa en les modalitats no contributives, i el Decret 62/1999, de 9 de març, de modificació del Decret 284/1998.**

Ponent:

Eugeni Gay Montalvo.

El Decret 284/1998 de la Junta d'Andalusia que és objecte d'impugnació en aquest conflicte de competències es dicta a l'empara de l'art. 13.22 de l'Estatut d'autonomia d'Andalusia, que atribueix a la Comunitat Autònoma la competència exclusiva en matèria d'assistència i serveis socials, i d'acord amb l'art. 14 de la Llei 2/1988, de 4 d'abril, de serveis socials d'Andalusia, que preveu que es podran establir prestacions econòmiques, de caràcter periòdic i no periòdic, a favor d'aquelles persones que no puguin atendre les seves necessitats bàsiques atesa la situació econòmica i social en què es trobin.

El Decret 62/1999, també impugnat, es limita a modificar l'art. 3 del Decret 284/1998 i suprimeix la previsió d'ajudes que s'haurien d'abonar el mes d'abril.

El conflicte es planteja per considerar el Govern de la Nació que els decrets vulneren les competències de l'Estat sobre legislació bàsica i regim econòmic de la Seguretat Social, *ex* art. 149.1.17 CE, i les relatives a la regulació de les condicions bàsiques que garanteixen la igualtat de tots els espanyols en l'exercici dels drets i en el compliment dels deures constitucionals, art. 149.1.1 CE.

Per resoldre el conflicte plantejat, el Tribunal Constitucional comença examinant quin va ser el sistema de Seguretat Social que van tenir en considera-

ció els constituents per establir les previsions de l'art. 41 CE. Aquest sistema, segons el Tribunal, s'estructurava sobre un doble pilar: el principi contributiu i la cobertura de riscos que s'haguessin produït efectivament. Els constituents van voler ampliar aquest contingut i van configurar la Seguretat Social com una funció d'Estat per atendre situacions de necessitat que pot anar més enllà de la cobertura contributiva de què es partia. A més, en aquest enquadrament del conflicte, el Tribunal Constitucional posa de manifest que l'art. 41 de la Constitució no és un precepte apte per atribuir competències, sinó que és un precepte neutre, cosa que determina que per obtenir una solució al conflicte plantejat s'hagi d'acudir al títol VIII de la Constitució tenint present la doctrina sobre l'art. 41 CE.

En segon lloc, el Tribunal Constitucional considera que dins les possibles prestacions complementàries de l'art. 41 CE es pot incloure el mutualisme lliure, no integrat dins el sistema de la Seguretat Social, sinó en la matèria «assegurances» i «ordenació de l'economia» (art. 149.1.11 i 13 CE), i que pot ser competència de les comunitats autònomes. També es poden incloure els plans i els fons de pensions, que quedarien inclosos dins l'àmbit de la legislació mercantil i la d'assegurances, art. 149.1.6 i 11 CE (STC 86/1989, FJ 6, 220/1992, FJ 3, 206/1997, FJ 7, 66/1998, FJ 1). Així mateix, el Tribunal al·ludeix a l'assistència social que pot

ser competència de les comunitats autònomes, *ex art.* 148.1.20 CE, i que permet la previsió de salaris mínims d'inserció destinats a pal·liar situacions de necessitat en què es trobin determinats grups de persones, i que són compatibles amb altres ingressos, fins i tot amb les pensions de la Seguretat Social. D'acord amb això, el Tribunal Constitucional conclou que l'art. 41 CE preveu un sistema de protecció social encomanat als poders públics que té com a eix fonamental, encara que no l'únic, el sistema de Seguretat Social, i que aquest pot coexistir amb altres sistemes complementaris.

Seguint aquesta línia argumental, el Tribunal Constitucional manifesta que *«nada impediría desde la perspectiva de la legitimidad constitucional que las Comunidades Autónomas con competencia en materia de asistencia social otorgasen ayudas de esta naturaleza a colectivos de personas que, aun percibiendo prestaciones asistenciales del sistema de Seguridad Social, se encontraran en situación de necesidad, siempre que con dicho otorgamiento no se produzca una modificación o perturbación de dicho sistema o de su régimen económico»*. Aquestes ajudes queden, segons el Tribunal, dins la matèria assistència social, que pot ser competència de les comunitats autònomes, que és el que succeix amb les ajudes atorgades per la Junta d'Andalusia i, a més, atesa la possibilitat d'autonomia financera de les comunitats autònomes, de la qual disposa la Junta d'Andalusia, aquestes poden decidir lliurement la distribució de la despesa pública dins les seves competències.

Un cop realitzades les consideracions anteriors, el Tribunal Constitucional entra a examinar el Decret impugnat des de quatre perspectives diferents: a) El caràcter complementari de les pensions de jubilació i invalidesa del siste-

ma de Seguretat Social en les seves modalitats no contributives, i declara que la identificació dels destinataris de les ajudes andaluses amb els perceptors de pensions no contributives de jubilació i invalidesa del sistema de Seguretat Social no altera aquest sistema. b) El caràcter extraordinari, que limita en el temps el dret a la percepció. Això, segons el Tribunal Constitucional, resulta legítim ja que les prestacions atorgades per les comunitats autònomes no tenen per què integrar-se en un sistema unitari i permanent ni en el temps ni en l'espai; a més, el Tribunal considera que aquestes ajudes no complementen les pensions assistencials de la Seguretat Social de manera que pertorbin l'àmbit específic de la Seguretat Social. c) La inexistència de mòduls d'actualització de les ajudes; el Tribunal conclou que les ajudes examinades, atès el seu caràcter extraordinari i puntual, no han de ser objecte d'actualització anual com sí que ho són les pensions no contributives del sistema de Seguretat Social. d) El seu abonament a càrrec dels pressupostos autonòmics, que resulta legítim, ja que aquestes ajudes andaluses no s'han d'integrar en la caixa única del sistema de Seguretat Social.

Pel que fa a la possible vulneració pel Decret impugnat de l'art. 149.1.1 CE, el Tribunal Constitucional recorda que aquest precepte no pot ser entès com una prohibició de divergència autonòmica (STC 61/1997, FJ 7) i així, atès que el Tribunal desestima que les ajudes autonòmiques impliquin un increment de les pensions de l'àmbit de la Seguretat Social, també s'ha de concloure que no s'han vulnerat les condicions bàsiques que garanteixen la igualtat en aquesta matèria.

Finalment, el Tribunal Constitucional rebutja la impugnació del Decret

62/1999 fonamentada en el fet que s'havia vulnerat el principi de lleialtat constitucional en haver-se aprovat el Decret amb l'objectiu de permetre l'execució immediata de les seves previsions, de manera que es possibilitava el pagament d'ajudes amb anterioritat al període previst inicialment i s'evitava així l'efecte suspensiu que es produiria amb l'admissió a tràmit del conflicte en haver-se invocat l'art. 161.2 CE. El Tribunal Constitucional considera que la doctrina sobre el principi de lleialtat constitucional no resulta aplicable en aquest supòsit.

- **Vot particular formulat pel magistrat Vicente Conde Martín de Hijas** al qual s'adhereixen els magistrats Javier Delgado Barrio i Manuel Jiménez de Parga.

El magistrat formula el seu vot particular al·legant que discrepa de la concepció de la Seguretat Social de què parteix la Sentència, ja que a partir d'aquesta s'estableix una diferenciació entre la matèria Seguretat Social i assistència social que es distancia de la seguida en la jurisprudència anterior. El magistrat discrepant considera que l'assistència social no pot ser un títol que permeti suplementar, mitjançant un augment, les prestacions de la Seguretat Social, ja que la Seguretat Social és una institució estatal de solidaritat nacional la concepció unitària de la qual és absolutament necessària i en què no és possible l'existència d'un espai comú per a la Segu-

retat Social i l'assistència social. En la seva opinió, la Sentència fa una interpretació que deforma el sentit de l'article 41 CE amb la finalitat de justificar que prestacions no caracteritzables com de Seguretat Social puguin coexistir amb les prestacions d'aquesta i puguin ser establertes per les comunitats autònomes en exercici dels seus títols competencials.

- **Vot particular formulat pel magistrat Roberto García-Calvo y Montiel** al qual s'adhereix el magistrat Manuel Jiménez de Parga.

La discrepància expressada en aquest vot particular es fonamenta, d'una banda, en el fet que el Tribunal Constitucional s'ha apartat, sense justificar-ho, de la doctrina establerta a les STC 76/1986, 148/1996 i 171/1998 en relació amb la matèria objecte de discussió. A més, considera que el Tribunal Constitucional no ha tingut present que el que caracteritza l'assistència social és la demostració de l'estat de necessitat i la falta de mitjans per la persona que sol·licita aquest tipus de prestació social, i aquesta prova de necessitat no existeix en relació amb els decrets impugnats, en què no es justifica la necessitat de les ajudes establertes, ja que s'atorguen a tots els perceptors de pensions no contributives residents habitualment a Andalusia.

Marta Fernández

1.3.2. PROCESSOS DAVANT EL TRIBUNAL CONSTITUCIONAL¹

A cura de Markus González Beilfuss

1. Normes estatals amb rang de llei

Lleis orgàniques

—Llei orgànica 6/2002, de 27 de juny, de partits polítics.

Recurs d'inconstitucionalitat 4937/2002, promogut pel Govern basc, contra els art. 1.1, 2.1, 3.2, 4.2 i 3, 5.1, 6 i 9, capítol III (art. 10 a 12) i la disposició transitòria única, apartat 2 (BOE de 31 d'octubre).

—Llei orgànica 5/2002, de 19 de juny, de qualificacions i de formació professional.

Recurs d'inconstitucionalitat 4937/2002, promogut pel Govern de la Generalitat de Catalunya, contra els art. 5.1, 7, 8.4, 11.7 i la disposició final primera, apartat 2, paràgrafs primer i segon (BOE de 3 d'octubre).

Recurs d'inconstitucionalitat 5305/2002, promogut pel Parlament de Catalunya, contra els art. 5.1, 18.4, 11.7 i la

disposició final primera, apartat 2, paràgrafs primer i segon (BOE de 31 d'octubre).

—Llei orgànica 1/2002, de 22 de març, reguladora del dret d'associació.

Recurs d'inconstitucionalitat 3974/2002, promogut pel Parlament de Catalunya, contra l'art. 36, en l'incís «[...] a l'efecte d'aplicar els beneficis establerts en els seus respectius ordenaments jurídics [...]», i contra la disposició final primera, apartat 2, per tal com declara que són d'aplicació directa a tot l'Estat els preceptes següents: l'art. 7.1.*h*, des de «[...] la seva composició, regles i procediments [...]» fins al final de l'apartat; l'art. 7.1.*i* i *j*, en la citació feta al «patrimoni inicial»; l'art. 8.2 i 8.3; l'art. 11.2 en l'incís final «[...] i amb les disposicions reglamentàries que es dicten per a l'aplicació d'aquesta [...]»; l'art. 28.1.*f* i 2.*c*; l'art. 30.1, pel que fa a l'incís «[...] en tot cas [...]», i la disposició transitòria

1. Seguint el criteri utilitzat en els números anteriors, els processos contra normes admeses a tràmit pel Tribunal Constitucional en l'any objecte d'estudi s'agrupen segons si afecten normes estatals amb rang de llei, normes estatals de rang infralegal o normes autonòmiques. En els dos primers casos, se citen les normes objecte d'impugnació en ordre cronològic invers i s'informa dels diversos processos admesos a tràmit en relació amb aquestes normes, com també d'altres resolucions del Tribunal Constitucional que afecten la seva vigència o processos pendents. En el cas de la normativa autonòmica, les normes afectades per processos constitucionals s'agrupen per comunitats autònomes ordenades alfabèticament.

primera, apartat 2 (BOE de 22 de novembre).

—Llei orgànica 6/2001, de 21 de desembre, d'universitats.

Recurs d'inconstitucionalitat 1671/2002, promogut pel Parlament d'Andalusia, contra els art. 4.1.b, 10.1, paràgraf segon, 11.2, 15.2 *in fine*, 19, 42.3, 43.1, 51, 58.3, 59.3, 57 i concordants (art. 58 a 60, 62 i 63 a 66, que porten causa d'aquell), 63.1 *in fine*, 72.2, la disposició addicional primera i quarta, apartat 2, en l'incís final, i la disposició transitòria segona, en l'apartat primer (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1725/2002, promogut per més de cinquanta diputats dels grups parlamentaris Socialista, Federal d'Esquerra Unida i Mixt, contra els art. 4.3, 6.5, 9.2, 15.2, 23, segon incís, 27.1, 32, 42.3, 46.3, segon incís, 50, últim incís, 51, 52 *in fine*, 72, 83.2, 84, primer incís, la disposició addicional quarta, apartat 2, i la disposició final quarta (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1735/2002, promogut pel Parlament de Navarra, contra els art. 4.1.b, 10.1, paràgraf segon, 11.2, 15.2, 51, 73, 74, 75, 76, les disposicions addicionals primera i quarta, apartat 2, i, subsidiàriament, en relació amb les previsions contingudes en el títol X, els art. 73, 74, 75 i 76, en què es fa referència al personal d'administració i serveis de les universitats públiques de Navarra (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1756/2002, promogut per les Corts d'Aragó, en relació amb els art. 4.3, 9.2, 15.2, 20.3, 34.1, 35.6, 37, 38, 42.3, 45 i les disposicions addicionals primera i quarta (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1762/2002, promogut pel Consell de Govern de les Illes Balears, en relació amb els art. 4.3, 9.2, 15.2, 17, 18, 19, 20.4, 24, 25, 26, 35.6, 42.3, 46.3, 51, 63.1 i les disposicions addicionals quarta apartat 2, setena, novena apartat 3, catorzena i quinzena (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1777/2002, promogut per l'Assemblea d'Extremadura, contra els art. 4.1.b, 10.1, paràgraf segon, 11.2, 15.2 *in fine*, 19, 42.3, 43.1, 51, 58.3, 59.3, 57 i concordants (art. 58 a 60, 62 i 63 a 66, que porten causa d'aquell), 63.1 *in fine*, 72.2, les disposicions addicionals primera i quarta, apartat 2, en l'incís final, i la disposició transitòria segona, en l'apartat primer (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1788/2002, promogut pel Consell de Govern de la Junta de Comunitats de Castella-la Manxa, contra els art. 4.1.b, 4.3, 8.2, 9.2, 11.2, 32, 34.1, 35.1, 35.6, 42.3, 63.1, 83.2, les disposicions addicionals primera, quarta apartat 2, setena i la disposició transitòria segona (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1810/2002, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia, contra els art. 4.3, 11.1, 15.2, 23, 32, 35.6, 46.3 i 51 (BOE de 10 de maig).

—Llei orgànica 5/2001, de 13 de desembre, complementària a la Llei general d'estabilitat pressupostària.

Recurs d'inconstitucionalitat 1451/2002, promogut pel Parlament de Catalunya, contra els art. 2, 5 segon incís, 6.3, 6.4, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.7, 8.8 i la disposició addicional única, en els apartats 1, 2, 3 i 4 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1455/2002, promogut pel Consell de Govern del Principat d'Astúries, en relació amb els art. 2, 3, 5, 6.3, 6.4, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.7, 8.8 i la disposició addicional única, apartats 1, 2, 3 i 4 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1461/2002, promogut pel Consell de Govern de la Generalitat de Catalunya, en relació amb els art. 2, 6.3, 6.4, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.7, 8.8 i la disposició addicional única, apartats 1, 2 i 3 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1462/2002, promogut per les Corts de Castella-la Manxa, contra els art. 2, 3.1 en l'últim incís, 3.3, 5, 6, 8, 9 i la disposició addicional única (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1473/2002, promogut pel Govern d'Aragó, contra els art. 2, 3.1, 4, 5, 6.3, 6.4, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.7, 8.8, 9, 11 i la disposició addicional única, apartats 1, 2, 3 i 4 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1487/2002, promogut per les Corts d'Aragó, contra els art. 2, 3, 5 incís segon, 6.3, 6.4, 8, 9 i la disposició addicional única, en els apartats 1 en l'incís final, 2, 3 i 4 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1488/2002, promogut pel Govern de la Junta d'Extremadura, contra els art. 2, 3.1, 5 incís segon, 6.3, 6.4, 8.1, 8.2, 8.3, 8.4, 8.5, 8.7, 8.8 i la disposició addicional única, apartats 1, 2, 3 i 4 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1506/2002, promogut per diputats del Grup Parlamentari Socialista al Congrés, en relació

amb els art. 2, 3, 5 incís segon, 6.3, 6.4, 8, 9 i la disposició addicional única, apartats 3 i 4 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1522/2002, promogut pel Consell de Govern de la Junta de les Comunitats de Castella-la Manxa, contra els art. 2, 3.1 en l'incís final, 3.3, 5, 6, 8 tret de l'apartat 6, 9 i la disposició addicional única, apartats 1, 2, 3 i 4 (BOE de 10 de maig).

—Llei orgànica 10/1995, de 23 de novembre, del Codi penal.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4916/2002, plantejada pel Jutjat Penal núm. 1 de Ponferrada, en relació amb l'art. 335, per presumpta vulneració dels art. 9.3 i 25.1 CE (BOE de 22 de novembre).

—Llei orgànica 1/1990, de 3 d'octubre, d'ordenació general del sistema educatiu.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4831/2002, plantejada per la Secció Primera de la Sala Social del Tribunal Superior de Justícia de Canàries, en relació amb la disposició addicional segona, en la redacció donada per la Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social, per presumpta vulneració dels art. 9.3, 14, 16.3, 23.2, 24.1 i 103.3 CE (BOE de 15 d'octubre).

—Llei orgànica 2/1989, de 13 d'abril, processal militar.

Qüestió d'inconstitucionalitat 984/2002, plantejada per la Sala Segona del Tribunal Constitucional en el recurs d'empara núm. 1984/1999, en relació amb l'art. 127, paràgraf primer, per possible vulneració dels art. 14 i 24.1 CE en

relació amb l'incís final de l'art. 117.5 (BOE de 23 de març).

Qüestió d'inconstitucionalitat 4880/2002, plantejada pel Tribunal Militar Territorial Primer, amb seu a Madrid, en relació amb l'art. 127.1, per possible vulneració dels art. 14 i 24.1 CE (BOE de 12 de novembre).

Qüestió d'inconstitucionalitat 6188/2002, plantejada per la Sala Segona del Tribunal Constitucional, en relació amb els art. 468.b i 453.2, en l'incís «per falta greu», per possible vulneració dels art. 24.1, 106 i 117.5 CE (BOE de 22 de novembre).

—Llei orgànica 4/1987, de 15 de juliol, de competència i organització de la jurisdicció militar.

Qüestió d'inconstitucionalitat 984/2002, plantejada per la Sala Segona del Tribunal Constitucional en el recurs d'empara núm. 1984/1999, en relació amb l'art. 108, paràgraf segon, per possible vulneració dels art. 14 i 24.1 CE en relació amb l'incís final de l'art. 117.5 (BOE de 23 de març).

Qüestió d'inconstitucionalitat 4880/2002, plantejada pel Tribunal Militar Territorial Primer, amb seu a Madrid, en relació amb l'art. 108, paràgraf segon, per possible vulneració dels art. 14 i 24.1 CE (BOE de 12 de novembre).

Lleis ordinàries

—Llei 24/2001, de 27 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Qüestions d'inconstitucionalitat 1524/2002, 1525/2002, 1571/2002, 1572/

2002 i 1573/2002, plantejades per la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa de l'Audiència Nacional, en relació amb la disposició addicional vint-i-tresena, apartat 1, per presumpta vulneració dels art. 9.3, 24.1, en relació amb els art. 117, 118 i 33.3 i 81 CE (BOE de 21 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1847/2002, promogut pel Govern de la Generalitat de Catalunya, en relació amb l'art. 24 i la disposició addicional vintena (BOE de 21 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1848/2002, promogut per diputats del Grup Parlamentari Socialista al Congrés, contra la totalitat de la Llei, i, especialment, contra els art. 2 (apartats 2, 5, 17 a 36, 47 i 52), 9, 10 (apartats 7, 9 i 15), 11, 12, 15 (apartats 1 i 5), 16, 17, 19, 22, 26, 27, 28 (tret dels paràgrafs tercer i quart de l'apartat 1), 29, 30, 31, 32 (tret de l'apartat 1), 33, 34, 36, 37, 42, 47, 49, 52 a 63, 65, 67 a 71, 74 a 78, 80 a 82, 86 a 88, 91, 93 a 115, les disposicions addicionals 2a, 3a, 12a, 14a a 17a, 19a, 21a, 24a a 30a, les disposicions transitòries 5a, 8a, 11a a 14a, 16a a 19a, la disposició derogatòria única u (primer i últim paràgrafs), dos, quatre i la disposició final 2a (BOE de 21 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1902/2002, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia, contra l'art. 24 i la disposició addicional vintena (BOE de 21 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1921/2002, promogut pel Consell de Govern de la Junta de les Comunitats de Castella-la Manxa, contra els art. 89 i 90 (BOE de 21 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1937/2002, promogut pel Govern de Canàries, contra l'art. 79 (BOE de 21 de maig).

—Llei 23/2001, de 27 de desembre, de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2002.

Recurs d'inconstitucionalitat 1903/2002, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia, contra els art. 84, 86 i 88 (BOE de 21 de maig).

—Llei 21/2001, de 27 de desembre, per la qual es regulen les mesures fiscals i administratives del nou sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú i ciutats amb estatut d'autonomia.

Recurs d'inconstitucionalitat 1849/2002, promogut per diputats del Grup Parlamentari Socialista al Congrés, contra els art. 6.j, apartats 1 i 2, 7.3, 16.1, la disposició derogatòria única i la disposició final segona en l'apartat 2 (BOE de 21 de maig).

—Llei 18/2001, de 12 de desembre, general d'estabilitat pressupostària.

Recurs d'inconstitucionalitat 1451/2002, promogut pel Parlament de Catalunya, en relació amb els art. 3.2, 19, 20.2, 22.2, 23.2 i la disposició addicional única en l'apartat 2 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1454/2002, promogut pel Consell de Govern del Principat d'Astúries, en relació amb els art. 3.2, 6.2, 7.1 i 7.3 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1460/2002, promogut pel Consell de Govern de la

Generalitat de Catalunya, en relació amb els art. 3.2, 19, 20.2, 23.2, la disposició addicional única, apartat 2, i la disposició final segona (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1463/2002, promogut per les Corts de Castella-la Manxa, contra els art. 3.2, 7.1, 7.3 i 8 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1467/2002, promogut pel Govern d'Aragó, contra els art. 2.2, 7.1, 8.3, 11, 19, 20.2, 23.2, 25, la disposició addicional única, apartat 2, la disposició transitòria única i la disposició final quarta, en el primer punt (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1471/2002, promogut pel Consell de Govern de la Junta de les Comunitats de Castella-la Manxa, contra els art. 3.2, 7.1, 7.3, 8.1, 2.1.c, i la disposició final quarta, apartat 1, segon incís (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1487/2002, promogut per les Corts d'Aragó, contra els art. 3.2, 19 a 23, ambdós inclosos, la disposició addicional única i la disposició final quarta, en l'apartat 1, segon incís (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1488/2002, promogut pel Govern de la Junta d'Extremadura, contra els art. 3.2, 8.1 9 i 11 (BOE de 10 de maig).

Recurs d'inconstitucionalitat 1505/2002, promogut per diputats del Grup Parlamentari Socialista al Congrés, contra els art. 3.2, 8, 12.2, 13, 15.1, 15.2, 15.3, 16, 19, 20, 23 i la disposició addicional única (BOE de 10 de maig).

—Llei 50/1998, de 30 de desembre, de mesures fiscals, administratives i de l'ordre social.

Qüestió d'inconstitucionalitat 6300/2001, plantejada pel Jutjat Contenciós Administratiu núm. 12 de Madrid, en relació amb l'art. 34.5, segon paràgraf, per presumpta vulneració de l'art. 9.2 CE (BOE de 10 de maig).

—Llei 7/1997, de 24 d'abril, de mesures liberalitzadores en matèria de sòl i de col·legis professionals.

Qüestions d'inconstitucionalitat 1661/2002 i 2652/2002, plantejades per la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del País Basc, en relació amb l'art. 2.2, per possible vulneració dels art. 149.1.1 i 148.1.3 CE i 10.31 de l'Estatut d'autonomia del País Basc (BOE de 30 juliol).

—Llei 7/1996, de 15 de gener, d'ordenació del comerç minorista.

Qüestió d'inconstitucionalitat 1354/2002, plantejada pel Jutjat Contenciós Administratiu núm. 2 de Santander, en relació amb l'art. 64.h, per possible vulneració de l'art. 25.1 CE (BOE de 3 d'octubre).

—Llei 21/1992, de 16 de juliol, d'indústria.

Qüestió d'inconstitucionalitat 6488/2001, plantejada pel Jutjat Contenciós Administratiu núm. 1 de Saragossa, en relació amb l'art. 31.3.a, per possible vulneració de l'art. 25.1 CE (BOE de 15 d'octubre).

—Llei 20/1991, de 7 de juny, de modificació dels aspectes fiscals del règim econòmic fiscal de Canàries.

Qüestió d'inconstitucionalitat 3741/2001, plantejada per la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Canàries, en relació amb la disposició addicional segona, per presumpta vulneració dels art. 31.3, 133, 139.2, 9.3, 86.1, 31.1 i la disposició derogatòria, apartat 3 CE (BOE de 10 de maig).

—Llei 18/1991, de 6 de juny, sobre la renda de les persones físiques.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4499/2001, plantejada per la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del País Basc, en relació amb l'art. 34.b, en la redacció originària, per possible vulneració dels art. 14 i 31.1 CE (BOE de 24 de desembre).

—Llei 4/1989, de 27 de març, de conservació dels espais naturals i de la flora i la fauna silvestres.

Recurs d'inconstitucionalitat 5573/2002, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia, contra els art. 19.3, 23.5.c i 23 ter.3, en la nova redacció donada per la disposició addicional quarta de la Llei 15/2002, d'1 de juliol, per la qual es declara el Parc nacional maritimoterrestre de les illes atlàntiques de Galícia (BOE de 12 de novembre).

Recurs d'inconstitucionalitat 5590/2002, promogut pel Govern d'Aragó, contra els art. 19.3, 23.5.c, 23 bis.6.c i 23 ter.3, en la nova redacció donada per la disposició addicional quarta de la Llei 15/2002, d'1 de juliol, per la qual es declara el Parc nacional maritimoterrestre de les illes atlàntiques de Galícia (BOE de 12 de novembre).

—Llei 39/1988, de 28 de desembre, reguladora de les hisendes locals.

Qüestions d'inconstitucionalitat 6489/2001 i 4121/2002, plantejades pel jutjat Contenciós Administratiu núm. 6 de València, en relació amb l'incís «o visibles des de carreteres, camins veïnals i altres vies públiques locals» de l'art. 20.3.s en la redacció donada per la Llei 25/1998, de 13 de juliol, de modificació del règim legal de les taxes estatals i locals i de reordenació de les prestacions patrimonials de caràcter públic, per possible contradicció amb els articles 31.1, 133.1 i 133.2 CE (BOE de 22 de juny i de 24 de desembre).

—Acord sobre l'ensenyament i afers culturals, subscrit el 3 de gener de 1979, entre l'Estat espanyol i la Santa Seu, ratificat per instrument de 4 de desembre de 1979.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4831/2002, plantejada per la Secció Primera de la Sala Social del Tribunal Superior de Justícia de Canàries, en relació amb els art. III, VI i VII, per presumpta vulneració dels art. 9.3, 14, 16.3, 23.2, 24.1 i 103.3 CE (BOE de 15 d'octubre).

Decrets llei

—Reial decret llei 5/2002, de 24 de maig, de mesures urgents per a la reforma del sistema de protecció per desocupació i la millora de l'ocupabilitat.

Qüestions d'inconstitucionalitat 4814/2002 i 5931/2002, plantejades pel jutjat Social núm. 2 de Badajoz, en relació amb l'art. 2.3, per presumpta vulneració dels art. 14, 24, 35.1 i 86.1 CE (BOE de 31 d'octubre i de 10 de desembre).

Recurs d'inconstitucionalitat 4749/2002, plantejat pel Consell de Govern de la Junta d'Extremadura, contra la totalitat del Decret llei, i, subsidiàriament, en relació amb els art. 1.10, apartat 3, paràgrafs primer, la frase «En tot cas, s'entendrà per col·locació adequada la coincident amb l'última activitat duta a terme»; segon, en la seva totalitat, i quart, des del començament fins al primer punt, i, per connexió amb aquests, l'art. 5.2 i la disposició addicional primera, u.3a.c i l'art. 2.3 (BOE de 31 d'octubre).

Recurs d'inconstitucionalitat 4781/2002, plantejat pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia, contra la totalitat del Decret (BOE de 31 d'octubre).

Recurs d'inconstitucionalitat 4915/2002, plantejat pels grups parlamentaris Socialista, Federal d'Esquerra Unida i Mixt, del Congrés, contra la totalitat del Decret llei, i, subsidiàriament, en relació amb els art. 2.3, 4.1.2.a i l'últim incís del paràgraf primer de l'art. 3 (BOE de 31 d'octubre).

Recurs d'inconstitucionalitat 4917/2002, plantejat pel Consell de Govern de les Illes Balears, en relació amb els art. 1.2, quant a la nova redacció de l'art. 208.1.4 de la Llei general de la Seguretat Social; 1.10.1.h; 2.1, 2.2, 3.1, 3.2, en relació amb la disposició addicional primera, apartat u, norma 3a, lletra c, i 2.3 (BOE de 31 d'octubre).

Recurs d'inconstitucionalitat 4922/2002, plantejat pel Consell de Govern del Principat d'Astúries, contra la totalitat del Decret llei, i, subsidiàriament, en relació amb els art. 1.10, apartat 3, paràgrafs primer, la frase «En tot cas, s'entendrà per col·locació adequada la coincident amb l'última activitat duta

a terme»; segon, en la seva totalitat, i quart, des del començament fins al primer punt, i, per connexió amb aquests, l'art. 5.2 i la disposició addicional primera, u.3a.c i l'art. 2.3, pel qual es modifica l'art. 56.1 de la Llei de l'Estatut dels treballadors (BOE de 31 d'octubre).

—Reial decret llei 5/1996, de 7 de juny, de mesures liberalitzadores en matèria de sòl i de col·legis professionals.

Qüestions d'inconstitucionalitat 5691/2001, 1661/2002 i 2652/2002, plantejades per la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del País Basc, en relació amb l'art. 2.2, per possible vulneració dels art. 149.1.1 i 148.1.3 CE i 10.31 de l'Estatut d'autonomia del País Basc (BOE de 8 de març i de 30 de juliol).

—Reial decret llei 2/1996, de 26 de gener, sobre determinades prestacions patrimonials de caràcter públic gestionades per l'Administració general de l'Estat i els ens públics que en depenen.

Qüestions d'inconstitucionalitat 6356/2001, 6378/2001, 6396/2001, 6397/2001, 6426/2001, 6450/2001, 6451/

2001, 6452/2001, 6646/2001, 6647/2001, 6648/2001, 6665/2001, 6666/2001, 6667/2001, 6711/2001, 4251/2002 i 4250/2002, plantejades per la Secció Setena de la Sala Contenciosa Administrativa de l'Audiència Nacional, en relació amb l'art. 1, per presumpta vulneració dels art. 31.3 i 86 CE (BOE de 7 de febrer, de 3 d'octubre i de 8 d'octubre).

Qüestió d'inconstitucionalitat 3666/2002, plantejada per la Secció Sisena de la Sala Contenciosa Administrativa de l'Audiència Nacional, contra la totalitat del Reial decret llei, per presumpta vulneració dels art. 31.3, 9.3, 86.1 i 53.1 CE (BOE de 7 de febrer).

—Reial decret llei 7/1993, de 21 de maig, de mesures urgents d'adaptació i modificació de la tarifa especial de l'arbitri insular a l'entrada de mercaderies.

Qüestió d'inconstitucionalitat 3741/2001, plantejada per la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Canàries, en relació amb la disposició addicional tercera, per presumpta vulneració dels art. 31.3, 133, 139.2, 9.3, 86.1, 31.1 i la disposició derogatòria, apartat 3 CE (BOE de 10 de maig).

2. Normes estatals amb rang infralegal

—Ordre del Ministeri de Justícia 821/2002, de 9 d'abril, per la qual es convoquen places per a advocats fiscals substituïts corresponents a l'any judicial 2002-2003.

Conflicte positiu de competència 4685/2002, promogut pel Govern de

la Generalitat de Catalunya, en relació amb la base cinquena (BOE de 3 d'octubre).

—Reial decret 330/2002, de 5 d'abril, pel qual es concreten determinats aspectes de la normativa europea reguladora de l'ajut a la producció de cotó.

Conflicte positiu de competència 4813/2002, promogut pel Govern de la Junta d'Andalusia, en relació amb l'art. 6.1, paràgraf segon (BOE de 3 d'octubre).

—Reial decret 326/2002, de 5 d'abril, sobre règim de nomenament dels membres substituïts del ministeri fiscal.

Conflicte positiu de competència 4685/2002, promogut pel Govern de la Generalitat de Catalunya, en relació amb l'art. 5 i la disposició derogatòria única (BOE de 3 d'octubre).

—Conveni de col·laboració en matèria de formació continuada de les professions sanitàries, subscrit entre els ministeris d'Educació, Cultura i Esports i de Sanitat i Consum, i el Consell General de Col·legis Oficials d'Odontòlegs i Estomatòlegs, de 15 de febrer de 2002.

Conflicte positiu de competència 4826/2002, promogut pel Govern d'Aragó (BOE de 3 d'octubre).

—Conveni de col·laboració en matèria de formació continuada de les professions sanitàries, subscrit entre els ministeris d'Educació, Cultura i Esports i de Sanitat i Consum, i el Consell General de Col·legis Oficials de Farmacèutics, de 15 de febrer de 2002.

Conflicte positiu de competència 4827/2002, promogut pel Govern d'Aragó (BOE de 3 d'octubre).

—Conveni de col·laboració en matèria de formació continuada de les professions sanitàries, subscrit entre els ministeris d'Educació, Cultura i Esports i de Sanitat i Consum, i el Consell General de Col·legis de Veterinaris, de 15 de febrer de 2002.

Conflicte positiu de competència 4824/2002, promogut pel Govern d'Aragó (BOE de 8 d'octubre).

—Conveni de col·laboració en matèria de formació continuada de les professions sanitàries, subscrit entre els ministeris d'Educació, Cultura i Esports i de Sanitat i Consum, i el Consell General de Col·legis Mèdics, de 8 de febrer de 2002.

Conflicte positiu de competència 4825/2002, promogut pel Govern d'Aragó (BOE de 3 d'octubre).

—Conveni de col·laboració en matèria de formació continuada de les professions sanitàries, subscrit entre els ministeris d'Educació, Cultura i Esports i de Sanitat i Consum, i el Consell General de Col·legis Oficials de Diplomats en Infermeria, de 8 de febrer de 2002.

Conflicte positiu de competència 4828/2002, promogut pel Govern d'Aragó (BOE de 3 d'octubre).

—Ordre de 30 d'octubre de 2001, del Ministeri de Treball i Afers Socials, per la qual es regulen les bases per concedir subvencions per a la posada en pràctica de programes experimentals en matèria de formació i ocupació, finançats amb càrrec a la reserva de gestió directa, per l'Institut Nacional d'Ocupació, habilitada en la Llei de pressupostos generals de l'Estat, de crèdits destinats al foment de l'ocupació.

Conflicte positiu de competència 1328/2002, plantejat pel Govern de la Generalitat de Catalunya (BOE de 24 d'abril).

—Resolució de la Presidència de l'Organisme Autònom Parcs Nacionals, de

18 de gener de 2001, per la qual es convoca la concessió de subvencions públiques estatals en àrees d'influència socioeconòmica dels parcs nacionals per a l'any 2002.

Conflicte positiu de competència 2493/2002, promogut pel Consell de Govern de la Junta d'Andalusia (BOE de 4 de juny).

3. Normativa autonòmica

Andalusia

—Llei 1/2002, de 4 d'abril, d'ordenació, foment i control de la pesca marítima, el marisqueig i l'aqüicultura marina.

Recurs d'inconstitucionalitat 4419/2002, promogut pel president del Govern contra l'art. 23.2 i l'incís «o des de l'inici del transport quan es tracti de productes no sotmesos a primera venda en llotja» de l'art. 68.1 (BOE de 3 d'octubre).

—Llei 15/2001, de 26 de desembre, per la qual s'aproven mesures fiscals, pressupostàries, de control i administratives.

Recurs d'inconstitucionalitat 1893/2002, promogut pel president del Govern contra l'incís «o per a la realització d'activitats pròpies de la seva professió per compte d'aquelles» de l'art.30.2 (BOE de 4 de juny).

—Llei 8/1997, de 23 de desembre, sobre mesures en matèria tributària i altres.

Qüestió d'inconstitucionalitat 5742/2001, plantejada per la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa

del Tribunal Superior de Justícia d'Andalusia, en relació amb la disposició transitòria quarta, per presumpta vulneració dels art. 14 i 23.2 CE (BOE de 7 de febrer).

Astúries

—Llei 2/2000, de 23 de juny, de caixes d'estalvi.

Conflicte en defensa de l'autonomia local 460/2001, promogut pels ajuntaments de Gijón, Belmonte de Miranda, Candamo, Cangas del Narcea, Cangas de Onís, Caravia, Illano, Las Regueras-Santullano, Llanes, Hoces del Nalón, Peñamerella Alta, Pesoz, Quirós, Ribadedeva, Ribera de Arriba, Santa Eulalia de Oscos, Somiedo, Soto del Barco, Teverga i Vegadeo, en relació amb els art. 22.2, 24.2, 46.1 i la disposició addicional primera (BOE de 24 de desembre).

Canàries

—Llei 2/2002, de 27 de març, d'establiment de normes tributàries i de mesures en matèria d'organització administrativa, de gestió, relatives al personal de la Comunitat Autònoma de Canàries i de caràcter sancionador.

Recurs d'inconstitucionalitat 4244/2002, promogut pel president del Govern contra l'art. 16 i l'incís «ni per a la realització d'activitats pròpies de la professió corresponent per compte d'aquelles» de la disposició addicional sisena (BOE de 30 de juliol). Suspensió de la vigència de l'art. 16 impugnat a conseqüència de la invocació de l'art. 161.2 CE. Aixecament de la suspensió acordada

da per Acte del Tribunal Constitucional de 10 de desembre (BOE de 24 de desembre).

Recurs d'inconstitucionalitat 4247/2002, promogut per més de cinquanta diputats del Grup Parlamentari Socialista contra la totalitat de la Llei (BOE de 30 de juliol).

—Llei 5/1999, de modificació de la Llei 7/1995, de 6 d'abril, d'ordenació del turisme a Canàries.

Qüestió d'inconstitucionalitat 6548/2001, plantejada pel Jutjat de Primera Instància núm. 7 de San Bartolomé de Tirajana, en relació amb la disposició transitòria única, apartat 4, per presumpta vulneració dels art. 14, 38 i 149.1.8a CE (BOE de 23 de març).

Qüestió d'inconstitucionalitat 767/2002, plantejada pel Jutjat de Primera Instància núm. 6 de San Bartolomé de Tirajana, en relació amb la disposició transitòria única, per presumpta vulneració de l'art. 149.1.8a CE (BOE de 4 de juny).

—Llei 2/1999, de 4 de febrer, de mesures urgents econòmiques, de l'ordre social i relatives al personal i a l'organització administrativa de la Comunitat de Canàries per a l'exercici de 1999.

Qüestió d'inconstitucionalitat 430/2002, plantejada per la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Canàries, en relació amb la disposició transitòria primera, apartat 3, per presumpta vulneració dels art. 14 i 149.1.18 CE (BOE de 23 de març).

—Llei 6/1997, de 4 de juliol, de coordinació de policies locals.

Qüestió d'inconstitucionalitat 30/2002, plantejada pel Jutjat Contenciós Administratiu núm. 2 de Las Palmas de Gran Canaria, en relació amb la disposició transitòria segona, per presumpta vulneració dels art. 149.1.18 i 149.1.30 CE (BOE de 8 de març).

—Llei 7/1995, de 6 d'abril, d'ordenació del turisme a Canàries.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4841/2001, plantejada per la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Canàries, en relació amb l'art. 32.4, per presumpta vulneració dels art. 137, 140 i 141 CE (BOE de 8 de març).

Cantàbria

—Llei 1/2002, de 26 de febrer, del comerç de Cantàbria.

Recurs d'inconstitucionalitat 3491/2002, promogut pel president del Govern contra l'art. 15.6 (BOE de 30 de juliol).

Castella i Lleó

—Llei 9/2002, de 10 de juliol, sobre declaració de projectes regionals d'infraestructures de residus d'interès singular per a la Comunitat.

Recurs d'inconstitucionalitat 5753/2002, promogut per més de cinquanta diputats del Grup Parlamentari Socialista (BOE de 22 de novembre).

Castella-la Manxa

—Llei 11/2002, de 27 de juny, que afegeix un nou apartat 1 *bis* a l'art. 23 de la

Llei 5/1986, de 23 de desembre, electoral de Castella-la Manxa.

Recurs d'inconstitucionalitat 5537/2002, promogut pel president del Govern. Suspensió de la vigència dels articles impugnats a conseqüència de la invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 31 d'octubre).

—Llei 8/2001, de 28 de juny, per a l'ordenació de les instal·lacions de radiocomunicació a Castella-la Manxa.

Recurs d'inconstitucionalitat 2194/2002, promogut pel president del Govern contra els art. 2.2, 7, 12.1, paràgrafs primer, tercer i quart, en relació amb els art. 10, 14, i, per connexió, els art. 19.2, 19.3 i 20.1. Suspensió de la vigència dels articles impugnats a conseqüència de la invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 21 de maig). Aixecament de la suspensió acordada per Acte del Tribunal Constitucional d'1 d'octubre (BOE de 15 d'octubre).

—Llei 4/1996, de 26 de desembre, d'ordenació del servei farmacèutic a Castella-la Manxa.

Qüestió d'inconstitucionalitat 6191/2001, promoguda per la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Castella-la Manxa, en relació amb l'art. 22.6, per presumpta vulneració de l'art. 14 CE (BOE de 23 de març).

Catalunya

—Llei 19/2002, de 5 de juliol, de drets reals de garantia.

Recurs d'inconstitucionalitat 5840/2002, promogut pel president del Go-

vern contra els art. 1.c, 3 respecte a l'expressió «o immoble», 4.1 en l'incís «si allò retingut és un finca que constitueix l'habitatge familiar, la notificació s'ha de fer al cònjuge o a la persona convivent», 4.2, 4.3, 8, el capítol IV (art. 21, 22 i 23) i la disposició transitòria, en l'expressió «i d'anticresi» (BOE de 22 de novembre).

—Llei 16/2002, de 28 de juny, de protecció contra la contaminació acústica.

Recurs d'inconstitucionalitat 5762/2002, promogut pel president del Govern contra els art. 12.4, segon incís, i 38.2. Suspensió de la vigència dels preceptes impugnats a conseqüència de la invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 22 de novembre).

—Llei 25/2001, de 31 de desembre, de l'accessió i l'ocupació.

Recurs d'inconstitucionalitat 2427/2002, promogut pel president del Govern contra els art. 24, 25 i 26 (BOE de 4 de juny).

—Llei 10/2001, de 13 de juliol, d'arxius i documents de Catalunya.

Recurs d'inconstitucionalitat 2521/2002, promogut pel president del Govern contra l'art. 20.1, lletres a i f. Suspensió de la vigència dels preceptes impugnats a conseqüència de la invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 4 de juny). Aixecament de la suspensió acordada per Acte del Tribunal Constitucional d'1 d'octubre (BOE de 15 d'octubre).

—Llei 5/1994, de 4 de maig, de regulació dels serveis de prevenció i extinció d'incendis i salvaments a Catalunya.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4974/2001, plantejada per la Secció Cinquena de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya, en relació amb l'art. 59.c, per presumpta vulneració de l'art. 157 CE, en relació amb l'art. 44 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya i l'art. 4 de la LOFCA (BOE de 4 de juny).

Comunitat Valenciana

—Llei 10/2001, de 27 de desembre, de pressupostos de la Generalitat per a l'any 2002.

Recurs d'inconstitucionalitat 1846/2002, promogut per més de cinquanta diputats del Grup Parlamentari Socialista, contra l'art. 40 (BOE de 22 de juny).

Extremadura

—Llei 3/2002, de 9 de maig, de comerç de la Comunitat Autònoma d'Extremadura.

Recurs d'inconstitucionalitat 4842/2002, promogut pel president del Govern, en relació amb els art. 21.1 en l'incís «o qualsevol altres circumstàncies que afectin la seva naturalesa o la seva utilitat», 28.1, 28.2, 30.1, 32.2, 33.1, 41.3.b i la disposició final segona. Suspensió de la vigència dels articles impugnats a conseqüència de la invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 3 d'octubre).

—Llei 2/2002, de 25 d'abril, de protecció de la qualitat del subministrament elèctric a Extremadura.

Recurs d'inconstitucionalitat 4573/2002, promogut pel president del Govern, en

relació amb els art. 2, 7.3.a i 9.5. Suspensió de la vigència dels articles impugnats a conseqüència de la invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 3 d'octubre).

—Llei 15/2001, de 14 de desembre, del sòl i ordenació territorial d'Extremadura.

Recurs d'inconstitucionalitat 1996/2002, promogut pel president del Govern, en relació amb els art. 14.1.3, 14.1.4 —lletres b, c i e—, 32.2 en relació amb els art. 31.2, 34.3, 43.4, 44 —lletres a i g—, 80.4, 94, 116.3, 131.2, 140.2, 159.2.2.a, 159.4 i 199.6. Suspensió de la vigència dels preceptes impugnats a conseqüència de la invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 4 de juny). Aixecament de la suspensió acordada per Acte del Tribunal Constitucional d'1 d'octubre (BOE de 15 d'octubre).

—Llei 14/2001, de 29 de novembre, de l'impost sobre dipòsits de les entitats de crèdit.

Recurs d'inconstitucionalitat 1894/2002, promogut pel president del Govern contra la totalitat de la Llei. Suspensió de la seva vigència a conseqüència de la invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 21 de maig). Aixecament de la suspensió acordada per Acte del Tribunal Constitucional d'1 d'octubre (BOE de 15 d'octubre).

Illes Balears

—Llei 11/2001, de 15 de juny, d'ordenació de l'activitat comercial a les Illes Balears.

Recurs d'inconstitucionalitat 5061/2001, promogut pel president del Govern. Suspensió de la seva vigència per invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 26 d'octubre). Aixecament de la suspensió dels

art. 4.2, 14.1, 18, 20, 21.1.b, 22.1 i 54.1 i manteniment de la suspensió dels art. 27.a, 28 i 35.2 acordada per Acte del Tribunal Constitucional de 12 de gener (BOE de 22 de febrer).

—Llei 7/2001, de 23 d'abril, de l'impost sobre les estades en empreses turístiques d'allotjament, destinat a la dotació del fons per a la millora de l'activitat turística i la preservació del medi ambient.

Aixecament de la suspensió provocada per l'al·legació de l'art. 161.2 CE per part del president del Govern en el recurs d'inconstitucionalitat 4407/2001. Acte del Tribunal Constitucional de 15 de gener (BOE de 25 de gener).

—Llei 5/1996, de 18 de desembre, de mesures tributàries i administratives.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4764/2001, plantejada per la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de les Illes Balears en relació amb l'art. 6.5, per presumpta vulneració de l'art. 14 CE (BOE de 25 de gener).

—Llei 8/1986, de 26 de novembre, electoral de la Comunitat Autònoma.

Recurs d'inconstitucionalitat 5536/2002, promogut pel president del Govern contra l'art. 16.4, en la redacció donada per l'art. 1 de la Llei balear 6/2002, de 21 de juny. Suspensió de la seva vigència per invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 31 d'octubre).

Navarra

—Llei foral 23/2001, de 27 de novembre, de l'impost sobre els grans establiments comercials.

Recurs d'inconstitucionalitat 1336/2002, promogut pel president del Govern (BOE de 4 d'abril).

—Llei foral 17/2001, de 12 de juliol, reguladora del comerç a Navarra.

Recurs d'inconstitucionalitat 5343/2001, promogut pel president del Govern contra els art. 23.3, paràgraf tercer; 24.1; 40.2.c; 46.1; 50.2; 72.1, i la disposició final segona. Suspensió de la seva vigència per invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 13 de novembre). Aixecament de la suspensió dels art. 23.3, paràgraf tercer, 24.1, 50.2, 72.1 i de la disposició final segona i manteniment de la suspensió dels art. 40.2.c i 46.1 acordada per Acte del Tribunal Constitucional de 21 de març (BOE de 4 d'abril).

—Llei foral 1/1997, de 31 de gener, de pressupostos generals de Navarra per a l'any 1997.

Qüestió d'inconstitucionalitat 424/2002, plantejada per la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia de Navarra, en relació amb la disposició addicional primera, per possible vulneració dels art. 149.1.13a i 156.1 CE (BOE de 23 de març).

País Basc

—Llei 1/2002, de 23 de gener, d'aprovació de diferents disposicions pressupostàries.

Recurs d'inconstitucionalitat 2872/2002, promogut pel president del Govern contra la totalitat de la Llei (BOE de 4 de juny).

—Llei 3/1997, 25 d'abril, per la qual es determina la participació de la Comunitat en les plusvàlues generades per l'acció urbanística.

Qüestions d'inconstitucionalitat 4675/2001, 4694/2001, 4988/2001, 4989/2001, 5690/2001, 5744/2001, 6513/2001, 6712/2001, 1661/2002, 1662/2002, 2652/2002, 2653/2002 i 3172/2002, plantejades per la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del País Basc, en relació amb l'article únic, apartat dos, per possible vulneració dels art. 149.1.1 i 148.1.3 CE i 10.31 de l'Estatut d'autonomia del País Basc (BOE de 25 de gener, de 8 de març, de 23 de març, de 30 juliol, de 3 d'octubre i de 8 d'octubre).

Qüestions d'inconstitucionalitat 5048/2001 i 5245/2001, plantejades per la Secció Primera de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del País Basc, en relació amb l'article únic, per presumpta vulneració de l'art. 149.1.1 CE (BOE de 25 de gener).

—Llei 17/1994, de 30 de juny, de mesures urgents en matèria d'habitatge i urbanització.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4676/2001, plantejada per la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del País Basc, en relació amb l'art. 11, per possible vulneració de l'art. 149.1.1 CE (BOE de 22 de febrer).

—Llei 9/1989, de 17 de novembre, de valoració del sòl.

Qüestió d'inconstitucionalitat 4695/2001, plantejada per la Secció Segona de la Sala Contenciosa Administrativa del Tribunal Superior de Justícia del País Basc, en relació amb l'art. 19.a, per presumpta vulneració dels art. 149.1.1a i 149.1.18a CE (BOE de 22 de febrer).

—Decret 117/2001, de 26 de juny, de mesures per a la normalització lingüística de l'Administració de justícia a la Comunitat Autònoma del País Basc.

Conflicte positiu de competència 5973/2001, promogut pel Govern de la Nació, en relació amb els capítols II, III, IV i V, i les disposicions addicionals primera, segona i tercera. Suspensió de la seva vigència per invocació de l'art. 161.2 CE (BOE de 21 de desembre). Aixecament de la suspensió acordada per Acte del Tribunal Constitucional de 5 de juny (BOE 22 de juny).

Valoració general

Durant l'any 2002, el Ple del Tribunal Constitucional ha admès a tràmit un total de 151 assumptes (67 recursos, 72 qüestions d'inconstitucionalitat —2 de les quals han estat plantejades per les sales del mateix Tribunal—, 1 conflicte en defensa de l'autonomia local i 11 conflictes positius de competència), la qual cosa representa un increment d'un 50% respecte als dos anys anteriors. Tot i que una part d'aquestes admissións a tràmit correspon a assumptes ingressats en el Tribunal durant l'any 2001, aquest increment es deu sobretot a l'augment dels recursos d'inconstitucionalitat, que han passat de 33 durant l'any 2001 a 67 durant el 2002. Malgrat

que en menor grau, les qüestions d'inconstitucionalitat admeses a tràmit també han augmentat (de 56 s'ha passat a 72), mentre que els conflictes positius de competència han baixat de 14 a 11. Durant l'any 2001 també s'ha admès a tràmit el segon conflicte en defensa de l'autonomia local d'ençà de la creació d'aquest nou procediment, plantejat l'any 2001 per diversos municipis asturians contra la Llei autonòmica de caixes d'estalvi. Igual que en anys anteriors, tanmateix, totes aquestes xifres s'han de matisar a causa de l'elevat nombre de recursos i de qüestions que tenen com a objectiu una mateixa llei. Així, l'acumulació de diversos recursos d'inconstitucionalitat en relació amb la Llei orgànica d'universitats, les lleis orgànica i ordinària d'estabilitat pressupostària i el Decret llei 5/2002 (conegut popularment com «*Decretazo*») rebaixa a 30 les lleis recorregudes parcialment o totalment per la via del recurs; d'altra banda, el plantejament de diverses qüestions d'inconstitucionalitat en relació amb el Decret llei 2/1996 (que és el que va donar resposta a l'STC 185/1995 sobre les taxes i els preus públics) i amb la Llei basca 3/1997, sobre plusvàlues urbanístiques, deixa en 32 les normes amb rang de Llei qüestionades davant el Tribunal Constitucional per part dels tribunals ordinaris.

Entrant en l'anàlisi dels diversos procediments competència del Ple, cal destacar, un cop més, que la major part dels recursos d'inconstitucionalitat admesos a tràmit durant l'any ressenyat té naturalesa competencial: concretament 58 dels 67 recursos han estat plantejats pel president del Govern davant lleis autonòmiques, o per les comunitats autònomes davant normes amb rang de Llei estatals (20 en el primer cas i 38 en el segon). Malgrat això, i a diferència dels anys anteriors, també cal assenyalar un increment sensible dels recursos plantejats per diputats de l'oposició; així, durant l'any 2002 s'han admès a tràmit 9 recursos d'aquest tipus (per 2 de l'any anterior), que s'han dirigit contra algunes de les lleis més polèmiques aprovades en els últims temps: la Llei orgànica d'universitats, les dues lleis d'estabilitat pressupostària, la Llei 21/2001, de mesures fiscals i administratives del nou sistema de finançament de les comunitats autònomes de règim comú, el «*Decretazo*», i la Llei d'acompanyament dels pressupostos generals de l'Estat de l'any 2002. Segurament a conseqüència de la impossibilitat que les minories parlamentàries de les comunitats autònomes recorrin lleis autonòmiques davant el Tribunal Constitucional, també cal destacar l'admissió a tràmit de 3 recursos interposats per diputats del partit principal de l'oposició contra aspectes concrets de lleis aprovades pels parlaments de Canàries, Castella i Lleó i la Comunitat Valenciana. Però precisament per això, es tracta de recursos que no responen bàsicament a una lògica competencial.

Pel que fa a les qüestions d'inconstitucionalitat admeses a tràmit durant l'any 2002, continua el predomini clar de les plantejades pels tribunals superiors de justícia de les comunitats autònomes i, en menor mesura, per l'Audiència Nacional. Tot i que a aquest fet, hi contribueix en bona mesura la ja esmentada presentació de qüestions idèntiques en relació amb un mateix precepte, es continua constatant l'escassa utilització d'aquest procediment per part de les audiències provincials i, sobretot, per part del Tribunal Suprem; així, cap de les 72 qüestions d'inconstitucionalitat admeses a tràmit durant el 2002 no ha estat plantejada per aquests dos últims òrgans. Malgrat que encara són clarament minoritàries, cal destacar, en canvi, el creixent plantejament de qüestions d'inconstitucionalitat per part de jutjats; concretament, durant l'any 2002 s'han admès a tràmit 5 qüestions plantejades per jut-

jats contenciosos administratius, 2 per jutjats socials, 2 per jutjats de primera instància i instrucció, i 1 per part d'un jutjat penal. Per últim, i a conseqüència de la consolidació dels ordenaments autonòmics, cal remarcar que 26 de les 72 qüestions d'inconstitucionalitat admeses a tràmit durant l'últim any es dirigeixen contra lleis autonòmiques.

Al marge de l'admissió a tràmit de 2 qüestions d'inconstitucionalitat plantejades pel mateix Tribunal Constitucional en relació amb diverses qüestions de la jurisdicció militar i de la ja esmentada admissió a tràmit del segon conflicte en defensa de l'autonomia local, l'any 2002 també destaca per un descens considerable dels conflictes positius de competència admesos a tràmit pel Tribunal Constitucional; així, només s'ha admès a tràmit 1 conflicte plantejat pel Govern de la Nació (l'adreçat contra el nou decret basc de normalització lingüística en l'àmbit de l'Administració de justícia) i 10 conflictes plantejats per governs autonòmics, 5 dels quals han estat suscitats pel Govern aragonès contra convenis de col·laboració en matèria de formació continuada de diverses professions titulades entre els ministeris d'Educació, Cultura i Esports, i de Sanitat i Consum, i els respectius col·legis professionals.

Des del punt de vista de la conflictivitat territorial i, per tant, tenint en compte tant aquests conflictes positius de competència com els recursos d'inconstitucionalitat de naturalesa competencial, l'any 2002 s'ha tancat amb l'admissió a tràmit de 15 processos entre l'Estat central i la Generalitat de Catalunya (4 plantejats pel primer i 11 per les institucions autonòmiques), 11 litigis entre l'Estat central i Aragó (tots plantejats per la Comunitat Autònoma), i 10 entre l'Estat central i Andalusia (2 plantejats pel primer i 8 per la Comunitat Autònoma). D'altra banda, entre l'Estat central i Extremadura s'han admès a tràmit 8 processos (4 per cadascun), igual que entre l'Estat central i Castella-la Manxa (en aquest cas, 2 per part del primer i 6 per part de la Comunitat Autònoma), mentre que entre l'Estat central i les Illes Balears s'han admès a tràmit 5 litigis (3 plantejats pel primer i 2 per la Comunitat Autònoma), 3 entre l'Estat central i les comunitats autònomes d'Astúries, Navarra i el País Basc (tots ells interposats per les institucions autonòmiques en el cas d'Astúries, i 2 interposats per l'Estat central en les altres comunitats). Finalment, cal destacar l'admissió a tràmit de 2 processos entre l'Estat central i Canàries (1 interposat per cadascun), i 1 recurs d'inconstitucionalitat plantejat pel president del Govern contra una Llei de Cantàbria. En canvi, no s'ha admès a tràmit cap procés que enfronti l'Estat central i les comunitats autònomes de Galícia, La Rioja, Múrcia, Comunitat Valenciana, Madrid i Castella i Lleó, cosa que palesa un cop més una important component partidista de la conflictivitat territorial.

Entrant en l'anàlisi del contingut de les normes impugnades davant el Tribunal Constitucional i, concretament, el de les normes estatals, cal destacar que durant l'any 2002 s'han admès a tràmit recursos d'inconstitucionalitat dirigits contra les principals lleis orgàniques que han desenvolupat drets fonamentals: la Llei de partits (objecte de recurs pel Govern basc i declarada constitucional amb una rapidesa inusual a través de l'STC 48/2003), la Llei orgànica reguladora del dret d'associació (recorreguda pel Parlament català), la Llei orgànica de qualificacions i de formació professional (objecte de recurs pel Govern i el Parlament catalans) i la Llei orgànica d'universitats (objecte de recurs per part de diputats de diversos grups parlamentaris).

ris i per les comunitats autònomes d'Andalusia, Aragó, Illes Balears, Extremadura, Castella-la Manxa i Navarra). Tenint en compte els recurrents, no ha d'estranyar, tanmateix, que en la major part de casos els recursos se centrin en aspectes competencials.

Això mateix es pot dir dels recursos plantejats en relació amb el nou sistema de finançament autonòmic, que s'han centrat bàsicament en les dues lleis d'estabilitat pressupostària i en la Llei 21/2001, de mesures fiscals i administratives d'aquest nou sistema. Malgrat que l'aprovació d'aquest sistema també ha implicat, des d'un punt de vista processal, el desistiment de la major part de recursos interposats per les comunitats autònomes d'Extremadura i Castella-la Manxa contra les normes que regulaven el sistema anterior, cal destacar l'admissió a tràmit de recursos per part de les comunitats autònomes de Catalunya, Astúries, Castella-la Manxa, Aragó i Extremadura, com també per part de diputats del partit principal de l'oposició. Encara dins l'àmbit del finançament autonòmic, també cal destacar l'admissió a tràmit d'una qüestió d'inconstitucionalitat per part del Tribunal Superior de Justícia de Canàries contra alguns aspectes del règim econòmic fiscal d'aquesta Comunitat Autònoma regulats en la Llei 20/1991, com també de l'arbitri insular a l'entrada de mercaderies.

Seguint el repàs de les principals normes estatals afectades per l'admissió a tràmit de processos constitucionals durant l'any 2002, i més enllà de la ja esmentada impugnació del «*Decretazo*» i d'alguns aspectes de les lleis processals militars, cal destacar l'admissió a tràmit de diversos recursos i qüestions contra la Llei d'acompanyament corresponent a l'any 2002 (entre els quals destaca el recurs de diputats socialistes contra la totalitat de la Llei), com també d'un recurs dirigit pel Govern andalús contra alguns preceptes de la Llei de pressupostos generals de l'Estat per a l'any 2002. Tenint en compte la polèmica que ha suscitat aquest assumpte en els últims anys, també cal ressaltar l'admissió a tràmit d'una qüestió d'inconstitucionalitat interposada pel Tribunal Superior de Justícia de Canàries en relació amb la controvertida regulació de l'ensenyament de la religió i del règim aplicable als professors de religió que recullen la LOGSE i els acords entre Espanya i la Santa Seu sobre aquesta qüestió.

També a conseqüència dels problemes generats per l'aplicació de preceptes legals que en el seu dia no van ser impugnats, durant l'any 2002 s'han admès a tràmit diverses qüestions d'inconstitucionalitat dirigides contra aspectes concrets del règim d'aprofitament i cessió del sòl als ajuntaments introduït l'any 1996, contra tipificacions genèriques de les sancions lleus previstes en la Llei del comerç minorista i la Llei d'indústria, contra el delictes de caça i pesca d'espècies no autoritzades que recull l'art. 335 del Codi penal actual, contra la regulació de l'enquadrament dels treballadors i els administradors de les societats mercantils capitalistes en el règim de la Seguretat Social, i contra aspectes concrets de la regulació de les taxes en la Llei d'hisendes locals i en el Decret llei 2/1996, que, com ja s'ha esmentat, és el que va donar resposta a l'STC 185/1995.

Finalment, des d'un punt de vista estrictament competencial, també cal assenyalar l'admissió a tràmit de diversos conflictes positius de competència dirigits contra normes i resolucions estatals: d'una banda, els plantejats pel Govern català contra la convocatòria de places de fiscals i el nomenament de fiscals substituïts;

de l'altra, els plantejats pel Govern andalús contra ajuts estatals orientats a la producció del cotó i a les àrees d'influència socioeconòmica dels parcs nacionals, i, per últim, el plantejat pel Govern català contra determinats ajuts de foment de l'ocupació, i també els suscitats pel Govern aragonès contra els ja esmentats convenis de col·laboració en l'àmbit de la formació continuada d'algunes professions titulades.

Pel que fa a les normes autonòmiques impugnades en els processos admesos a tràmit pel Tribunal Constitucional durant l'any 2002, les que han tingut una difusió més gran han estat sens dubte les reformes electorals que han introduït les anomenades llistes «cremallera» a les Illes Balears i Castella-la Manxa (suspeses immediatament a conseqüència de la invocació de l'art. 161.2 CE per part del president del Govern), com també la creació per part d'Extremadura de l'impost sobre dipòsits de les entitats de crèdit, la suspensió de les quals ha estat aixecada pel Tribunal Constitucional.

En el cas concret de Catalunya, destaca l'admissió a tràmit dels recursos interposats pel president del Govern contra les lleis 19/2002 i 25/2001, relatives als drets reals de garantia, i l'accessió i l'ocupació, respectivament, que, entre altres qüestions, impugnen la regulació de l'anticresi i d'aspectes concrets dels drets de retenció i ocupació. Durant l'any 2002, també s'han admès a tràmit els recursos d'inconstitucionalitat dirigits pel president del Govern contra alguns aspectes de la Llei 16/2002, de contaminació acústica (concretament, el relatiu a la contaminació produïda per les infraestructures), com també contra la inclusió de l'Arxiu de la Corona d'Aragó i els arxius històrics provincials en el Sistema d'Arxius de Catalunya (Llei 10/2001, d'arxius i documents de Catalunya) i contra les aportacions obligatòries de les diputacions provincials en el sistema de finançament dels serveis de prevenció i extinció d'incendis i salvaments de Catalunya.

Quant a la resta de comunitats autònomes, destaca l'admissió a tràmit dels processos que tenen com a objectiu les normes següents: en el cas d'Andalusia, la Llei 1/2002, sobre pesca marítima, en allò que fa referència a la pesca en aigües exteriors i la comercialització dels productes, i la Llei d'acompanyament de l'any 2002 en relació amb alguns aspectes del règim jurídic de l'afiliació als col·legis professionals de la Comunitat Autònoma; en el cas d'Astúries, la ja esmentada impugnació de la Llei de caixes d'estalvi per una sèrie de municipis a través del nou procediment del conflicte en defensa de l'autonomia local; en el cas de Canàries, la impugnació, entre d'altres, de determinats aspectes de la Llei d'ordenació del turisme a Canàries, de la Llei de coordinació de policies locals, i de les lleis d'acompanyament per a 1999 i per a 2002; en el cas de Cantàbria, la impugnació d'alguns aspectes de la Llei 1/2002, del comerç de Cantàbria; en el cas de Castella-la Manxa, i més enllà de la reforma del sistema electoral, el qüestionament d'alguns aspectes del règim jurídic del servei farmacèutic i de les instal·lacions de radiocomunicació; en el cas de Castella i Lleó, el recurs d'inconstitucionalitat interposat per diputats socialistes contra la Llei de declaració de projectes regionals d'infraestructures de residus d'interès singular per a la Comunitat; en el cas de la Comunitat Valenciana, la impugnació d'un precepte dels pressupostos per a l'any 2002; en el cas d'Extremadura, la impugnació d'aspectes concrets de la Llei de comerç, de la Llei de protecció de la qualitat del subministrament elèctric i de la Llei del sol, com també la ja esmentada impugnació total de

la Llei de l'impost sobre dipòsits de les entitats de crèdit; en el cas de les Illes Balears, i al marge de la reforma de la Llei electoral, destaca la impugnació de la Llei 11/2001, d'ordenació de l'activitat comercial, i també l'aixecament de la suspensió de l'ecotaxa creada l'any 2001 pel Parlament balear. Finalment, en el cas de Navarra, cal ressaltar la impugnació per part del president del Govern de la Llei de l'impost sobre grans superfícies i la Llei del comerç de Navarra, i en el del País Basc, la impugnació, entre d'altres, de la Llei 1/2002, relativa a la pròrroga de pressupostos durant l'any 2002 (resolta a través de l'STC 3/2003), del Decret de normalització lingüística a l'Administració de justícia i de diverses lleis en matèria urbanística.

M.G.B.